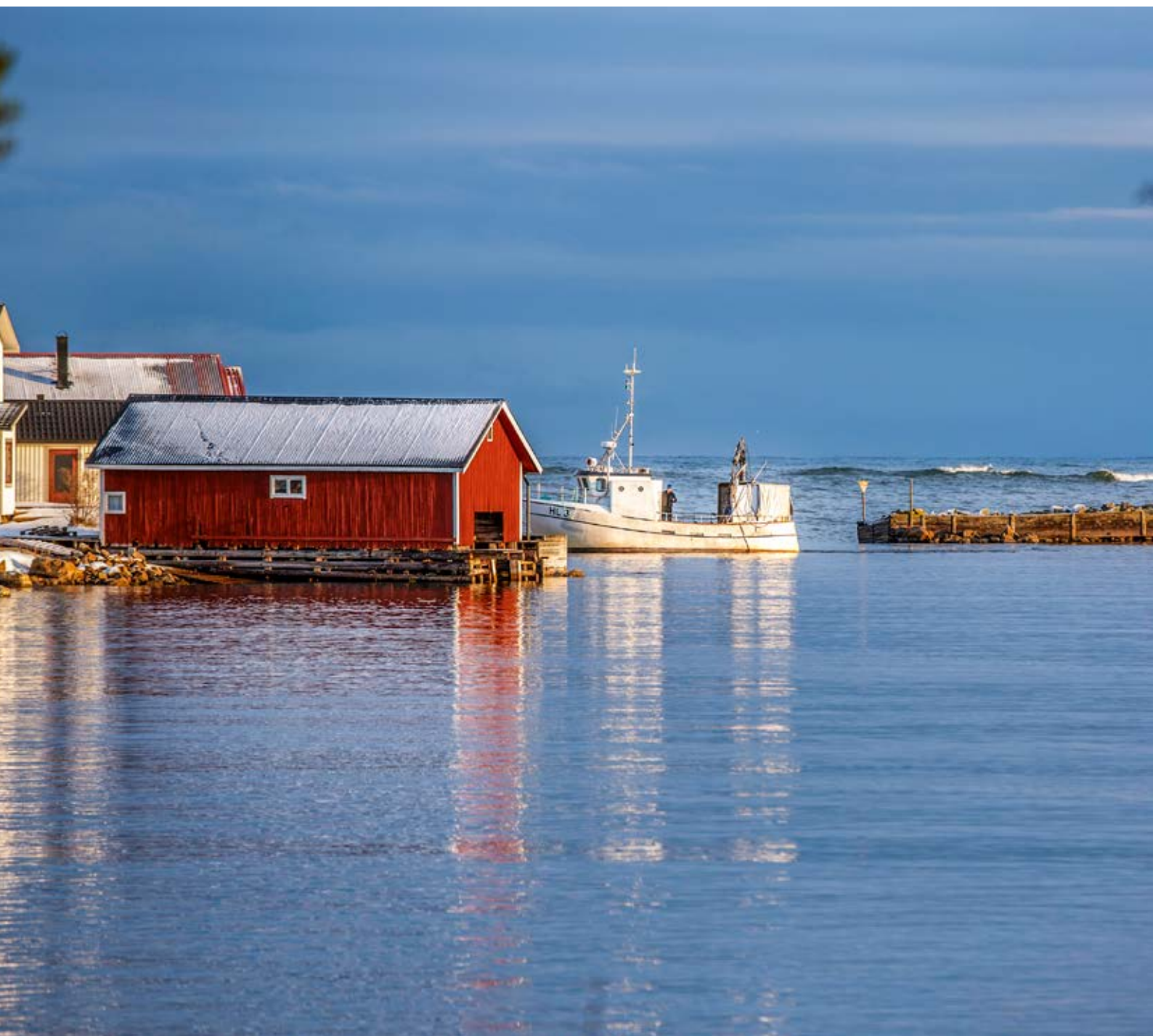

NORDANSTIGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2018

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

År 2018 ska summeras.

Från 2017 års underskott var en återtagandeplan tvungen att göras. Det kanske inte är så roligt ett valår, men dock tvunget. Det såg länge ut att bli ett stort underskott även för 2018, men det vändes till att bli ett överskott om 5,6 miljoner kronor. Det har vi att tacka alla våra medarbetare för. Tack, alla som har kämpat för att uppnå detta!

Året började med att vi kunde låta årskurs 6 slutföra mellanstadiet i Hassela istället för att börja i Bergsjö skola. Ungdomsfullmäktige startades, vilket vi är väldigt glada för eftersom kommunens ungdomar behöver få komma till tals på ett bättre sätt.

Arbetet med att strukturera upp Brottsförebyggande rådet kom en bra bit på väg, och det är något som Nordanstig har kommit längre med än de flesta andra kommuner.

Diskussionerna var många och långa om att bygga en 2+2-väg på E4 istället för en 2+1-väg, detta sedan Trafikverket ansåg att en 2+2-väg inte kunde motiveras utan kommunal medfinansiering. Detta är något vi jobbar vidare med.

Vidare skulle man nästan kunna säga att 2018 var trygghetsboendenas år, eftersom det stora värdet av dessa diskuterades i alla kommuner, inklusive Nordanstig. Kommunens särskilda boenden har platsbrist samt är dyra i drift. För att klara denna platsbrist samt förbättra ekonomin är det viktigt att trygghetsboenden startas i kommunen, och därför planerades under året en ombyggnad av ett särskilt boende som resulterar i nya trygghetsboenden med start för inflytt i maj 2019.

Det var som sagt valår, ett valår som inte var som andra. Resultatet blev jämnare än det varit tidigare, med konsekvensen att det blev ovanligt svårt att bilda en majoritet. Detta arbete drog ut väldigt på tiden så att exempelvis valärenden och budget för 2019 som skulle tas i november fick skjutas fram. Budgeten togs inte förrän på kommunfullmäktige den 10 december och kommunstyrelsen valdes den 20 december.

Året kan sammanfattas som ett år med extra stort fokus på ekonomi. Och än en gång vill jag tacka alla medarbetare som gjort ett positivt resultat möjligt.

OLA WIGG (S)
Kommunstyrelsens
ordförande

Kommunstyrelsens vice ordförande har ordet

STIG ENG (C)
Kommunstyrelsens
vice ordförande

Det är med glädje som vi i den styrande majoriteten kan redovisa ett överskott på cirka 5,6 miljoner kronor för verksamhetsåret 2018.

Under året har farhågor om ett befarat underskott ofta presenterats i samband med månadsrapporteringen. Tack vare sparsamhet och ett starkt förändringsarbete i den dagliga verksamheten har det beräknade underskottet minskat.

En jämförelse mellan verksamheternas budget för 2018 och det faktiska utfallet

visar att vård och omsorg, social omsorg och utbildning tillsammans redovisar ett underskott på cirka 23 miljoner kronor.

Staben, teknik och hållbarhet samt samhällsutveckling och kommunikation redovisar sammantaget ett överskott på cirka 9 miljoner kronor. Lägre pensionskostnader och högre fastighetsskatt bidrar också till att vi kan redovisa det positiva resultatet.

Jag vill avsluta med att tacka vår personal för ett gott och ansvarsfullt arbete och en god stämning i det dagliga arbetet.

Innehåll

Inledning

Viktiga händelser	6
Politisk organisation	9
Om Nordanstig	11

Förvaltningsberättelse

Omvärld	14
Personal	19
Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål	24
Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål	26
God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning	31
Finansiell analys	35

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen	48
Stab	51
Samhällsutveckling och kommunikation	53
Teknik och hållbarhet	56
Utbildning	60
Vård och omsorg	63
Social omsorg	66
Byggnadsnämnden	71
Koncernföretag	72
Uppdragsföretag	81

Räkenskaper

Resultaträkning	86
Balansräkning	87
Kassaflödesanalys	88
Nothänvisning	89
Femårsöversikt	94

Bilagor

Redovisningsprinciper	98
Ordlista	101
Revisionens verksamhetsberättelse	103
Revisionsberättelse	104

Viktiga händelser

FAKTORER BAKOM ÅRETS RESULTAT

Årets resultat påverkades av

- kraftig återhållsamhet i samtliga verksamheter
- nedskrivning av fastigheten Fröstuna skola
- ökat behov inom social omsorg och äldreomsorg
- försäljning av tomter i Morängsviken
- att delar av den planerade omställningen i fullmäktiges budgetanpassningsbeslut från 2015 inte genomfördes.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER PERIODEN OCH FRAMÅT

Under första halvåret 2018 reducerades systematiskt kostnader i samtliga verksamheter som tidigare hade finansiering genom intäkter från staten avseende migration. Beslut kvarstår på 20 mnkr för att nå budgetanpassningspaketet på 50 mnkr från 2014.

Beslut om att inte lägga ned Hagängsgården som särskilt boende ökade äldreomsorgens kostnader mot budget med mer än 5 mnkr. Behovet av vårdplatserna fanns eftersom något trygghetsboende inte hade färdigställts.

Politiska beslut finns för att uppdatera detaljplanen och genomföra en upphandling

av det trygghetsboende som ska byggas i centrala Bergsjö. I Harmånger planeras 24 trygghetslägenheter stå färdiga i det så kallade E-huset under 2019, med första inflyttning under våren.

Kommunens målprocess utvecklades under första halvåret 2018 med nytt systemstöd för verksamhetsuppföljning. Uppföljningsdelen av den nya styrmodellen slutlevererades i maj. Under hösten startade ett projekt för att utveckla analysdelen (intern kontroll, egenkontroll) i kommunens utvecklade målstyrningsmodell, som ett utvecklat kvalitetsledningssystem med koppling till budgetprocessen 2020. Det kommer att ge ett mer strukturerat underlag till arbetet med budgeten.

Ett projekt i syfte att föreslå förändringar i kommunens administration genomfördes, för att höja den samlade förvaltningens effektivitet.

I maj färdigställdes en modell som jämför kommunens kostnader med statliga referenskostnader och jämförbara kommuner. Detta för att kunna analysera var kommunens kostnader bör kunna sänkas, och för att kunna säkerställa kommunens budgeterade resultat. Arbetet med att ta fram en modell för prestationsbudgetering och intraprenad kommer att fortsätta.

Förvaltningen av kommunens fastigheter sker genom ett förvaltningsavtal, vilket omarbetades för att vara mer kostnads-effektivt och transparent.

Under våren avslutades tre tjänster i verksamheten avfall och återvinning med anledning av misstanke om oegentligheter. Polisutredning pågår.

En successiv omställning av fordons-parken och dess infrastruktur kommer att ske, i första hand gällande elbilar. Verksamheten för teknik och hållbarhet kommer att få ansvaret för alla kommunens fordon.

Eleverna i årskurs 6 i Hassela började sista året på mellanstadiet på skolan i hembyn. Tidigare har elever i Hassela börjat på Bergsjö centralskola i årskurs 6, men från och med 2018 ansluter de till Bergsjö centralskola i årskurs 7 i stället.

Budgetanpassning med anledning av prognos som visade underskott vid delår

Kommunens verksamheter fick i uppdrag att anpassa verksamheterna för att nå ett positivt resultat i förvaltningen. Utgångspunkten för budgetanpassningen är att verksamhetens referenskostnader (alternativt jämförbar kommun) ska vara vägledande för verksamheten. Under 2019 måste kommunernas verksamhet inom social omsorg och vård och omsorg komma ner i kostnader, och långsiktigt måste verksamheternas kostnader ha en tydlig relation till referenskostnader, eller i vissa fall mot jämförbara kommuner. Kvalitetsnivån i verksamheterna ska beslutas av de politiska församlingarna, och det är varje chefs ansvar att lyfta eventuella problem med kostnadsnivån till kommunens beslutande politiker.

Under april, maj och juni arbetades det intensivt med att identifiera besparingsåtgärder i kommunen. I en så kallad bruttolista listades alla förslag, i syfte att sänka kostnaderna. Kommunfullmäktige tog beslut om sänkta kostnader om cirka 3 mnkr.

Under augusti, efter en balanskravsutredning, gjorde förvaltningen bedömningen att inte rekommendera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att fatta beslut om återtagande. Beslutet att inte rekommendera ett återtagande grundades i att strategiska beslut rörande kommunens fastigheter genomfördes, och verksamheternas budgetanpassning och allmänna återhållsamhet beräknades ge önskat resultat till årsskiftet. Särskilt glädjande var att socialtjänsten såg ett trendbrott, med sjunkande kostnader för verksamheten.

Ett positivt resultat efter finansnetto var inom klart räckhåll för kommunen, och återhållsamhet beordrades i hela kommunorganisationen. Förvaltningen måste tydligare utvärdera kostnaderna månad för månad och hela tiden analysera verksamheten och anpassa verksamheten och kostnaden efter hur verksamheten utvecklar sig. Utvecklingen mot en mer kostnadseffektiv kommun måste fortsätta kontinuerligt med ständiga anpassningar.

Den nya verksamhetsuppföljningen i Stratsys redovisas på varje utskott och i kommunstyrelsen. Den ger en möjlighet att kontinuerligt analysera hur verksamhetens volymer och därmed kostnader utvecklar sig och skapar möjlighet att jobba med avvikelser i verksamheten under alla årets månader.

Om kommunens verksamheter ska klara att hålla sin beslutade budget för 2019 behövs fler åtgärder för att minska kostnaderna i de verksamheter som fortsatt visar underskott.

Att uppmärksamma i förvaltningens verksamhet inför kommande verksamhetsår

Arbetet med medborgarenkäten är från och med 2017 en del av den politiska processen vid framtagande och revidering av mål. Det bidrar till bra dialoger kring kommunens brukare av verksamheten i syfte att öka tilliten (medborgarfokus).

Arbetet med kommunens styrmodell och därmed verksamhetens kvalitetsledningssystem och egenkontroll utvecklas i projektet *Nordanstigsmodellen*. Den politiska processen kring internkontrollen av kommunens risker förstärks och utvecklas till att skapa ett analyserat underlag för budget 2020.

De kommande åren behövs en fördjupad planering och justeringar av detaljplaner inför ny E4 och Ostkustbanan. Planer bör göras upp för boende, handel och industri i anslutning till stationslägen. I Harmånger och Gnarp behöver industrimark färdigställas och köp av reservmark genomföras.

Antalet besökare till kommunens webbplats och sociala medier ökar. Fler reportage från verksamheter görs, för att nå ut med kommunens arbete till fler och för att höja värdet på kommunens varumärke. E-tjänster inrättas för att förbättra kommunens service gentemot medborgarna, och antalet e-tjänster ska successivt öka.

Arbetet med kommunens projekt för hindersfria vatten fortsatte under 2018 och ger kommunen fortsatt uppmärksamhet för en visionär styrning för hållbara sjöar och vattendrag. Kommunen har stora

möjligheter att få stöd till att undanröja alla hinder i strömmande vatten till förmån för besöksnäring och biologisk mångfald.

Utbildningsverksamheten fortsätter arbetet tillsammans med Skolverket kring satsningen Samverkan för bästa skola.

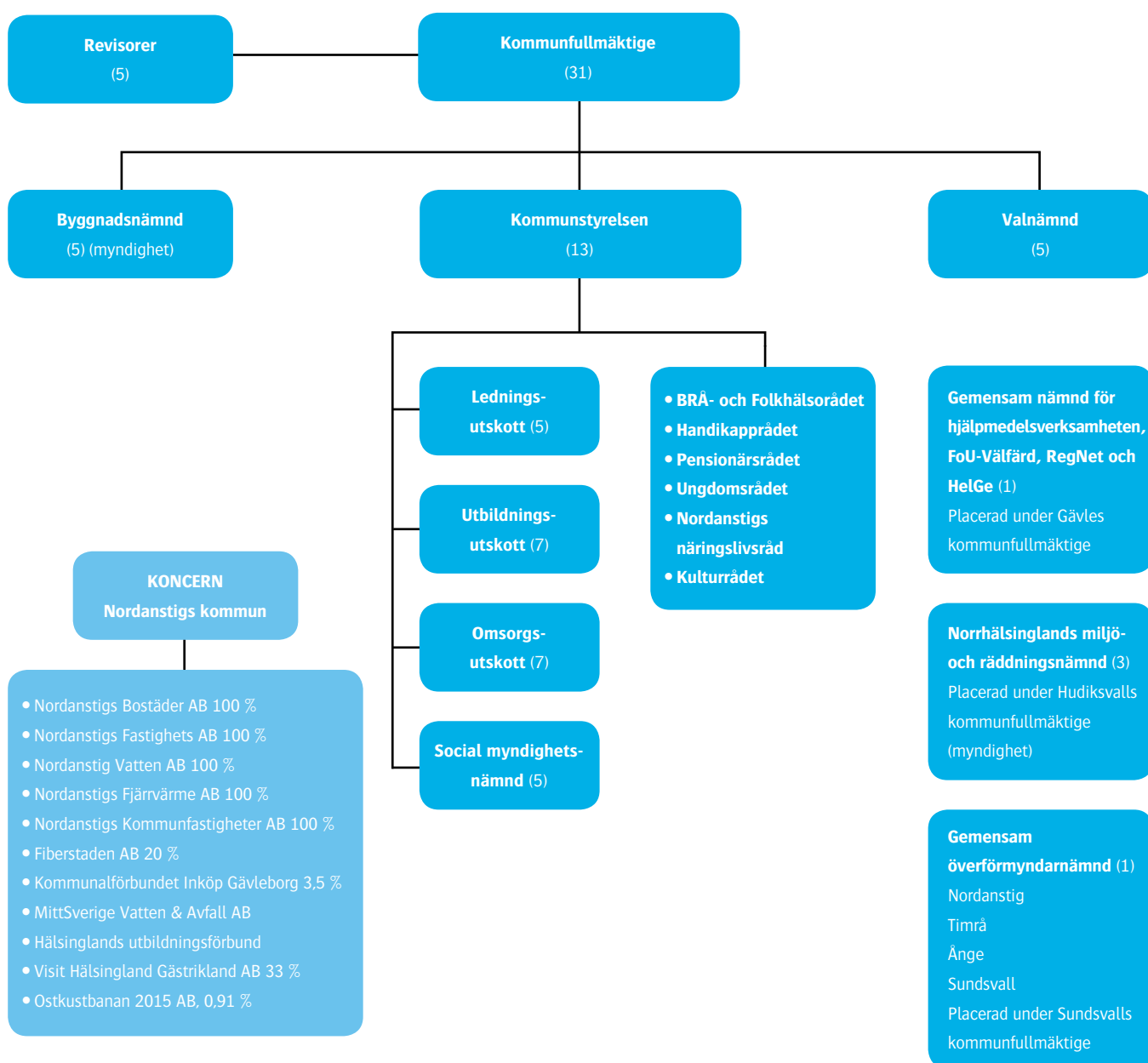
I äldreomsorgen kommer verksamheten att fortsätta utveckla och planera hemtjänsten på ett kostnadseffektivt sätt. Nya arbetssätt planeras där teknik inom vården är en viktig del.

Inom socialtjänsten påbörjades under våren 2018 ett projekt med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i syfte att införa robotiserade processer inom socialtjänsten – ett måste för att kunna frigöra tid till att arbeta med bidragstagarnas grundläggande problem och få bidragstagarna i arbete så att de inte stannar i bidragsberoende. Insatsen utvärderas i samverkan med SKL och andra deltagande kommuner.

Nordanstigs kommun påbörjade stora förändringar inom framtidens äldreomsorg genom att utveckla detaljplaner för trygghetsboenden och ställa om E-huset på Hagängsgården, för en mer kostnadseffektiv och kvalitativ vård. För att kunna möta upp behoven är det viktigt att det finns olika boendemöjligheter i kommunen. Trygghetsboenden behöver driftsättas så att kommunen kan erbjuda alternativa boendeformer. De särskilda boendena i kommunen behöver utvecklas för att anpassas för personer med demens eller demenssymptom.

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har 13 ledamöter som väljs av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har tillsatt tre utskott: ledningsutskottet, utbildningsutskottet och omsorgsutskottet.

Kommunstyrelsen har den ledande politiska rollen och samordnar och utvecklar kommunens totala verksamhet. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunfullmäktiges riktlinjer efterlevs, och den har uppsikt över alla kommunala nämnder, styrelser och bolag.

Förutom de olika utskottens verksamhetsområden har kommunstyrelsen direkt ansvar för kommunens ekonomi, översiktlig planering, mark och fastigheter, information samt näringslivsfrågor. Även civilt försvar och arkiv hör till kommunstyrelsens ansvarsområde. Kommunstyrelsen är också kommunens anställningsmyndighet.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens intressen. Det är kommunstyrelsen som förbereder de ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Den har också övergripande ansvar för att besluten verkställs.

Ledningsutskottets verksamhetsområde omfattar övergripande finansiella och personalpolitiska frågor, näringslivsbefrämjande åtgärder, teknik och hållbarhet, infrastruktur, kommunikationer och andra kommunövergripande strategiska funktioner samt kultur.

Utbildningsutskottets verksamhetsområde omfattar utbildning och bibliotek.

Omsorgsutskottets verksamhetsområde omfattar vård och omsorg om äldre och funktionshindrade samt arbetsmarknad.

Sociala myndighetsnämndens verksamhetsområde omfattar individ- och familjeomsorg, övrig social omsorg och biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Byggnadsnämnden fattar beslut i frågor som rör myndighetsutövning utifrån plan- och bygglagen.

Valnämnden fullgör de uppgifter som enligt vallagen och övriga valförfattningar ankommer på en valnämnd.

Kommunrevisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag, enligt kommunallagens kapitel 12 och god revisionssed.

Nordanstigs kommunala bolag består dels av helägda bolag som finns i koncernsammanställningen, dels av företag som är uppdragsföretag där kommunen äger en viss del.

Om Nordanstig

Nordanstigs kommun ligger i norra Hälsingland mellan Hudiksvall och Sundsvall. Kommunen erbjuder en fin livsmiljö med bra och billigt boende och möjligheter till ett rikt liv i samklang med naturen. Kultur- och föreningslivet är omfattande och här finns allt från havsbad till alpin skidåkning i Hasselabackarna. Totalt har kommunen 9 500 invånare.

NAMNET NORDANSTIG

När man vid kommunsammanslagningen 1974 förenade de fyra kommunerna Hassela, Bergsjö, Gnarp och Harmånger, valde man att kalla den nya kommunen Nordanstig. Namnet Nordanstig hade redan då under lång tid använts inom kyrkan som beteckning på ett kyrkligt kontrakt.

Namnet Nordanstig finns omnämnt första gången år 1358 i en köpehandling om Nordanstigs buldan. Buldan är en tjock linneväv och den tillverkades tydligen i sådan omfattning att man kunde sälja den utanför området där man odlade mycket lin.

Redan under sen järnålder framträdde tre bygdecentra i Hälsingland: Nordanstig, Sunded och Alir. Under tidig medeltid kom kungsgårdar att anläggas i Jättendal, Hög och Norrala. Dessa kungsgårdar tillhörde Uppsala öd, centralmakten.

Under lång tid gick vägen från Sunded till Nordanstig via Rogsta, Ilsbo, genom byn Steg, som ligger vid kanten av den bergsrygg som skiljer orterna åt. Man måste alltså ta sig över ”Stejje” för att komma till det område som i dag utgör kommunen.

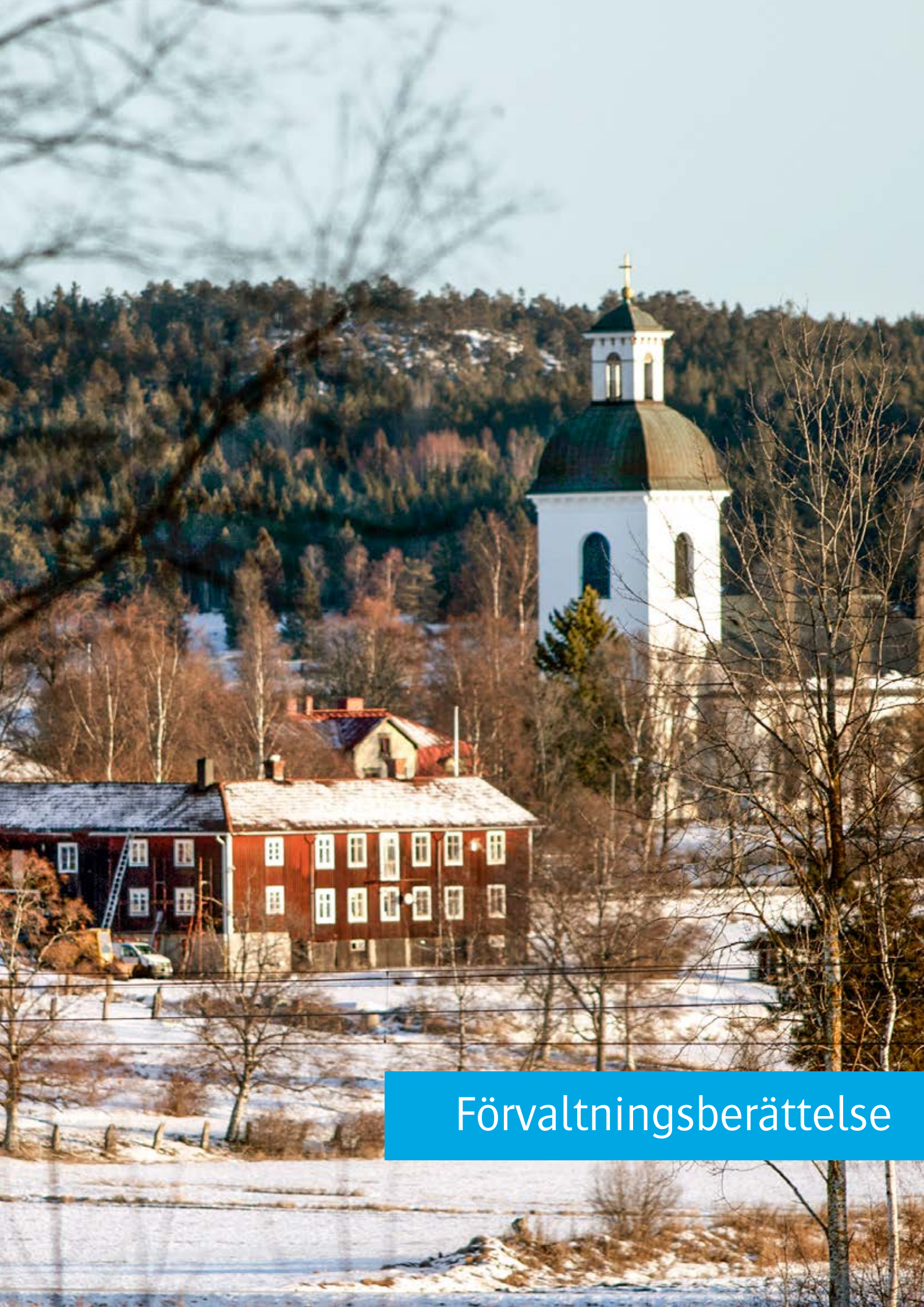
Dialektalt benämnde man tidigare folk i olika byar efter vilken sida av en ås eller mo de bodde på. Således kallades invånarna i Ingesarven och Yttre för ”sönnamogarna”, och folket mellan byarna Skrämssta och Bjåsta bodde på ”Stejje”. Därför är det troligt att folk norr om Steg kallades ”nolastejjare” och att det så småningom kom att beteckna det nordöstra hörnet av Hälsingland.

KOMMUNVAPNET

Nordanstigs kommunvapen ritades i början av 1980-talet av Jättendalssonen Paul Persson. Hästen symboliserar kommunens inland som tidigare präglades av skogsbruks- och jordbruksbygd och fisknätet under anknyter till kusten och fiskenäringen. De sex maskorna i nätet symboliserar de socknar som ingår i kommunen: Hassela, Bergsjö, Gnarp, Ilsbo, Jättendal och Harmånger.

Källa: Boerje Bohlin

Förvaltningsberättelse

Omvärld

ARBETSMARKNAD

Öppet arbetslösa och i program (%)	Alla		Ungdomar	
	16–64 år		18–24 år	
	2017	2018	2017	2018
Nordanstig	7,1	5,6	10,4	7,9
Hudiksvall	7,5	6,9	14,2	13,1
Sundsvall	8,0	7,2	12,3	11,1
Gävleborgs län	10,5	9,4	17,2	14,2
Västernorrlands län	9,0	8,1	13,6	11,8
Riket	7,5	7,0	10,1	8,7

”Efter ett mycket starkt 2018 förväntas aktiviteten såväl i ekonomin som på arbetsmarknaden att vara hög även under 2019. Konjunktoren går dock in i en avmattningsfas och även tillväxten av nya jobb dämpas något under 2019 jämfört med 2018. Den starka efterfrågan på arbetskraft medför att möjligheterna till arbete är goda eller mycket goda inom tre av fyra yrken på ett års sikt.” Så inleds Arbetsförmedlingens senaste prognos.¹

Konjunktoren är fortsatt stark också i Gävleborgs län och företagen har stora förväntningar på ökad efterfrågan. Samtidigt är arbetsbristen den största på tio år. Både offentliga och privata arbetsgivare har svårt att hitta medarbetare med rätt kompetens. Det arbetsmarknadsenheten kan konstatera

efter analys av arbetslöshetsstatistiken är att arbetslösheten i princip endast finns bland utrikesfödda i skrivande stund, som därmed utgör tillväxtmöjligheter för arbetsgivare.

Kompetensbristen finns på alla områden, och nya utmaningar finns med utbildningsinsatser och med nya sätt att lösa arbets- och kompetensbrist. De stora pensionsavgångarna är klara vad gäller 40-talisterna (mer specifikt de personer som föddes 1942–1952), även om pensionsavgångar fortfarande är påtagliga. Detta syns främst inom områden som vård och omsorg, social omsorg och skola, vilka alla är yrkesområden som kräver mycket personal. 25 procent av andelen anställda jobbar inom yrkesområdet hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Pedagogiska yrkesområden utgör 10 procent av andelen anställda. Procentsatserna avser Gävleborgs län.

Arbetsgivare ser helst att arbetssökande har en avslutad gymnasieutbildning. Att tillgodose befolkningens och de nyanländas behov av utbildning är en utmaning som kommunen har de kommande åren.

¹ Arbetsförmedlingen, ”Var finns jobben? Bedömning för 2019 och på fem års sikt” (pdf) 2019-02-07.

UTBILDNINGSNIVÅ

Den genomsnittliga utbildningsnivån var högre i riket än i Nordanstigs kommun. Även i Hudiksvalls kommun och Sundsvalls kommun ligger utbildningsnivån högre.

Procenttalet för respektive utbildningsnivå motsvarar den andel av befolkningen,

16 år och äldre, som har den utbildningsnivån som högst.

Nordanstigs och Hudiksvalls utbildningsnivå har ökat från 2016 medan utbildningsnivån i Sundsvall och Sverige är oförändrad.

Tabellen nedan visar befolkningens utbildningsnivå den 31 december 2017.

Utbildningsnivå (%)	Nordanstig	Hudiksvall	Sundsvall	Sverige
Förgymnasial utbildning	27	23	20	20
Gymnasial utbildning	51	49	47	43
Eftergymnasial utbildning	20	27	32	35
Uppgift saknas	2	1	1	2
Totalt	100	100	100	100
Antal (i tusental)	8	31	81	8 215

Materialet är hämtat från Statistiska centralbyrån (SCB), Befolkning 2017, 16 år och äldre.

FOLKHÄLSAN I KOMMUNEN

De nationella målen för folkhälsa ligger till grund för kommunens folkhälsoarbete. Målområdena omfattar de faktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Kommunen prioriterade fyra av de elva folkhälsomålen:

- Delaktighet och inflytande
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
- Barns och ungas uppväxtvillkor
- ANDT-förebyggande arbete – för ett samhälle fritt från narkotika och doping, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk

Folkhälsoplanen för 2016–2020 ligger till grund för det förebyggande brotts- och folkhälsoarbetet och ska årligen följas upp av folkhälsosamordnaren genom ett välfärdsbokslut. Även det drogpolitiska handlingsprogrammet för 2016–2021 har antagits och

ska följas upp. Aktiviteter har kopplats till planen och de prioriterade fullmäktigemålen.

Brottsförebyggande rådet (Brå) och folkhälsorådet anordnade medborgardialoger i kommunen, i samverkan med polisen. Enkätsvaren användes som underlag till medborgarlöften för 2018. Rådet hade också dialogträffar med vårdnadshavare och byavakter.

Det pågår ett folkhälsoprojekt 2018–2019 i samverkan med Hudiksvalls kommun, Förenade i rörelse. Syftet med projektet är att öka barns och ungas fysiska hälsa, vilket sker i samverkan med skola och föreningarna i kommunen. Sociala investeringsmedel finansierar projektet.

Verksamheten deltog i Brås och folkhälsorådets arbete genom att anordna brottsförebyggande och folkhälsopreventiva insatser, till exempel medborgardialoger samt kampanjen Balansera mera som syftar till att förhindra fallolyckor.

Gratis sommarlovsaktiviteter anordnades för kommunens barn och unga (6–15 år) tack vare nationella medel. I samverkan med lokala föreningar arrangerades bland annat en integrationsresa till en skateboardskola, ridläger, kultur på gatan, simmärkestagning och aktivitetskvällar. Fyra feriearbetare var med och anordnade prova på-aktiviteter för barn och unga under två veckor på sommarlovet, bland annat fotboll, frisbeegolf och beachvolleyboll. Även visning av VM-fotboll i biosalong anordnades. Sommarlovsaktiviteternas kostnader uppgick till totalt drygt 160 tkr. Utöver det ansökte och beviljades ungdomar stöd till ungdomsinitiativ för cirka 60 tkr, bland annat för bussar till School's Out i Söderhamn, aktiviteter för barn och unga i samband med nationaldagsfirande samt en resa och aktiviteter på Strike Club i Sundsvall, och 25 tkr finansierade ungdomsfullmäktige.

Övriga statliga medel för lovaktiviteter söktes från Socialstyrelsen, och de beräknades på försörjningsstöd som betalats ut i kommunen under året. Av dem användes 118 tkr. Under sportlovet anordnades en bussresa till Hassela Ski med bad- och liftkort, öppen fotbollsträning i Gnarpviljan och skridskodisco i Gällsta ishall och dessutom hölls badhuset öppet för barn och unga med badvakt. Under höstlovet anordnades BMX-show med prova på-aktiviteter i Gnarpviljan och spontanfotboll på konstgräsplanen i Bergsjö, och badhuset i Bergsjö var öppet med badvakt.

Statliga medel till att öka barns simkunskaper i förskoleklass söktes från Socialstyrelsen. Cirka 70 tkr förbrukades. Under sportlovet anordnades extra vattenvaneträning på Hassela Äventyrland med ledare, under höstlovet anordnades

vattenvaneträning för barn i förskoleklass på Bergsjö badhus och i december anordnade kommunens skolor resor till badhus under skoltid för simträning med ledare.

Kommunen bidrog totalt med drygt 2 mnkr till barns och ungas fritidsaktiviteter via kommunala medel som föreningar ansökt om.

Arbetet fortsatte med TobaksFRI duo. Våren 2018 skrev cirka 60 ungdomar (årskurs 6) kontrakt om att vara tobaksfria. Flera tävlingar och aktiviteter anordnades. Kommunen sökte medel från länsstyrelsen till ANDT-förebyggande arbete, som bland annat gick till årskurs 9:s drogfria skolavslutningsmiddag och aktiviteter samt TobaksFRI duos ambassadörsutbildning för högstadiungdomar, som avslutades med en studieresa till Umeå.

I juni 2018 antog riksdagen ett nytt övergripande mål och en ny målstruktur för folkhälsopolitiken, som innebär en mer långsiktig och förebyggande struktur för folkhälsoarbetet. Folkhälsopolitikens sektorsövergripande mål- och uppföljningsstruktur med elva målområden omvandlas till åtta:

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
- Inkomster och försörjningsmöjligheter
- Boende och närmiljö
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Kommunens antagna prioriterade gamla folkhälsomål täcker in de sju första av de nya målen som riksdagen antagit.

KOMMUNENS BEFOLKNING

Den 31 december 2018 var befolkningen 9 517 personer, vilket var en ökning med 36 personer från den 31 december 2017.

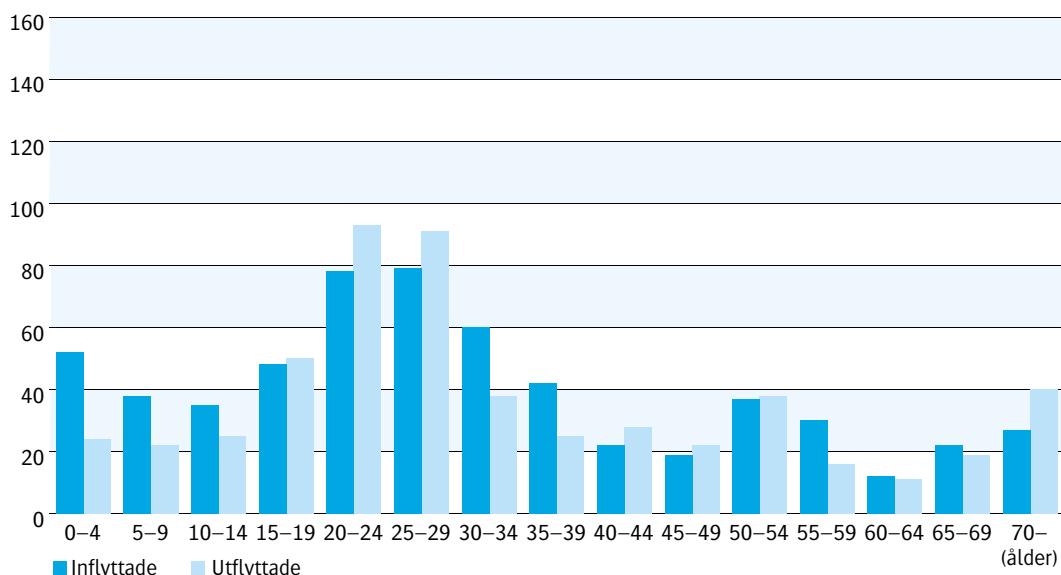
År 2018 var födelsenettet -27, antalet födda var lägre än antalet avlidna. Flyttningsnettot var +59. Fler invånare flyttade till kommunen än från den.

(antal)	2014	2015	2016	2017	2018
Födda	82	76	94	107	93
Döda	114	119	122	131	120
Födelsenetto	-32	-43	-28	-24	-27
Inflyttade	562	566	572	560	601
Utflyttade	529	530	524	566	542
Flyttningsnetto	33	36	48	-6	59

31 december (antal)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bergsjö	2 762	2 759	2 784	2 750	2 721	P	P	P
Gnarp	2 212	2 235	2 238	2 235	2 248	R	R	R
Harmånger	2 116	2 110	2 116	2 124	2 130	O	O	O
Hassela	827	808	816	810	830	G	G	G
llsbo	704	710	711	701	727	N	N	N
Jättendal	872	865	846	861	861	O	O	O
Restförda	0	3	0	0	0	S	S	S
Totalt	9 493	9 490	9 511	9 481	9 517	9 485	9 467	9 447

IN- RESPEKTIVE UTFLYTTADE I NORDANSTIGS KOMMUN

(antal)

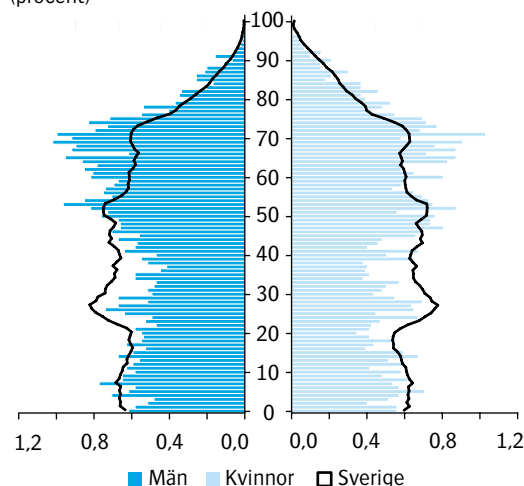

Bland barn i förskoleåldern och upp till 14 år, vuxna 30-39 år samt vuxna 55-69 år var det fler som flyttade till kommunen än från

den. Störst andelutflyttare finns i åldersgrupperna 20-29 samt 70 år och äldre.

BEFOLKNINGSGRANEN

(procent)

SVENSK EKONOMI
**Sveriges Kommuner och Landstings
bedömning av den svenska ekonomin²
DEN SVENSKA KONJUNKTUREN
HAR PASSERAT TOPPEN**

Det relativt färska utfallet för kvartal tre i år vittnar om en tydlig inbromsning i BNP-tillväxten. BNP sjönk till och med något från kvartalet innan. Bakom nedgången under kvartal tre finns en del tillfälliga faktorer. Och arbetsmarknaden visar ännu fortsatt styrka. Vår bedömning är att BNP åter kommer att stiga under fjärde kvartalet, vilket understöds av nyliga utfall och indikatorer. BNP-fallet under kvartal tre är därmed inte början på en svensk recession. Att den svenska konjunkturen nu har passerat toppen framstår emellertid som ett faktum. I korten ligger därmed konjunkturavmattning, vilket innebär att BNP en tid kommer att öka svagare än den trendmässiga tillväxten.

Vi skriver ner vår prognos för global BNP-tillväxt, vilket indikerar en svagare ökning av svensk export kommande år. På hemmaplan tycks byggboomen vara över och vi räknar med att bostadsbyggandet minskar under hela 2019. Detta är två huvudförklaringar till svag svensk BNP-tillväxt 2019

² SKL, cirkulär 18:64. "Budgetförutsättningar för åren 2019–2022", 2018-12-17.

och 2020. Den starka utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden kommer därmed att brytas, med minskande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd. Avkyllningen av arbetsmarknaden ligger dock en bit bort. I vår prognos visar sig den svagare arbetsmarknadskonjunkturen mer tydligt först år 2020. En svag utveckling av antalet arbetade timmar medför en dämpning av den kommunala skatteunderlagstillväxten kommande år.

På längre sikt baseras den samhälls-ekonomiska analysen på en framskrivning som hängs upp på arbetsmarknaden och demografin. Detta kan beskrivas som att det varken råder hög- eller lågkonjunktur och vår analys utgår från arbetsmarknaden.

**SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXTEN FALLER
FRÅN EN KONJUNKTURTOPP**

Det slutliga beskattningsutfallet för år 2017 visar att skatteunderlagets ökning 2017 blev mindre än 2016 men ändå god. Prognosen pekar på fortsatt dämpning av skatteunderlagstillväxten även nästa år. Det beror på att den förestående konjunkturavmattningen leder till mindre gynnsam utveckling av arbetade timmar än den som varit under uppgången. Detta motverkas endast till en mindre del av att lönehöjningarna väntas bli större samt inkomsterna av pensioner och arbetsmarknadsersättningar tillta. Kalkylen för år 2020–2022 bygger på förutsättningen att den svenska ekonomin utvecklas i konjunkturrell balans, vilket innebär att skatteunderlagstillväxten dessa år blir i linje med ett historiskt genomsnitt.

Både 2018 och 2019 hålls skatteunderlaget tillbaka av att grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjs. Detta kompenseras kommunerna för genom höjningar av anslaget Kommunalekonomisk utjämning med belopp som motsvarar avdragshöjningarnas beräknade effekt på skatteintäkterna. Det betyder att skatteunderlagets underliggande ökningstakt är 0,7 procentenheter större än den faktiska båda dessa år.

Personal

PERSONALPOLITISK INRIKTNING

Personalpolicyn som kommunfullmäktige beslutat om beskriver värderingar och förhållningssätt som är viktiga i relationer mellan medarbetare i kommunens verksamheter och gentemot de människor som personalen möter i arbetet.

Personalpolicyn fokuserar extra på kommunens gemensamma värdegrund, jämställdhet och likabehandling, en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv, ledarskap, medarbetarskap, lönebildning och samverkan. Grunden för kommunens personalpolitik och den gemensamma värdegrunden är en människosyn som ser människan som aktiv, ansvarskännande och meningsskapande.

All personal i kommunen ska skapa förutsättningar för gott bemötande i form av vänlighet och respekt samt ett öppet engagemang oavsett situation.

HÄNDELSER INOM PERSONALOMRÅDET

Som en del av Sundsvallsregionens samarbete pågick ett arbete för kompetensförsörjning. Genom gemensamma ledarutvecklingsinsatser ska ledarskapet utvecklas och utbildningar genomfördes under året. Trainee Södra Norrland sattes igång efter ett uppehåll 2017, ett

traineeprogram med kompetensförsörjning för kvalificerad personal.

I samverkan med övriga kommuner i Gävleborg deltog Nordanstig i en gemensam utbildning för framtida ledare.

Nordanstig ingick också i ett länsgemensamt nätverk med målet att marknadsföra de kommunala jobben i Gävleborg. Det gjordes bland annat genom deltagande i arbetsmarknadsmässor som vänder sig till högskolestuderande.

En ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud inom vård och omsorg genomfördes våren 2018. Utbildningen är framtagen av arbetsmarknadens parter tillsammans med experter och forskare. Samtliga chefer och skyddsombud deltog i ett återkommande upplägg för arbetsmiljöutbildning.

En medarbetarundersökning för alla medarbetare genomfördes under hösten.

Arbetet med att införa en ny personalpolicy i organisationen påbörjades.

Tillämpningsdokument och rutiner mot trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling togs fram.

Volymmått för alla verksamheter togs fram, och måtten presenteras i verksamhets-systemet Stratsys.

Projektet *Heltid som norm* fortsatte i vård- och omsorgsverksamheten.

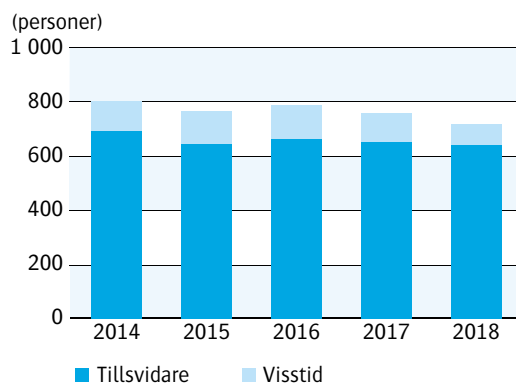
PERSONALREDOVISNING

Nordanstigs kommun hade 642 tillsvidareanställda den 31 december 2018, en minskning med 13 personer i jämförelse med samma tidpunkt 2017. Av dessa är 86 procent kvinnor och 14 procent män. Totalt 642 tillsvidareanställda motsvarade 586 årsarbetare. Under året slutade 24 personer sina anställningar med ålderspension.

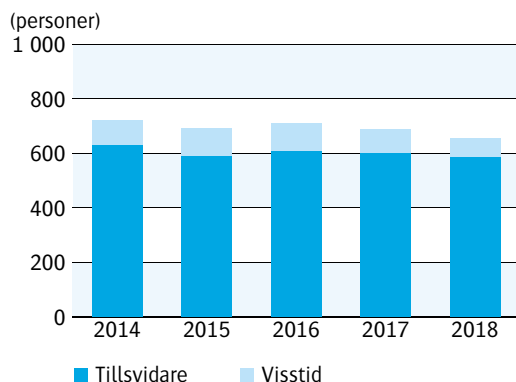
Totalt 76 personer var visstidsanställda med månadslön, en minskning med 29 personer i jämförelse med föregående år. 76 visstidsanställda motsvarade 67 årsarbetare.

Medelåldern för anställda var 46 år.

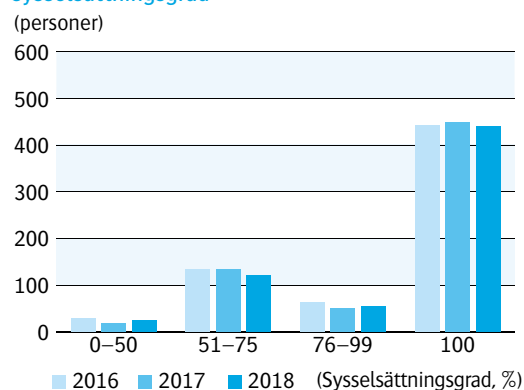
Antal anställda

Antal årsarbetare

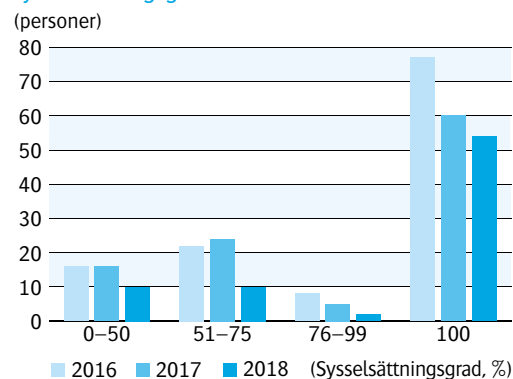

Antal tillsvidareanställda med olika sysselsättningsgrad

Totalt 441 av 642 tillsvidareanställda medarbetare hade heltidsanställning vid årsskiftet, vilket motsvarar cirka 69 procent – ingen förändring jämfört med 2017. Ökningen av medarbetare med 50 procents sysselsättningsgrad skedde främst inom vård och omsorg.

Antal visstidsanställda med olika sysselsättningsgrad

Antal anställda

(personer)	Tillsvidare			Visstid		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kommunledningskontoret	100			10		
Förvaltningsstab		27	28		1	2
Samhällsutveckling och kommunikation		14	15		3	2
Teknik och hållbarhet		68	69		1	2
Utbildning	193	209	191	73	71	51
Vård och omsorg	314	301	302	30	21	12
Social omsorg	59	36	37	10	8	7
Summa antal anställda	666	655	642	123	105	76

Förvaltningsstab = lednings-, personal-, ekonomi-, it- samt kvalitets- och utvecklingsenhet.

Samhällsutveckling och kommunikation = kansli och kommunikation, näringsliv och turism, plan och bygg.

Teknik och hållbarhet = avfall och återvinning, kost och städ samt fastighetsadministration.

Minskningen av antalet tillsvidareanställda fanns i utbildningsverksamheten, i alla yrkesgrupper inom förskola och skola.

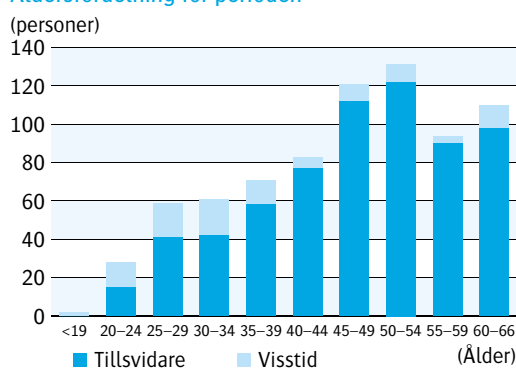
Årsarbetare

(personer)	Tillsvidare			Visstid		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kommunledningskontoret	94			8		
Förvaltningsstab		27	28		1	2
Samhällsutveckling och kommunikation		13	14		1	1
Teknik och hållbarhet		63	64		1	2
Utbildning	187	203	183	64	61	47
Vård och omsorg	266	258	260	23	17	8
Social omsorg	58	36	37	10	6	7
Summa årsarbetare	605	600	586	105	87	67

Resultaträkning

(tkr)	2016	2017	2018
Intäkter	727 479	684 119	684 484
Personalkostnader	- 360 255	- 358 413	- 349 524
Övriga kostnader	- 366 446	- 334 958	- 329 366
Resultat	778	- 9 252	5 594

Åldersfördelning för perioden

Medarbetarnas medelålder var 46 år, oförändrat jämfört med tidigare år. Andelen medarbetare under 30 år var 10,3 procent, en minskning i jämförelse med 2017 (11,7 procent). En mindre ökning uppstod för åldersgruppen 50 år och äldre, andelen var 44,9 procent. Motsvarande siffra för 2017 var 44,1 procent.

SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron var oförändrad sedan 2016 och uppgick till 8,0 procent. Dock uppstod en minskning med 0,8 procent inom den största verksamheten vård och omsorg, medan övriga verksamheter hade ökningsar.

Total sjukfrånvaro

(%)	2016	2017	2018
Kommunledningskontoret	5,2		
Förvaltningsstab		3,7	4,1
Samhällsutveckling och kommunikation		7,4	10,2
Teknik och hållbarhet		6,2	6,9
Utbildning	8,8	8,2	8,4
Vård och omsorg	9,2	9,0	8,2
Social omsorg	4,5	6,3	8,1
Totalt	8,0	8,0	8,0

Företagshälsovården drivs av hälsovårdsföretaget Alert som deltog i flera rehabmöten och genomförde arbetsförmågebedömningar samt medicinska undersökningar. Insatser i form av arbetsplatsnära stöd genomfördes för ett antal personer. Medicinsk yoga genomfördes under våren av företagshälsovården, liksom arbetsplatsspecifika insatser.

Insatser av Alert med obligatoriskt samtalsstöd genomfördes för medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro, bland annat genom KOF-metoden (krav- och funktionsschema) som är en strukturerad genomgång av balansen mellan krav och funktion i arbetet.

Korttids- och långtidsfrånvaro

Av den totala sjukfrånvaron stod långtids-sjukfrånvaron (över 60 dagar) för 47,1 procent, vilket är en minskning med 5,5 procent jämfört med 2017. På motsvarande sätt ökade korttidssjukfrånvaron.

Verksamheter (%)	< 59 dagar		> 60 dagar	
	2017	2018	2017	2018
Kommun- ledningskontoret				
Förvaltningsstab	54,9	39,7	45,1	60,3
Samhällsutveckling och kommunikation	15,0	28,2	85,0	71,8
Teknik och hållbarhet	54,1	53,2	45,9	46,8
Utbildning	54,4	61,0	45,6	39,0
Vård och omsorg	40,7	51,9	59,3	48,1
Social omsorg	63,6	30,4	36,4	69,6
Total sjukfrånvaro	47,4	52,9	52,6	47,1

Sjukfrånvaro för kvinnor och män

Sjukfrånvaron ökade något hos männen, medan en liten minskning ägde rum hos kvinnorna.

Verksamheter (%)	Kvinnor		Män	
	2017	2018	2017	2018
Kommun- ledningskontoret				
Förvaltningsstab	4,6	5,1	0,4	0,4
Samhällsutveckling och kommunikation	10,9	13,9	1,4	4,6
Teknik och hållbarhet	7,0	7,9	2,3	3,5
Utbildning	8,8	9,1	4,8	5,3
Vård och omsorg	9,5	8,9	5,2	3,4
Social omsorg	7,1	7,5	4,6	9,7
Total sjukfrånvaro	8,8	8,7	4,3	4,5

Sjukfrånvaro fördelad per åldersgrupp

Verksamheter (%)	29 år eller yngre		30–49 år		50 år eller äldre		Alla anställda	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Kommunledningskontoret								
Förvaltningsstab	3,7	1,8	3,0	1,5	4,5	6,2	3,7	4,1
Samhällsutveckling och kommunikation	0	0,4	4,8	10,9	10,7	10,7	7,4	10,2
Teknik och hållbarhet	0,4	1,0	4,7	4,9	7,8	8,9	6,2	6,9
Utbildning	6,0	8,2	7,9	9,0	9,4	7,9	8,2	8,4
Vård och omsorg	4,2	5,7	10,5	7,4	9,4	9,5	9,0	8,2
Social omsorg	6,5	27,1	4,1	6,6	9,0	8,8	6,3	8,1
Total sjukfrånvaro	4,8	6,7	7,9	7,5	9,0	8,8	8,0	8,0

Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige styr kommunens verksamheter utifrån vision, övergripande inriktningar och ambitioner samt mål som bryts ner från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige styr och följer upp genom målplaner som sammanställs i delårsrapport och årsredovisning.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Där beslutas ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Det handlar främst om mål och riktlinjer för kommunen samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer. Enligt 3 kap. kommunallagen (1991:900) och enligt nya ändringar i 8 kap. kommunallagen (1991:900), om den ekonomiska förvaltningen, ska kommunfullmäktige besluta om kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

VISIONSARBETE

Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar

Hösten 2009 antog kommunfullmäktige Vision 2020. I visionen finns sju gyllene slutsatser som förtydligar särskilt viktiga områden i utvecklingsarbetet. Man kan säga att visionen pekar ut färdriktningen, men det behövs också ledstjärnor som hjälp att navigera.

Motiven för visionsarbetet varierar, men några faktorer som väger tungt i Nordanstigs kommun är att

- skapa ett tydligare samarbete mellan offentlig verksamhet och näringsliv samt föreningsliv för att stärka utvecklingspotentialen för Nordanstig
- bättre hantera arbetslöshet och befolkningsminskning
- stärka ungdomar och unga vuxnas delaktighet och inflytande
- genom tydlig styrning hålla ekonomin i balans.

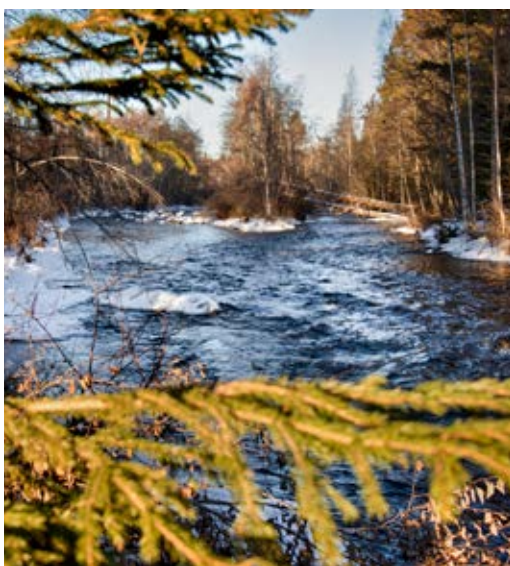
POLITISK STYRNING VIA MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige antog i december 2015 politiska inriktningar och ambitioner för Nordanstigs kommuns förvaltningar och helägda bolag som gäller till och med 2019. Utifrån dessa togs tio målområden fram för 2017–2019 som ska styra verksamheternas uppdrag och resursfördelning, både för ekonomi och personal.

För att säkerställa den framtida välfärden i Nordanstigs kommun krävs en hållbar ekonomisk tillväxt. Hållbarhetsperspektivet ska avspeglas i kommunens alla verksamheter. God ekonomisk hushållning syftar till att kommunens verksamhetsresurser används på mest effektiva sätt, både kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan de resurser som används, de prestationer som genomförs och de resultat som uppnås.

Kommunfullmäktiges ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- fastställa de övergripande politiska inriktningarna i Nordanstigs kommun
- tilldela resurser till kommunstyrelsen för att målen ska kunna uppnås
- följa upp och utvärdera kommunstyrelsens verksamhet och måluppfyllelse.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- föreslå och bereda övergripande politiska inriktningar
- föreslå övergripande mål som bygger på de politiska inriktningarna
- samordna uppföljning och utvärdering
- tolka de övergripande målen samt formulera konkreta mål (4–8 stycken) och strategier
- följa upp vilka åtgärder som vidtagits för att uppnå målen och redovisa dessa till kommunfullmäktige
- redovisa måluppfyllelsen inför kommunfullmäktige, minst en gång per år i samband med årsredovisningen
- tillsammans med byggnadsnämnden ansvara för att genomföra fullmäktiges beslut.

Politiken ansvarar för att sätta mål, prioritera resurserna på ett övergripande plan samt att regelbundet följa upp målen, kvaliteten och effektiviteten.

Tjänstemannaorganisationen och ytterst ledningsgruppen ansvarar för hur arbetet ska genomföras för att nå bästa resultat.

Nordanstigs kommun har ett webbaserat system, Stratsys, för planering, uppföljning, analys och rapportering av det offentliga uppdraget. Systemet åskådliggör bland annat målprocessen genom nedbrytning av de övergripande politiska inriktningarna till kommunfullmäktige- och kommunstyrelsemål och konkreta aktiviteter som stöttar det nuvarande arbetssättet med styrning.

För att följa upp målen och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet finns även kvalitetsverktyg, indikatorer och mätetal kopplade till målen.

Systemet ger en överskådlig och förenklad struktur kring rapportering och administration av kommunens offentliga uppdrag. Det ger ett stöd för verksamheterna att fokusera på innehåll, analys och andra värdeskapande aktiviteter.

Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål

BARN OCH UNGA 2017–2019 Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Arbetet med barn och unga ska vila på en gemensam värdegrund. Denna värdegrund bygger på en människosyn som ser människan som aktiv, engagerad, ansvars-kännande och medskapande.

Vår ambition är att barn och unga i Nordanstigs kommun ska växa upp och utbildas i en trygg och stimulerande miljö.

Kommunen ska stärka föräldrarollen genom bland annat familjecentraler. Detta ska vi uppnå genom att socialtjänst, skola och föräldrar samarbetar mot gemensamma mål. Vår starka ambition är att finna en långsiktig plan över skolan i Nordanstig så att alla elever, föräldrar och skolpersonal känner tillit och tror på framtiden. Alla beslut ska fattas med trovärdiga och sakliga underlag. Akutlösningar bör i möjligaste mån undvikas. Det är våra ambitioner att alla elever ska ha en bra skolmiljö och att alla elever ska tro på framtiden och vilja läsa vidare.

Vi ska erbjuda en bra utbildning, där barn och ungdomar känner inflytande och delaktighet och där undervisningen i för- och grundskola tar tillvara elevernas naturliga upptäckarglädje. Varje individ ska bemötas och utbildas utifrån sina egna förutsättningar och få stöd och uppmuntran för att nå de nationella målen och för att bli starka och självständiga människor. Skolan ska stödjas så att andelen elever som når de nationellt uppställda målen stadigt ökar.

Barn och ungdomar ska få mer plats och möjlighet att påverka sin situation genom bland annat ungdomsrådet.

Kommunen ska stimulera aktiviteter i drogfria miljöer och ha nolltolerans för mobbning och kränkande behandling. Nordanstigs kommun ska arbeta för ett aktivt utbyte mellan skola och närings-, arbets- och föreningsliv.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska varje barn och elev ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar. Förskolan och skolan ska ge barnen och eleverna framtidstro och stärka deras självkänsla. Barn och elever ska få det stöd de behöver så att de når målen som finns för förskola respektive skola.

Mätbara mål

Andelen elever som når minst betyget E i alla ämnen ska öka.

Meritvärdet för pojkar ska öka.

	2015	2016	2017	2018
Andel elever i åk 9 (hemkommun) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)	76,9	59,6	54,7	71,4
Meritvärde elever åk 9 (pojkar, hemkommun), genomsnitt räknat på 17 ämnen (poäng)	197,6	167,0	173,0	187,0

KULTUR OCH FRITID 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Inom kultur och fritid ska inriktningen vara att stimulera och stödja ungdomsverksamhet för att bidra till allsidiga fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Kommunen ska ge ekonomiska förutsättningar till detta och på så sätt arbeta för en drog- och alkoholfri miljö.

Det finns stort behov av idrottshall i Bergsjö, vilket vi kommer att arbeta för, liksom ungdomskortet för kollektivtrafiken som bör införas successivt, när det ekonomiska utrymmet finns.

Ambitionen är också att bibehålla de ekonomiska resurserna till kultur- och föreningsstöd och lyfta fram kulturaktiviteterna och stödet till den lokala kulturen.

Ungdomsrådets kompetens och viljeinriktning ska tas tillvara och de äldres fritidsaktiviteter ska stimuleras.

Stöd ska möjliggöras bland annat genom kommunens utvecklingsmedel till förenings- och ungdomsverksamhet. Nordanstigs Föreningsråd som paraplyorganisation för föreningarna ska vara en viktig samarbetspartner för kommunen.

BOENDEMILJÖ OCH KOMMUNIKATION 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kollektivtrafiken är viktig för vår kommun. Vi vill verka för förbättrade kommunikationer och att kollektivtrafiken i synnerhet utvecklas under mandatperioden, för att stödja pendling till och från jobbet likaväl som till och från fritidsaktiviteter. Kollektivtrafikens utveckling visar kommunens utvecklingspotential för dem som funderar på att flytta hit, och pendlingsmöjligheterna med både tåg och buss gör inflyttningsområdet större. Kollektivtrafiken ska utökas och ambitionen är att tillgängliggöra kollektivt resande för fler.

Vi bör diskutera bussförbindelser på östra sidan av kommunen. Bussförbindelserna är viktiga för skolans behov och bör samordnas. En aktiv dialog om kollektivtrafikförbindelser bör föras med regionen. Vi kommer att arbeta för två tågstopp i kommunen.

Vi deltar aktivt i utvecklingen av E4 och dubbelspår för Ostkustbanan genom kommunen.

Goda nätkommunikationer ökar chansen till lyckade etableringar av företag, och till ett ökat samarbete inom skola och utbildning. Vår ambition är att vi vill visa att Nordanstig är en kommun som är i framkant vad gäller både teknik och fiberutbyggnad. Vi vill arbeta för att stärka kommunmedborgarnas känsla för sin kommun och även förbättra omvärldens bild av kommunen.

Vi vill visa vilka naturtillgångar och friluftsliv som erbjuds och hur tryggt det är att bo här. Att Nordanstigs kommun står för utveckling och framåtanda. Att här i Nordanstig kan själen vårdas och intellektet stärkas. Här finns närhet till våra grannkommuner genom bra kommunikationer. Att i Nordanstig finns en bra boendemiljö ur alla aspekter.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 utveckla attraktiva boende- och livsmiljöer som skapar hållbar tillväxt.

Mätbara mål

Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s ska öka.

	2016	2017	2018
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	26,8	37,5	*

* Procenttal finns inte klart i skrivande stund, sammanställning görs 2019.

MILJÖ OCH HÄLSA 2017–2019 Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunens uppgift är att planera för en god livsmiljö på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart. Kommunen ska öppet kommunicera och regelbundet följa upp miljöarbetet. Vi vill utveckla de lokala miljömålen i samklang med de regionala och de nationella kvalitetsmiljömålen utifrån den nationella och vår lokala klimatstrategi.

Klimatstrategin ska uppdateras i samband med att våra miljömål utvecklas.

Kommunen bör ta fram ett nytt tematiskt tillägg under 2016 för vindkraftsutbyggnad. Vi bör vara positiva till utbyggnad. Självklart ska avstånd till boende och andra regler följas. Vi bör tillåta höjder upp till 250 meter om det är lämpligt. Annan förnyelsebar energi bör också få sin prioritet, som till exempel solenergi.

Vi vill utveckla källsorteringen i kommunen.

Vi anser att brottsförebyggande arbete och en väl utvecklad folkhälsa är viktiga framgångsfaktorer för att göra kommunen

trygg och attraktiv att leva och bo i. Med utgångspunkt från folkhälsopolitikens elva målområden sker det förebyggande arbetet genom de fyra målområden vi valt att prioritera. Dessa är: delaktighet och inflytande i samhället; ekonomiska och sociala förutsättningar; barn och ungas uppväxtvillkor; ANDT; minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska miljön och folkhälsan i Nordanstigs kommun successivt förbättras.

Mätbara mål

Mängden hushållsavfall ska minska.

	2016	2017	2018
Insamlat hushållsavfall, kg/person	506	454	*

* Statistikunderlag saknas i skrivande stund. Levereras i april 2019 från Avfall Sveriges statistikverktyg Avfall Web.

TRYGG SOM MEDBORGARE 2017–2019 Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Vår ambition är att skapa trygghet under kommunmedborgarens hela levnadstid.

En gemensam värdegrund ska genomsyra alla kommunens verksamheter där bemötande och respekt är en gemensam grund.

Kommunens insatser ska kännetecknas av korrekt och snabb service när det finns behov av stöd i hemmet eller boende i särskilt boende. Brukaren ska ha valfrihet och möjlighet att påverka vårdinsatsen. Kvalitetskraven ska vara likvärdiga oberoende av utförare.

Vi ser inget hinder för att fortsätta med inrättandet av intraprenad i äldrevården, inte heller andra driftsformer inom kommunens verksamhet.

Vi ser behovet av olika boendeformer för äldre och planer finns. Utifrån efterfrågan och möjlighet kommer boende för äldre att byggas ut.

Kvaliteten i den kommunala hemtjänsten ska utvecklas så att verksamheten blir ett föredöme med god service och kvalitet vid val av utförare. Anhöriga som tar hand om någon närstående ska få stöd.

Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen ska utvecklas. Antalet placeringar av barn och ungdomar ska minska genom att vi satsar på olika former av hemmaplanslösningar för familjer, barn och unga. Den förebyggande verksamheten ska utvecklas.

Kommunen ska fortsätta utveckla ett bra samarbete med regionkommunen kring vårdfrågor.

Det brottsförebyggande arbetet i Brå, Brottsförebyggande rådet, är viktigt och samverkan med polis, skola och föreningsliv ska ske kontinuerligt.

Mätbara mål

Andelen medborgare som känner sig trygga i Nordanstigs kommun som en plats att bo och leva i ska öka.

	2013	2015	2017
Trygghet (NRI – Nöjd-region-index)	71	69	67

Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning genomförs vartannat år i Nordanstig. Nästa medborgarenkät delas ut 2019.

NÄRINGSLIV OCH ARBETSMARKNAD 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommuns insatser för näringsliv och företagande ska kännetecknas av attityder som skapar ett förbättrat företagsklimat, en god företagsutveckling, möjligheter och öppningar att utveckla nätverk och innovationer.

Vår ambition är att näringslivsfrågorna lyfts fram och förbättras, särskilt för de små företagen. Det handlar om att ha goda och öppna kontakter mellan kommun och företag samt mellan kommunen och företagarens förening. Det är viktigt att näringslivsrådet ges möjligheter att föra fram sina åsikter till kommunens ledning.

Vår ambition är att kommunens insatser för näringsliv och företagande ska möjliggöra fler företag, fler arbetstillfällen och utvecklad turism.

Vi tror att det finns stora möjligheter för företag att utvecklas inom den så kallade gröna sektorn. Det är positivt då det möjliggör en mer hållbar tillväxt. Med hållbar tillväxt menar vi att tillväxten inte sker på

bekostnad av miljö, personal, djur eller kultur. Att tillväxten bygger på miljövänlig teknik.

Kommunen ska aktivt arbeta för nyetableringar av företag och tillväxt inom befintliga företag och utbildning inom företagande och entreprenörskap.

Vi anser att de sociala företagen har sin plats i kommunen men vill att de ska konkurrera på samma villkor som etablerade näringar.

Vi anser att utveckling och förstoring av den lokala arbetsmarknadsregionen har mycket stor strategisk betydelse.

Mångfalden i vår kommun är en tillväxtfråga som vi bör ta tillvara.

Vi vill att nyanlända och andra inflyttares yrkes- och utbildningskunskaper ska tas tillvara för att underlätta ingången i arbetslivet. Nyanländas inläring av svenska språket ska prioriteras.

Kommunens arbetsmarknadsstrategiska åtgärder ska syfta till att människor kan klara sin egen försörjning. Vi ska särskilt fokusera på att underlätta ingången i arbetslivet för ungdomar.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska förutsättningarna för näringslivet utvecklas och förbättras i kommunen.

Mätbara mål

Målet är att kommunens placering i Svenskt Näringslivs näringslivsranking ska förbättras.

Dialogen med företagen ska förbättras, bland annat genom företagsbesök där målet ska vara att besöka minst 20 företag årligen.

	2016	2017	2018
Företagsklimat enligt Svenskt Näringsliv, ranking	222	237	227
Organiserade företagsbesök, antal			11

PERSONALPOLITIK 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommun vill som arbetsgivare driva en personalpolitik som är tydlig, väl känd och som är väl förankrad i en gemensam värdegrund som överensstämmer med verksamhetens mål.

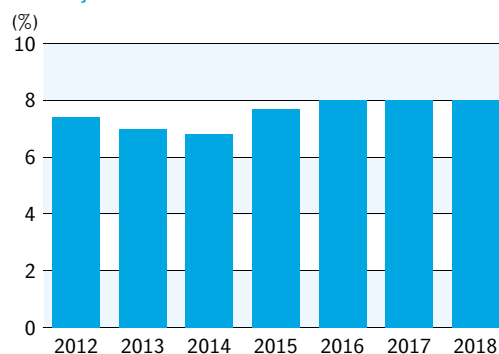
Som arbetsgivare har kommunen som mål att organisationen utmärker sig genom att skapa förutsättningar med en framsynt personalplanering, där kompetensförsörjningen är en hörnsten för att personalen ska kunna åstadkomma god service och möjlighet för verksamheten att nå uppsatta mål.

En fråga som bör lösas under perioden är att erbjuda fler heltidstjänster.

Mätbara mål

Andel sjukfrånvarande bland kommunens anställda ska stadigt minska.

Andel sjukfrånvarande kommunanställda

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunens ekonomiska styrning. Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin egen verksamhet och i offentliga verksamheter som bedrivs av andra juridiska personer, som kommunens bolag. Dessutom finns ett balanskrav som innebär att kommunens intäkter varje år ska överstiga kostnaderna. Balanskravet är en nedre gräns för den ekonomiska utvecklingen, medan begreppet god ekonomisk hushållning innebär väsentligt högre krav. Kommunen har målmedvetet arbetat med god ekonomisk hushållning de senaste åren.

År 2012 fattade regeringen ett beslut om en proposition om kommunala utjämningsreserver. Förslaget innebär att kommuner och landsting själva ska kunna utjämna intäkter över tid genom att bygga upp resultatutjämningsreserver inom ramen för det egna kapitalet. På det sättet kan man sätta undan en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner och landsting ska uppfylla. Nordanstigs kommun har ännu inte tagit något beslut avseende resultatutjämningsreserv.

Verksamhet när det gäller uppdrag och kvalitet kan inte fortsätta på nuvarande

nivå, eftersom kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. Invandring av utrikesfödda sker inte längre i någon större omfattning. Kostnaderna ökar mer än intäkterna på grund av den negativa befolkningstrenden, som under ett antal år legat någorlunda oförändrad, och det är en utmaning att behålla den kommunala servicen vid samma kvalitet och samma antal enheter på grund av detta.

Med dessa förutsättningar som bakgrund är det alltså nödvändigt att budgetanpassningen på 50 mnkr som fullmäktige beslutade den 1 december 2014 ger nya ramar och förutsättningar för verksamheterna, så att positiva resultat fås snarast.

Anpassningskravet på 50 mnkr förordades av behoven att genomföra större strukturella förändringar, och därför budgeterades även en post för omställningskostnader på 5 mnkr 2017. Anpassningskravet, senare benämnt åtgärds paketet, var en konsekvens av att kostnadsnivån för kommunens verksamheter ökat kraftigt de senaste två åren. Anpassningskravet avsågs för hela budgetperioden, det vill säga att kostnadsnivån skulle sänkas med 50 mnkr till 2018. Varje år inom perioden har det budgeterats omställningskostnader.

Under våren 2015 började ett intensivt arbete med att föreslå åtgärder som reducerar verksamheternas kostnader fram till 2018. En reviderad budget beslutades av fullmäktige den 7 april, 8 juni och 9 november 2015.

Effekten av fattade beslut har inarbetats i budgeten för 2019–2022 och beräknas ge 30 mnkr i minskade kostnader 2019. Med andra ord saknades beslut om åtgärder på 20 mnkr. Fullmäktige beslutade i december 2016 att arbetet med att fatta beslut om ytterligare åtgärder som ska genomföras till 2019 fortsätter.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2016 att göra en inlösen av intjänade pensionsrätter på 40 mnkr, dock högst årets resultat. Detta beslut innebär att kommunen tog framtida pensionskostnader 2016 och därmed får lägre kostnader för utbetalning av intjänade pensioner åren framöver.

Kommunens negativa soliditet och stora behov av investeringar ställer mycket stora krav på att sänka driftskostnaderna, för att ha en tillräcklig likviditet och utrymme för ökade kapitalkostnader.

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning. Begreppet ”god ekonomisk hushållning” har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation

ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot budget och mål.

De kommunala verksamheterna ska kännetecknas av väl underbyggda beslut, hög effektivitet och god servicenivå. Kommunens affärsdrivande verksamheter och bolag ska generera överskott som kan garantera en långsiktig utveckling. Samarbete och samverkan mellan kommuner och näringsliv ska alltid prövas.

Uppföljning av övergripande inriktning

Uppföljning redovisas främst i nästa avsnitt i årsredovisningen, Finansiell analys, och i avsnittet Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål.

UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES FINANSIELLA MÅL

Kommunfullmäktiges finansiella mål	Resultat
<p>■ Verksamhetens nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär ska vara högst 98 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för vardera åren 2018–2021.</p>	<p>Verksamheternas nettokostnader plus finansnetto var 98,9 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift år 2018. Målet har inte uppnåtts.</p>
<p>● Investeringsvolymen för innevarande år bör lägst motsvara årets avskrivning. Årets investeringsvolym samt ombudgetering från föregående år får högst motsvara årets avskrivningar gånger tre.</p>	<p>Investeringarna var 16 805 tkr. Avskrivningarna var 14 848 tkr. Målet har uppnåtts.</p>
<p>● Soliditeten inklusive total pensionssskuld ska förbättras årligen.</p>	<p>Soliditeten inklusive total pensionssskuld var –20 procent 2017 och –13 procent 2018. Målet har uppnåtts.</p>
<p>● Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.</p>	<p>Likviditeten var 118 procent. Målet har uppnåtts.</p>
<p>◆ Samtliga investeringar bör finansieras med egna medel och/eller specifika bidrag.</p>	<p>Samtliga investeringar 2018 finansierades med egna medel och statsbidrag förutom bredbandsatsningen. Till den upptogs ett lån på 20 mnkr. Målet har delvis uppnåtts.</p>
<p>● Kommunen ska amortera låneskulden med minst 6 procent per år.</p>	<p>Låneskulden amorterades med 10 procent. Målet har uppnåtts.</p>

- = Målet uppfyllt.
- ◆ = Målet delvis uppfyllt.
- = Målet inte alls uppfyllt.

Kommunen når inte alla finansiella mål

Årets resultat inklusive jämförelsestörande poster (5,6 mnkr) innebär att kommunens ekonomiska marginal förbättrades. Kommunens resultatnivå uppfyllde inte god ekonomisk hushållning på 2 procent, dock uppgick kommunens balanskravsresultat till 9,2 mnkr. Det något svaga resultatet beror till stor del på att kommunen haft svårigheter att tillräckligt snabbt anpassa verksamheterna, främst genom ökat behov inom vård och omsorg samt social omsorg.

De närmaste åren förväntas bli finansiellt tuffa för Nordanstig, eftersom kommunen, liksom många andra kommuner, står inför utmaningar som ökade investeringar och

stegrade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Det innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. En utmaning blir hur mycket av investeringarna som ska finansieras via skatteintäkter respektive främmande kapital i form av lån. Det kan i sin tur påverka utrymmet för att finansiera kommunens löpande drift i form av löner, lokaler med mera.

För att klara att uppfylla kommunens mål för god ekonomisk hushållning – det vill säga ett resultat på minst 2 procent av skatteintäkterna, en självfinansieringsgrad på 100 procent och en ökad soliditet – krävs en mycket aktiv ekonomistyrning framöver.

BALANSKRAVSUTREDNING

(tkr)	
Årets resultat	5 594
Reducering av samtliga realisationsvinster	- 1 197
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	
+ orealiserade förluster i värdepapper	
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	4 397
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	
Synnerliga skäl	4 766
Årets balanskravsresultat	9 163

Avstämning mot tidigare års balanskrav

I 2017 års resultat redovisade Nordanstigs kommun ett balanskravsunderskott (-6,9 mnkr). Enligt 8 kap. kommunallagen uppfyllde kommunen inte balanskravet.

I prognosen för helårsresultatet 2018 uppfyllde inte kommunen balanskravet eftersom ett underskott beräknades (-0,7 mnkr). Under hösten genomfördes ett omfattande arbete för att verksamheterna skulle få budget i balans. Detta tillsammans med intäkter avseende försäljning av tomter i Morängsviken, samt att pensioner och personalomkostnader genererade ett bättre utfall än budget, gjorde att kommunen redovisade ett överskott om 9,2 mnkr.

Med anledning av balanskravsunderskottet 2017 upprättades en återtagandeplan

som antogs av kommunfullmäktige. Planen omfattade neddragningar till och med år 2020 motsvarande 7,6 mnkr totalt.

Utifrån ett balanskravsöverskott 2018 om 9,2 mnkr anser kommunen att tidigare krav på återtagande är uppfyllt i sin helhet.

Bedömning av balanskravet

I utredningen anges synnerliga skäl om 4 766 tkr. Detta avser nedskrivning av Fröstuna skola. Skolverksamheten avvecklades 2015 som ett led i åtgärds paketet, och har sedan våren 2016 inte använts. Kommunstyrelsen beslutade att uppdra till verksamheten att sälja fastigheten, för att minska kommunens framtida kostnader.

Kommunen reducerade också för realisationsvinst avseende försäljning av värdepapper.

Finansiell analys

Nordanstigs kommun redovisade ett resultat på 5 594 tkr, en förstärkning med 14 846 tkr jämfört med 2017. Kommunen har förstärkt resultatet med 4 816 tkr de senaste två åren. Trots att verksamheternas nettokostnader ökat kraftigt, framför allt inom vård och omsorg samt social omsorg, har återhållsamhet och effektiviseringar gjort att resultatet är positivt.

Kommunens samlade investeringsvolym uppgick till 19 116 tkr, en minskning med 9 150 tkr jämfört med 2017. Kommunen har beslutat att öka investeringsnivån med anledning av kommunens ökade behov samt ökad fiberutbyggnad.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick till 122 procent, att jämföra med 20 procent 2017. Det innebär att investeringarna under 2018 finansierades med endast skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kassalikviditeten stabiliserades, detta till följd av det positiva resultatet 2018. Soliditeten beräknad inom balansräkningen var på samma nivå som föregående år. Men soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt har ökat den senaste femårsperioden, från -40 procent till -13 procent år 2018, främst beroende på inlösen av pensionsrätter 2016 samt en uppdaterad prognos från kommunens pensionsförvaltare.

RESULTAT OCH KAPACITET

	2014	2015	2016	2017	2018
Årets resultat kommun (tkr)	12 481	7 868	778	-9 252	5 594
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (tkr)	12 481	3 292	40 603	-252	10 360
Årets resultat/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,49	1,53	0,14	-1,66	1,00
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,49	0,64	7,43	-1,66	1,86
Årets resultat koncern (tkr)	16 252	15 396	5 134	-6 378	6 913

Årets resultat för Nordanstigs kommun försvagades från 12,5 mnkr år 2014 till 5,6 mnkr år 2018. Om kommunens resultat relateras till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag redovisade kommunen ett resultat på 1,00 procent.

Under 2016 och 2017 uppgick motsvarande resultat till 0,14 procent respektive -1,66 procent.

Under 2016 och 2018 redovisade dock Nordanstig jämförelsestörande engångskostnader och intäkter.

År 2015 fick kommunen återbetalning av försäkringspremier från AFA Försäkring. År 2016 gjorde kommunen en partiell inlösen av pensioner på 39,8 mnkr. År 2018 gjorde kommunen en nedskrivning av fastighet med 4,8 mnkr.

Om dessa jämförelsestörande kostnader och intäkter exkluderas uppgick årets resultat år 2016 till 7,43 procent av skatteintäkterna. År 2017 försämrades resultatet till -1,66 procent. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen exklusive jämförelsestörande engångsposter låg på en lägre nivå under perioden.

Ett av Nordanstigs finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år. I budget 2017–2020

sänktes dock resultatmålet till 1 procent. Ett resultat på 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år ger utrymme för att över en längre tid självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls. Under den senaste femårsperioden har Nordanstig redovisat ett genomsnitt på 0,70 procent inklusive jämförelsestörande poster. Görs jämförelse under den senaste femårsperioden exklusive jämförelsestörande poster redovisas ett genomsnitt på 2,15 procent.

Årets resultat uppgick till 1,00 procent av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Det innebär att kommunen inte uppfyllde resultatmålet för 2018.

NETTOKOSTNADSANDEL

(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	94,2	94,7	90,0	98,9	95,8
Planenliga avskrivningar	2,8	2,8	2,4	2,6	2,6
Nettokostnadsandel					
exklusive jämförelsestörande poster och finansnetto	97,0	97,5	92,5	101,5	98,4
Finansnetto	0,5	0,1	0,1	0,2	-0,3
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster	97,5	97,6	92,6	101,7	98,1
Jämförelsestörande engångsposter	0,0	-0,9	7,3	0,0	0,8
Nettokostnadsandel	97,5	96,7	99,9	101,7	98,9

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 95–96 procent kan

betraktas som god ekonomisk hushållning för Nordanstigs kommun. Sett över en längre tidsperiod klarar då kommunen av att finansiera ersättningsinvesteringar, nödvändiga nyinvesteringar och pensionsåtagandet.

När Nordanstigs nettokostnadsandel analyseras, framgår att nettot av verksamheternas intäkter och kostnader under 2018 tog i anspråk 95,8 procent av skatteintäkterna, en förbättring med 3,1 procentenheter jämfört med 2017.

Avskrivningarna tog i anspråk 2,6 procent, i likhet med föregående år. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

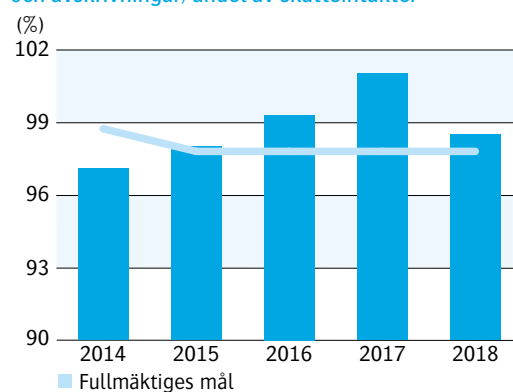
Finansnettot uppgick till -0,3 procent, de finansiella intäkterna var således högre än de finansiella kostnaderna. Detta innebar att kommunens nettokostnader och finansnetto tog i anspråk 98,1 procent av skatteintäkterna, en förbättring med 3,6 procentenheter jämfört med 2017.

Som tidigare nämnts har kommunen under 2015, 2016 och 2018 haft jämförelsestörande poster som påverkat resultaten.

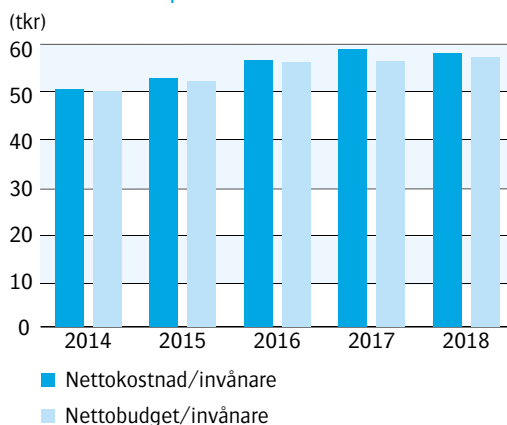
Totalt uppgick nettokostnadsandelen till 98,9 procent 2018, vilket innebar att kommunens kostnader var lägre än kommunens intäkter. Det är en förbättring av nivån med 2,8 procentenheter jämfört med 2017 och 1 procentenhet jämfört med 2016.

NETTOKOSTNADERNA OCH SKATTEINTÄKTERNA

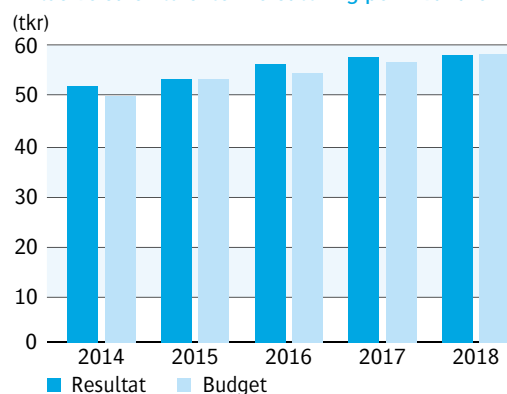
Nettokostnaderna (inklusive pensionsskuldförändring och avskrivningar) andel av skatteintäkter

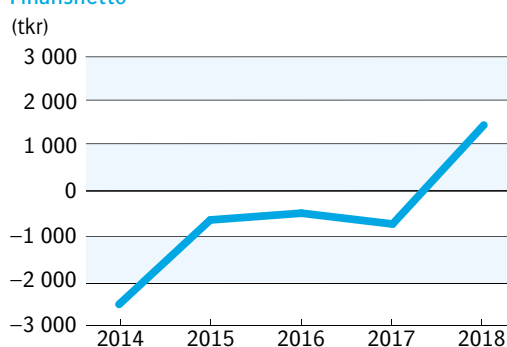
Nettokostnader per invånare

Skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive särskild extern ersättning per invånare

Finansnetto

ÅRETS INVESTERINGAR

	2014	2015	2016	2017	2018
Budget (tkr)	18 071	25 585	35 768	29 721	41 550
Investeringsvolym brutto (tkr)	14 752	15 332	26 148	28 266	19 116
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (tkr)	12 367	15 216	24 562	27 052	16 805
Investeringsvolym/skatteintäkter (%)	2,5	3,0	4,5	4,8	3,0

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym uppgick till 19,1 mnkr, vilket är 9,1 mnkr lägre investeringsvolym än 2017.

Efter avdrag för årets investeringsinkomster uppgick investeringarna netto till 16,8 mnkr, vilket var 10,3 mnkr lägre än 2017.

De största investeringarna 2018

Investering	Belopp (tkr)
Bredband	9 359
Köks- och städutrustning	1 010
Fastigheter	986
Köp av fastighet	900
Taksäkerhetsåtgärder	627

Självfinansieringsgrad av investeringar

(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar	216	146	57	20	122

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster.

Med självfinansieringsgrad avses skatteintäkter och eventuella försäljningsinkomster

som kommunen har fått vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. Dessa har sedan ställts i relation till nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2018 till 122 procent. Det innebär att investeringarna enbart finansierades med skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kommunen har som mål att självfinansieringsgraden av investeringarna bör uppgå till minst 100 procent varje enskilt år. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna har uppgått till 112 procent i genomsnitt per år under de fem senaste åren.

RISKKONTROLL**Känslighetsanalys**

(tkr)	2018
Löneförändring med 1 %	+/- 3 495
Prisförändring med 1 %	+/- 2 366
Befolkningsändring, 50 personer	+/- 2 647
Förändring av generella statsbidrag med 1 %	+/- 1 429
Förändring av försörjningsstöd med 10 %	+/- 821
Förändring av skattesats med 1 kr	+/- 19 019

Likviditet ur ett riskperspektiv

(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Kassalikviditet	117	118	117	99	118

Soliditet

(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Soliditet enligt balansräkningen	44,4	40,4	40,0	38,2	38,1
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	-40	-32	-19	-20	-13

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tidsperiod inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt förstärktes åren 2014–2018 med 27 procentenheter, från -40 procent till -13 procent. Det förklaras till största delen av att kommunen har amorterat

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten uppgick vid årsskiftet 2018/2019 till 118 procent, vilket ska jämföras med 99 procent för årsskiftet 2017/2018. Nordanstig har en likviditet över 100 procent, vilket garanterar att kommunen utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar.

Kommunfullmäktiges mål att likviditeten ska vara lägst 100 procent uppnåddes.

sina lån och finansierat sina investeringar med skatteintäkter och positiva resultat samt löst in delar av de intjänade pensionsrätterna.

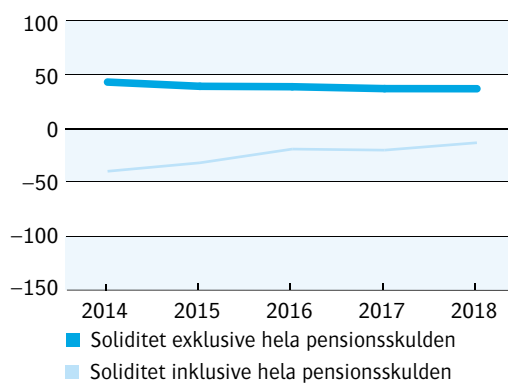
Kommunfullmäktige har i budgeten för 2018–2021 angett att kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska förbättras årligen.

Även om kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser under de fem senaste åren har förstärkts, kan konstateras att om målet ska nås, måste kommunen visa starka positiva resultat och i möjligaste mån finansiera investeringar med skattemedel.

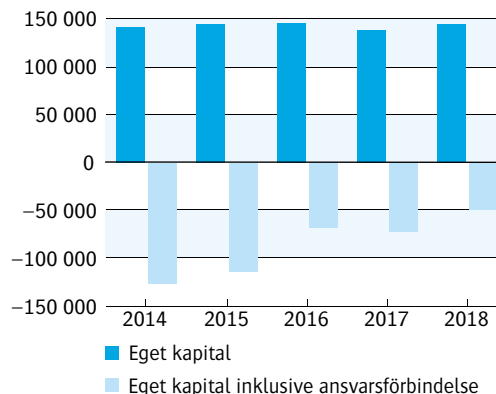
Kommunfullmäktiges mål att soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen uppnåddes.

Soliditet

(procent)

Eget kapital

(tkr)

KOMMUNALSKATT**Skatteintäkter**

(tkr)	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019
Skatteintäkter och generella statsbidrag	501 583	515 560	546 696	558 147	565 144	579 825

År 2018 uppgick Nordanstigs kommunala skattesats till 22,51 procent.

Förändring av skatteunderlaget i förhållande till föregående år

(%)	Definitiv 2014	Definitiv 2015	Definitiv 2016	Definitiv 2017	Definitiv 2018
Riket	3,36	3,16	5,05	4,95	4,80
Nordanstig	1,84	2,07	3,83	4,51	3,16
Hudiksvall	2,96	2,21	3,64	3,62	4,48
Sundsvall	3,41	2,18	3,92	4,31	3,41

Femårigt snitt för skatteunderlagsutvecklingen

	2014	2015	2016	2017	2018
Årets skatteintäktsutveckling understiger femåriga snittet	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Femårigt snitt (%)	1,24	1,60	2,33	2,99	3,08
Utfall för året (%)	1,84	2,07	3,83	4,51	3,16

PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 231,8 mnkr. Av dessa redovisas 38,0 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 193,8 mnkr finns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

År 2016 beslutades och genomfördes en partiell inlösen av intjänad pensionsrätt på 39,8 mnkr. Det har minskat åtagandet enligt ansvarsförbindelsen.

Både den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse och den del som finns i balansräkningen är ofinansierade.

Inga medel har avsatts för den framtida utbetalningen av denna skuld.

I balansräkningen redovisas endast de pensionsåtaganden som personalen har tjänat in från och med 1998 och de särskilda avtal om pensioner som tecknats med en del tidigare anställda. Från och med 2015 redovisas förtröendevaldas pensionsskuld (nytt avtal), vilket innebär att kommunen avsätter 2,9 mnkr som finns i avsättningen i balansräkningen samt 450 tkr som finns i ansvarsförbindelsen.

Kommunen betalar varje år ut alla tidigare anställdas intjänade pensionsförmåner, det vill säga medarbetare som har fått pension. Utbetalningen påverkar kommunens resultat och likviditet. År 2018 betalades 12,2 (11,5 år 2017) mnkr ut.

Pensionsförvaltning

(tkr)	Årets värde	Föregående års värde
1. Avsättningar (inklusive särskild löneskatt för pensioner och liknande förpliktelser)	37 972	35 432
2. Ansvarsförbindelser (inklusive särskild löneskatt), det vill säga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningarna	193 790	210 797
3. Totala pensionsförpliktelser	231 762	246 229
4. Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar (såväl bokfört värde som marknadsvärde redovisas)	0	0
5. "Återlånade medel", vilka utgör skillnaden mellan punkterna 3 och 4 (marknadsvärde)	231 762	246 229
6. Följande information bör framgå:		
– Tillgångsslag avseende punkt 4 (finansiella placeringar)		
– Avkastning		
– Avstämning mot placeringspolicy		

LÅNGFRISTIGA LÅN OCH PLACERINGAR

Långfristiga lån

(tkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Låneskuld 1/1	- 59 077	- 55 907	- 51 873	- 65 575	- 71 212
Nya lån	0	0	- 17 680	- 13 222	- 20 000
Nya leasingbilar	- 1 802	- 1 303	- 1 401	- 1 499	- 1 398
Amortering lån	3 430	3 568	4 545	8 050	8 000
Amortering leasingbilar	1 542	1 769	834	1 134	1 124
Utgående balans	- 55 907	- 51 873	- 65 575	- 71 212	- 83 486

Kommunfullmäktiges mål att amortera minst 6 procent per år uppnåddes. År 2018 amorterades 10 procent.

Ett nytt lån upptogs i oktober 2018 på 20 000 tkr för den beslutade satsningen på utökad fiberutbyggnad i kommunen.

Kommunens borgensåtaganden

Ändamål (tkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Egna bolag	- 176 268	- 170 369	- 164 089	- 212 089	- 215 089
Småhus	- 163	- 126	- 126	- 126	- 126
Övrigt	- 2 151	- 1 243	- 1 643	- 1 793	- 2 043
Totala borgensåtaganden	- 178 582	- 171 738	- 165 858	- 214 008	- 217 258

Kommunen tecknar borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter.

Kommunens samlade borgensåtaganden för lån uppgick 2018 till 217 mnkr, en ökning med 3 mnkr i förhållande till 2017. Ökningen kan härledas till de egna kommunala bolagen.

Nordanstigs kommun infriade inga borgensåtaganden under 2018. Eftersom nästan 44 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstigs Bostäder AB, är den generella bedömningen att risken är låg då bolagets

verksamhet till största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. Vakansgraden är låg och den största enskilda hyresgästen är Nordanstigs kommun som även är borgensman.

Drygt 55 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstig Vatten AB. Detta avser investeringar i det kommunala vatten- och avloppsnätet.

År 2015 infriades borgensåtagandet mot Samkraft AB på 908 tkr samt mindre åtaganden mot egna hem.

Infriade borgensåtaganden

(tkr)	2014	2015	2016	2017	2018
	0	945	0	0	0

Placeringar

Kommunen redovisade 33,9 mnkr i kortfristig placering, vilket är kommunens likviditetsreserv.

BUDGETAVVIKELSE**Årets budgetavvikelse kommun**

(tkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Årets budget	- 279	10 320	498	5 855	8 854
Årets resultat	12 481	7 868	778	- 9 252	5 594
Budgetavvikelse	12 760	- 2 452	280	- 15 107	- 3 260

Utfall i förhållande till budget

(tkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Avvikelse kommunstyrelsens verksamhet	- 18 130	6 762	26 030	- 28 533	- 13 729
Avvikelse årets resultat	12 760	- 2 452	280	- 15 107	- 3 260

Kommunen redovisade ett underskott på 3 260 tkr, jämfört med budgeterat resultat på 8 854 tkr.

Budgetavvikelsen för kommunens verksamheter var stor i relation till bruttokostnadsvolymen. Den uppgick till -13,7 mnkr eller -2,1 procent.

Avvikelsen särskilda verksamheter exklusive omställningskostnader var 7,6 mnkr. Kommunen redovisade ett överskott gällande pensioner och personalomkostnader om 9,7 mnkr.

Kvar av anpassningskravet som ska reducera kostnaderna till och med 2019 är cirka 20 mnkr.

Avvikelser mot budget för kommunen

(tkr)			
	Budgeterat 2018		8 854
A	Avvikelser inom verksamheterna		
	Stab	2 680	
	Samhällsutveckling och kommunikation	4 897	
	Teknik och hållbarhet	2 036	
	Utbildning	- 4 053	
	Vård och omsorg	- 12 599	
	Social omsorg	- 6 690	
	Summa	- 13 729	
B	Avvikelser särskilda verksamheter		
	Pensioner och personalomkostnader	9 716	
	Kapitalkostnader	- 110	
	Avskrivningar	- 5 221	
	Omställningskostnader	534	
	Övrigt	3 197	
	Summa	8 116	
	Summa avvikelser verksamheter		- 5 613
C	Avvikelse övrigt		
	Skatteintäkter, statsbidrag, slutavräkning	- 1 028	
	Finansiella intäkter och kostnader	3 381	2 353
	Summa avvikelser mot budget		- 3 260
	Årets resultat enligt resultaträkningen		5 594
	Årets förändring eget kapital		5 594

Prognosavvikelser

Jämfört med juni respektive år (%)	2014	2015	2016	2017	2018
Avvikelse kommunstyrelsens verksamhet	0,01	0,77	0,34	0,31	-0,10
Avvikelse årets resultat	2,53	1,23	1,43	0,31	1,85

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent innebär god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Prognoserna för varje enskild verksamhet varierade under året, men sammantaget visade verksamheterna en god prognossäkerhet.

Prognosen över kommunens ekonomi som helhet, det vill säga årets resultat, varierade från -4,4 mnkr i prognosen i delårsbokslutet till 5,6 mnkr i bokslutet, en förändring på 10 mnkr.

Verksamheternas sammantagna slutliga resultat i bokslutet understeg budget, men överensstämde väl med den prognos som lämnades i juni.

KOMMUNKONCERNENS EKONOMI

I koncernen Nordanstigs kommun ingår kommunstyrelsens verksamhet, byggnadsnämnden och fem helägda aktiebolag. Koncernen redovisade ett positivt resultat om 6,9 mnkr för 2018 (-6,4 mnkr 2017).

Eftersom kommunen är både ägare och köpare av flera av koncernföretagens tjänster är intresset dubbelt. Kommunens mål är att uppnå koncernnytta och att ge medborgare bästa möjliga service.

De kommunala företagen verkade på ett bra sätt inom sina områden. För information om företagens verksamheter, se under respektive rubrik i avsnittet Koncernföretag samt i företagens årsredovisningar.

80 HASSELA
BERGSJÖ
GRÖVELÅRA BRÄN

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

LEDNING, STYRNING OCH UPSIKT ÖVER VERKSAMHETEN

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över kommunens samlade verksamhet, såväl nämnder som kommunala företag. Arbetet planeras och genomförs. Budget, flerårsplan och verksamhetsplaner är viktiga styrdokument som ger underlag för hur verksamhet och ekonomi planeras.

Kommunstyrelsen får regelbunden rapportering kring verksamhet och ekonomi.

Om budgetunderskott prognostiseras eller om större brister i verksamheten upptäcks eller befaras ska åtgärder föreslås. Kommunstyrelsens ledningsutskott bereder och samordnar ansvaret enligt kommunallagens uppsiktsplikt.

Årliga boksluts- och budgetberedningar är mycket värdefulla för uppsiktsplikten där förvaltningsledningen, bolagspresidierna och bolagsledningarna sammanfattar det gångna året. Det är önskvärt att uppsiktsplikten stärks ytterligare med en till uppsiktsdag under verksamhetsåret, så att kommunstyrelsen ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper om kommunens bolag och andra kommungemensamma verksamheter.

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje helägt kommunalt bolag, där kommunen direkt eller indirekt innehar samtliga

aktier, pröva om den verksamhet som bedrivits under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3–5 §§ kommunallagen är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i dessa bestämmelser.

Rapporteringsarbetet fortsatte att effektiviseras under 2018 i kommunens system för verksamhetsplanering, Stratsys. Efter juni månad gjordes delårsrapport med uppföljning av både verksamhet och ekonomi. Kommunens styrmodell utvecklades, till exempel ändrades aktivitetsmål till effektmål.

Kommunstyrelsen arbetade fram en ny bolagspolicy för övergripande styrning av kommunens bolag, nya bolagsordningar för de helägda bolagen (utom Nordanstig Vatten AB) och en struktur med ägardirektiv som ska uppdateras årligen i samband med budgetarbetet och uppföljas 2–3 gånger årligen. Beslut dröjer till 2019.

Utmaningar de kommande åren

Kommunförvaltningen måste vara fortsatt kostnadsmedveten. Kommunen behöver ha sunda finanser för att möta framtidens kända och okända utmaningar, inte minst för att långsiktigt säkra välfärden. Budgetanpassningen fortsätter att vara den största utmaningen under kommande år. Ökade kostnader inom välfärdsområdet, på grund av att stora årskullar blir äldre och mer vårdkrävande, kommer att innebära fortsatt tryck på effektiviseringar och omprioriteringar av befintlig verksamhet. Funktionella lokaler som är verksamhetsanpassade är en förutsättning för att kunna effektivisera verksamheterna framöver. Samtidigt behöver viktiga utvecklingsprojekt i kommunen kunna finansieras.

Kompetensförsörjning är en av kommunens allra största utmaningar. Framst i bristyrken som sjuksköterske-, socionom- och läraryrkena. Ibland är bemanningsföretag den enda lösningen för kommunen att klara av verksamheten. Det bidrar till en kostnadsökning, eftersom kostnaden för konsulter är hög. Under 2018 minskade dock antalet konsulter i verksamheterna.

Kommunens förvaltning måste bli bättre på att möta förändringar i omvärlden och med egen förmåga förändra och utveckla verksamheterna i kommunen. Det är avgörande för hur Nordanstig kommer att se ut i framtiden.

Strategiska frågor i ett långsiktigt perspektiv

HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling är svärdefinierat, men man skulle kunna säga att i ett hållbart samhälle är den ekonomiska hållbarheten verktyget för en socialt hållbar utveckling medan ekologiskt hållbar utveckling utgör grundförutsättningen. År 2016 tillsatte regeringen Agenda 2030-delegationen med uppgiften att stödja och stimulera arbetet med hållbar utveckling i Sverige. Delegationen menar att arbetet med hållbar utveckling ska finnas på högsta nivå av styrning och ledning, och att det ska ske på ett sammanhållet sätt för att undvika snäva och kortsiktiga lösningar.

Hållbarhetsarbetet i Nordanstigs kommun bedrivs enskilt i olika verksamheter. Under 2016 påbörjades arbetet med att inventera och samla ihop det arbete som redan görs i kommunen för att skapa ett övergripande nuläge. Kommunen tog till exempel fram en hållbar tillväxtstrategi och blev en av Sveriges ekokommuner. Sedan 2014 produceras ett miljöbokslut, en folkhälsoplan samt ett välfärdsbokslut. Med en sammanhållen plan för hållbarhetsarbetet skapas strukturer för kommunen för att i framtiden kunna planera arbete och åtgärder mer effektivt, och kommunen kan bättre rikta insatser för att bedriva hållbar utveckling.

Under 2017 involverades olika intressenter, till exempel tjänstemän och politiker, för att skapa en grund för arbetet med hållbar utveckling i kommunen.

Under de sista månaderna 2018 togs ett första underlag fram till en förändrad målstruktur för kommunfullmäktige 2020–2023. Målstrukturen utgår från Agenda 2030 och FN-förbundets förslag till mål på

den kommunala nivån. Målstrukturens indikatorer tas fram av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) på regeringsuppdrag och rapporteras i Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada). På så sätt kan underlaget jämföras med andra kommuner i Sverige.

KVALITETSARBETE UNDER PERIODEN

För att möta medborgarnas krav på

- **delaktighet** arbetar kommunen med brukar-, kund- och medborgarundersökningar, uppföljning av insatser via genomförandeplaner och olika forum, som ungdomsråd, föreningsråd, brottsförebyggande råd, pensionärsråd samt föräldra- och familjegrupper. Kommunens arbete med medborgarnas delaktighet och inflytande avser att redovisas i välfärdsbokslut.
- **valfrihet** arbetar kommunen kontinuerligt med utveckling av valfrihetssystem inom hemtjänsten via brukaruppföljning, uppföljning av utförare av hemtjänst, såväl externt som internt. Underlagen används sedan i åtgärdsplanering i verksamheten. Kommunens arbete med valfrihet redovisas i en årlig kvalitetsuppföljning gällande lagen om valfrihetssystem.
- **kvalitet** arbetar kommunen med synpunkts- och klagomålsarbete, brukarundersökningar och aktiva åtgärder för att öka kvaliteten för den enskilde. Kommunen arbetar även internt med att stärka verksamheternas uppföljning och egenkontrollarbete samt uppföljning av huvudmannens uppsiktsplikt.

Arbetet gällande huvudmannens uppsiktsplikt förtydligades 2017 utifrån förändrade lagkrav och fortsatte att förankras 2018.

Hösten 2017 beslutade kommunstyrelsen att införa en ny reviderad styrmodell som innebär att målen följs upp via volymmått och aktiva åtgärder för verksamhet istället, ett arbete som pågick 2018.

PROJEKT- OCH VISIONSBIDRAG

Efter översynen av kommunens föreningsbidrag och kommunstyrelsens utvecklingsmedel 2014 finns två bidragsformer inrättade: projektbidrag och visionsbidrag. De har en gemensam årlig budget på 960 tkr och ett gemensamt ansökningstillfälle årligen, den 15 mars. Projektbidrag avser ansökningar upp till och med 100 tkr, och visionsbidrag avser ansökningar över 100 tkr. År 2018 stoppades utbetalningar av bidrag på grund av 2017 års underskott som medfört en återtagandeplan.

Förutom den årliga möjligheten att ansöka om projekt- och visionsbidrag, fanns det i budgeten för 2018 ytterligare 500 tkr avsatta till bidragsansökningar under hela året för ledarutbildning, ungdomsinitiativ och kommunstyrelsens spontankassa.

Föreningar och organisationer har möjlighet att ansöka om stöd till projekt för att stimulera utvecklingsinsatser i samklang med Vision 2020 och kommunens lokala utvecklingsplan.

Stab

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamhetsområde stab leds direkt av kommunchefen och består av personalenheten, ekonomienheten och kvalitets- och utvecklingsenheten. Dessutom är kommunsekreterare och utskottssekreterare, it-strateg samt dataskyddsombud direkt underställda kommunchefen.

ÅRETS VERKSAMHET

Ledningsenheten har gemensamt drivit flera projekt och aktiviteter som visar på kommunens förvaltning som en verksamhet som hänger ihop, med enheter som påverkar varandra.

En återtagandeplan på grund av 2017 års underskott arbetades fram. Kommunen tillämpade nollbasbudgetering i budgetarbetet och införde ett nytt budget- och prognosverktyg. Ett beslut om återhållsamhet fattades av kommunchefen i syfte att motverka underskottet i kommunens kärnverksamheter, vilket gav ett positivt resultat.

Månadsuppföljningen i den nya mål- och resultatstyrningen infördes i kommunens samtliga verksamheter och enheter i samarbete med extern part. Arbetet med den interna styrprocessen fortsatte under hösten 2018 med ett gemensamt kvalitetsledningssystem för systematiskt arbetsmiljöarbete, verksamheternas egenkontroll och internkontroll. Kort innebär det att alla kommunens verksamheter kommer att riskbedömas inför budget 2020.

Nya bolagsstyrningsdokument arbetades fram. Syftet är att klargöra bolagens uppdrag inom den kommunala kompetensen, vilket är lagstyrt. Ett annat syfte är att förbättra kommunstyrelsens tillsyn och få bättre samsyn och styrning på verksamheterna i kommunkoncernen.

It-utrustning (hårdvara) i skolan prioriterades. Antalet it-arbetsplatser för elever ökade med nästan 100, från 179 till 275 it-arbetsplatser.

Det fortsatta arbetet med ett gemensamt ledarutvecklingsprogram för kommunens chefer i samverkan med Sundsvallsregionen var mycket uppskattat. Nystart av Trainee Södra Norrland med rekrytering till en plats i Nordanstig genomfördes under våren.

I samverkan med övriga kommuner i Gävleborg deltog Nordanstig i en gemensam utbildning för att hitta framtida ledare där tre medarbetare från kommunen deltog.

Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomfördes under våren för vård- och omsorgsverksamheten.

Tillämpningsdokument och rutiner mot trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling togs fram.

Arbete med utveckling i verksamhetssystemet Stratsys med volymmått genomfördes.

En medarbetarundersökning för alla anställda genomfördes.

Beslut om utveckling av den så kallade Nordanstigsmodellen har inneburit att projektet pågår med avsikt att det ska slutrapporteras under första halvåret 2019.

INFÖR KOMMANDE ÅR

På kommunstyrelsens uppdrag arbetar stabsverksamheten och hela förvaltningen med att få verksamheternas kostnader inom tilldelad total budgetram, i syfte att undvika behov av att återställa ytterligare underskott med en så kallad återtagandeplan.

Arbete med utveckling av kommunens budgetprocess fortgår, framför allt arbetar kommunen med standardkostnader och prestationsbudget som kommer att bli en viktig del i arbetet framöver.

Utveckling av den så kallade Nordanstigsmodellen genomfördes hösten 2018,

och den kommer att införas i verksamheten under 2019. Projektet innebär att det befintliga stödsystemet anpassas för att kunna skapa en helhetsbild som ger underlag för analys och stödjer beslut.

Personalenheten fortsätter arbetet med att ta fram en personal- och kompetensförsörjningsplan.

Personalenheten kommer att genomföra en medarbetarundersökning och göra en översyn av lokala samverkansavtal med de fackliga organisationerna.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter	Budget	Bokslut	Avvikelse	Bokslut
(tkr)	2018	2018	mot budget	2017
2. Politisk verksamhet	5 275	5 186	89	5 545
3. Överförmyndare	1 239	1 417	- 178	1 338
7. Norrhälsinge räddningstjänst och miljökontor	8 562	8 497	65	8 424
8. Stabsverksamheten	31 643	30 933	710	28 850
29. Hälsinglands utbildningsförbund	46 795	44 801	1 994	47 703
Intäkter	2 721	4 038	- 1 317	21 217
Kostnader	96 235	94 872	1 363	113 077
<i>Därav kapitalkostnader</i>	<i>1 369</i>	<i>1 053</i>	<i>316</i>	<i>1 118</i>
Summa nettokostnad	93 514	90 834	2 680	91 860

Periodens resultat

Årets resultat är +2,6 mnkr.

Den kammungemensamma verksamheten i kommunalförbundet Hälsinglands utbildningsförbund redovisade ett resultat på 1 994 tkr bättre än budget.

Stabsverksamheten med ledningsenhet med it, personalenhet, ekonomienhet och

kvalitets- och utvecklingsenhet visade ett överskott på 652 tkr.

Stabsverksamheten drevs totalt 1 026 tkr billigare 2018 än 2017. Framst beror det på att Hälsinglands utbildningsförbunds budgeterade kostnader var nästan 2 000 tkr lägre än budget.

Samhällsutveckling och kommunikation

VERKSAMHETSOMRÅDE

Samhällsutveckling och kommunikation består av

- plan- och byggenheten
- kansli- och kommunikationsenheten
- näringsliv och turism.

ÅRETS VERKSAMHET

Verksamhetens bemanning var inom flera enheter och vid olika tider ansträngd på grund av frånvaro men också på grund av besparingskrav. Flera tjänster har hållits vakanta och en tjänst är fortfarande vakant. Inom flera enheter har extraresurser funnits via arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten i syfte att öka integration eller öka individers anställningsbarhet.

Sjukskrivningarna har minskat avsevärt. Flera personer som varit frånvarande har börjat att arbeta igen och även minskat sin frånvarandegrad.

Arbetet med dokumenthanteringsprogrammet Ciceron har i princip slutförts genom projektet *Dokumenthantering*. Läsplattor delades ut till politikerna. Digitala möten, det vill säga papperslösa kallelser med bifogade handlingar, används i skrivande stund i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och i utskotten förutom myndighetsnämnden och byggnadsnämnden.

Översiktsplan 2035 för Nordanstigs kommun lades ut på samråd under hösten

och beslut om ett utökat samråd fattades innan årsskiftet, i syfte att skapa en ännu bättre medborgardialog.

Arbetet med en utvecklingsplan för kustområdet, en centrumutvecklingsplan för Bergsjö tätort samt en detaljplan för det nya trygghetsboendet i Bergsjö påbörjades under 2018.

Näringslivsenheten genomförde 11 organiserade företagsbesök tillsammans med politiker från både majoritet och opposition. Besöken har varit värdefulla och har uppskattats av företagen. Formen har fungerat bra och även arbetsförmedlingen kommer att delta i fortsättningen.

Näringslivsenheten hjälpte, som en del i sin vanliga verksamhet, flera organisationer att söka olika former av investeringsstöd. Bland flera kan Plyfa AB:s stora satsning i Hassela nämnas.

Kansli- och kommunikationsenheten var under vinterns snökaos med klass 3-varningar involverad i krisledningsarbetet. Händelsen visade på betydelsen av sociala medier i dialogen med kommuninvånarna.

Processen att sälja 19 villatomter i Morängsviken pågick under året. Försäljningsstart för tomterna var den 12 augusti 2018, som trots ”fel tid på året” resulterade i att tre tomter såldes. Under våren 2019 fortsätter marknadsföringen.

Kommunens ansträngda ekonomiska läge har ställt krav på kommunikationen internt

och externt. Sommarens bränder i Ljusdals kommun visade på ett massivt kommunikationsbehov. Kansli- och kommunikationsenheten hjälpte till att stötta Ljusdalskollegerna på plats och även på distans genom deltagande i länsstyrelsens samverkanskonferenser under större delen av insatsen.

Kommunen fick något oväntat en guldmedaljör under OS i Pyeongchang. Kansli- och kommunikationsenheten fick uppdraget att ordna utomhusskyltar, tidningsannonser och arrangera ett firande av André Myhrer i Bergsjögården. Firandet blev mycket lyckat och placerade Bergsjö och Nordanstig i riksmidierna.

Samhällsutveckling och kommunikation genomför sin verksamhet med så liten miljöpåverkan som möjligt. Man försöker i möjligaste mån åka kollektivt vid arbetsresor och tjänsteresor. En utmaning är att välja tågresor till regionmöten eftersom tågtrafiken kan orsaka förseningar.

INFÖR KOMMANDE ÅR

För verksamheten finns generella mål som handlar om att öka personers intresse för att bosätta sig och starta nya eller utveckla befintliga företag i kommunen. Syftet är att invånarantalet ska öka och att den negativa befolkningsutvecklingen de senaste 15 åren ska vända. Preliminära uppgifter visar att antalet medborgare ökade med 25–30 personer. Statistiska centralbyrån (SCB) levererar slutgiltiga uppgifter i mars 2019. Verksamhetens alla enheter är involverade i att öka kommunens attraktivitet.

Kansli- och kommunikationsenheten har ett viktigt uppdrag att internt och externt förmedla nyheter och information från kommunens verksamheter. Betydelsen som informations- och nyhetsförmedlare kommer sannolikt att öka ytterligare. Här spelar sociala

medier en viktig roll, inte bara som kanal utåt, utan också för dialog och omvärldsbevakning. Sociala medier gör det möjligt för medborgarna att snabbt återkoppla och ge synpunkter på de kommunala verksamheterna såväl i detaljer som i stort.

Den nya webbplatsen nordanstig.se ger förutsättningar att nå fler som har intresse av Nordanstig, främst genom tillgänglighet via mobiltelefonen. Webbplatsen behöver fortsätta utvecklas, och närmast ligger införandet av användbara e-tjänster. Förutom att det ökar tillgängligheten hålls medborgaren uppdaterad om läget i ett ärende. E-tjänster förväntas också vara arbetsbesparande för kommunens handläggare.

De kommande åren behöver kommunen ta ställning till hur frågan om ett digitalt arkiv ska lösas: enskilt eller med andra kommuner. En förstudie avslutades i februari 2017.

Det behövs en strategi för att få fler att välja Nordanstigs kommun som arbetsgivare eller boplats. Projektet *Välkommen hit* blir ett viktigt verktyg – ett delprojekt inom *eSamverkan*, som genomförs i samarbete mellan Region Västernorrland och ett flertal kommuner i regionen. *Välkommen hit* är en webbportal där kartbaserad information om respektive kommun presenteras och som gör det lätt att hitta bostäder, service och annat av intresse för möjliga inflyttare.

Många detaljplaner beslutades för 40–70 år sedan. De är inte längre aktuella och möter inte dagens samhälles behov av detaljplaners utformning. Att aktualisera de planer som ska finnas kvar är ett omfattande arbete som kräver personella resurser.

För att möta fysiska områdets olika förutsättningar behöver fördjupade utvecklingsplaner (FÖP) för tätorterna och kustområdet arbetas fram. Detta innebär att varje tätort ska ha en utvecklingsplan över hur den fysiska marken ska användas och

utvecklas i framtiden. Var kan nya bostäder och verksamhetsområden planeras? För kustområdet har genomförandet av en kustutvecklingsplan beslutats, vilket ska verkställas under kommande år. Arbetet kräver en stor arbetsinsats.

Inom den geografiska kommunen finns ett flertal privata tomter som behöver bli tillsynsärenden. Eftersom det byggs i allt högre omfattning finns inga lediga resurser för att genomföra detta.

Plan- och byggenheten har under de senaste två åren ägnat sig åt tillsyn av obligatorisk ventilationskontroll (OVK). När man under kommande år genomför det här för den privata sektorn kommer det att innebära nära

500 ärenden. Om det ska utföras parallellt med ökat byggande kommer det sannolikt att kräva mer resurser.

Besöksnäringen är en växande inkomstkälla för flera av kommunens näringsidkare. En stark ökning av besök i kommunen skedde under sommaren, och enheten kommer att verka för att ökningen ska fortsätta, genom strategiska val och anpassning till nya trender.

När en kommun ska utöka möjligheterna för bosättning och nya eller starkare företag behövs planlagd och byggbar mark. Kustutvecklingsplanen får sannolikt följden att mer mark ska förvärvas och användas för bostadsbyggande. Att exploatera är i många fall en god ekonomisk möjlighet.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget	Bokslut 2017
5. Kommunikation	6 965	5 662	1 303	5 420
6. Näringsliv och turism	6 478	7 078	- 292	7 897
14. Plan och bygg	4 815	621	4 194	3 206
Intäkter	2 153	4 231	2 078	1 233
Kostnader	20 411	17 592	2 819	17 756
<i>Därav kapitalkostnader</i>	<i>267</i>	<i>463</i>	<i>- 196</i>	<i>123</i>
Summa nettokostnad	18 258	13 361	4 897	16 523

Periodens resultat

Verksamheten redovisade ett stort överskott. Detta av två anledningar. Vid halvårsskiftet beordrades kraftig återhållsamhet då resultatet förändrades kraftigt och alla verksamheter skulle bromsa sina kostnader. Samhällsutveckling och kommunikation lyckades genomföra det, vilket resulterade i ett överskott om cirka 2,3 mnkr. Den andra anledningen är att tomter sålts i Morängsviken och Bergsjö samt att dellikvid erlagts för markförsäljning i Sörfjärden.

Det stora överskottet uppstod trots att 200-årsjubileet vid Ersk-Matsgården inte budgeterats och gav ett stort underskott för näringslivsenheten. Hade detta budgeterats skulle överskottet varit cirka 0,5 mnkr högre.

Det här medför att inga förändringsåtgärder för att hamna i balans kommer att genomföras. Istället kommer verksamheten att genomföra de uppdrag som man har budget för, i syfte att åstadkomma en positiv befolkningsförändring och redovisa ett nollresultat 2019.

Teknik och hållbarhet

VERKSAMHETSOMRÅDE

Teknik och hållbarhet består av

- fastighetsadministration
- avfall och återvinning
- kost och städ.

ÅRETS VERKSAMHET

Ombyggnaden av Hagängsgårdens särskilda boende till trygghetsboende påbörjades, och första etappen väntas stå klar våren 2019.

Tidigt på året kom det mycket snö, vilket ställde till det med många skador som följd. Kostnaderna för bland annat snöröjning var stora. Belysningscentraler skadades på flera ställen. Störst problem blev det i Harmånger där vägbelysningen fick lysa dygnet runt i flera månader. Efter den hårda vintern var det många takläckage och flera tak har åtgärdats.

Ombyggnaden av en del av kommunhuset inleddes, för att ge fler mötesrum och fler arbetsplatser. Det kommer även att ges plats för kommunens krisledningscentral. Under första kvartalet 2019 kommer ombyggnaden att vara klar. Personalköket i kommunhuset började renoveras i december och renoveringen slutförs under januari 2019.

Fiberutbyggnaden av Nordanstigs stadsnät gjordes i samarbete med Fiberstaden enligt plan i Stocka tätort inklusive Morängsviken, samt Hassela tätort. Det har även förtätats i Bergsjö tätort och Gnarp. Beslut togs om att bygga ut Hassela glesbygd under förut-sättningen att 86 procent av de fastboende

ansluter sig. Projektet förväntas genomföras under 2019 om full anslutning sker.

Kommunen har haft problem med de olika entreprenörerna som gräver fiber. Trots utsättning av kablar har ledningar blivit avgrävda. Det har lett till att vägbelysningen inte fungerat, och det har varit mörkt på flera platser i kommunen under längre perioder.

Under december 2018 beslutade kommunfullmäktige att taxorna och avgifterna på hushållssopor och slam och skulle höjas.

Återvinningsstationerna på Hassela och Homon utökade öppettiderna till totalt 35 timmar i veckan.

Kost och städ satsade på inköp av köks- och städmaskiner, vilket har förbättrat arbetsmiljön för medarbetarna, men även arbetsmiljön och måltidsmiljön vid några skolor.

Kost och städ drev under våren projektet *Matkassen*. De personer som ingick i projektet, personer i risk för undernäring, fick utökad kost genom en matkasse med sju färdiga mål mat per dag i 12 veckor. Projektet gav ett mycket bra resultat för de utvalda. Efter utvärderingen under hösten fick Nordanstigs kommun mycket bra publicitet. Bland annat bjöds projektet in som utställare, som ett ”gott exempel”, på Livsmedelsverkets måltidsdagar.

Verksamheten köpte in två nya miljöbilar till hemtjänsten. En elbil finns i skrivande stund i kommunens bilpool.

Under juli och augusti lånade kommunen ut flera av verksamheternas fyrhjulsdrivna fordon till den stora skogsbranden i Ljusdals kommun.

Fiskevårdsprojektet fortsatte med bland annat utrivning av dammar och ersättning av vägtrummor med valvbågar (för att skapa fria vandringsvägar).

Kommunen fick in 46 ansökningar om bostadsanpassningsbidrag. Trenden är att antalet inkomna ansökningar om bostadsanpassningsbidrag minskar. Vad minskningen beror på är svårt att bedöma. Vid kontakt med andra handläggare i Sverige upplever de flesta att antalet ansökningar har minskat de senaste åren generellt.

Lokala ideella föreningar tecknade under våren nytt drift- och skötselavtal med kommunen avseende sex insjöbadplatser.

Miljö

Ett större energitjänstprojekt drevs i samarbete med Nordanstigs Bostäder AB. Syftet med projektet är att minska miljöbelastningen och säkra kvaliteten på de åtgärder som kommer att genomföras gällande drift- och styrningsteknik på de ägda fastigheterna och anläggningarna.

Åtgärder enligt Fiskevårdsplanen genomfördes enligt givna direktiv från myndigheter.

Städverksamheten använde miljöanpassade rengöringsmedel och metoder, och hänsyn togs till miljöaspekterna i alla upphandlingar.

Kostverksamheten hade ambitionen att välja livsmedel efter säsong, utifrån matgästernas behov. Luncher serverades utifrån ett klimattänk som man också utgick ifrån vid val av livsmedel i skola och förskola.

Samarbetet med skola och förskola kan utvecklas mycket mer i syfte att minska matsvinn, främst tallrikssvinn.

INFÖR KOMMANDE ÅR

Med en bättre underhållsplan kan kostnaderna sänkas. Planerade rivningar och försäljningar av fastigheter sänker de totala driftskostnaderna.

Ett kommunförråd där kommunen kan förvara lösa inventarier eller byggmaterial för återbruk skulle sänka kostnaderna och göra det lättare att nå miljömål gällande återbruk och klimatpåverkan.

Under kommande år ska de 29 åtgärderna genomföras i miljömålsöverenskommelsen med länsstyrelsen.

Laddinfrastrukturen för elbilar ska vara utbyggd även i Nordanstigs kommun.

Elsäkerheten hos kommunens vägbelysning behöver höjas för att minska faran för tredje man.

De samförlagda anläggningar med Trafikverket som finns kommer att tas bort enligt direktiv från Trafikverket, och allteftersom det sker kommer intäkterna att minska för vägbelysning. Det innebär också att kostnaderna för elförbrukningen kommer att gå ner om inte annan ny vägbelysning sätts upp någon annanstans i kommunen under kommande år.

Under sommaren 2019 väntas utrivning av kraftverksdammarna i Gnarpsån samt regleringsdammen vid Ängbodtjärnen i Andersfors äga rum. Biotopåterställningar och andra åtgärder som föreslagits i den antagna fiskevårdsplanen fortsätter i den utsträckning som går, beroende på vilka bidrag och egna medel som kommunen kan använda för arbetet.

Ytterligare satsningar inom bredbandsutbyggnaden ska ske de kommande åren. Inför 2019 ligger projektet Hassela glesbygd och inför 2020 och 2021 bör Gnarp ses över som ett framtida utbyggnadsprojekt.

Fordonsparken kan bli mer miljövänlig med miljöbilar och elbilar samtidigt som fossila fordon avvecklas. Användning av syntetisk diesel (HVO) som inte innehåller palmolja har också positiv miljöpåverkan.

Insamling av matavfall och fastighetsnära insamling ska vara klart senast 2021 enligt de nya föreskrifterna.

En planering för förändrad struktur gällande mottagande av material på Hassela återvinningscentral kommer att starta under 2019 för att förbättra arbetsmiljön och avfallslämningen.

Andelen ekologiska livsmedel samt närproducerade livsmedel ska öka, en satsning som kräver mer resurser samt ändrade

politiska beslut men som ger mer kvalitet och gynnar bygden.

Matsvinnet ska minska ytterligare med hjälp av informationskampanjer och samarbete med skolor och förskolor. Det bör också införas i andra verksamheter eftersom matsvinn är en stor klimatbov.

Det ska satsas fullt ut i samarbetet med hemtjänsten gällande Matkassen. Projektet förebygger undernäring, vilket i sin tur minskar fallrisk och förbättrar sårhäkning för den enskilde, som får bättre livskvalitet. Det sparar in vårdkostnader på längre sikt (en större initial kostnad för vård och omsorg i och med införandet, men en kostnadsbesparing sett över den totala budgeten över tid).

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget	Bokslut 2017
10. Ägda lokaler	9 005	9 533	- 528	7 239
11. Hyrda lokaler	3 531	3 509	22	4 024
12. Miljö	137	67	70	163
13. Avfall	1 078	527	551	2 472
15. Vägar vägbelysning, vägbidrag	4 378	4 242	136	3 731
16. Kost och städ	22 959	23 004	-45	21 216
20. Bostadsanpassning	2 217	879	1 338	1 206
21. Skog	- 600	- 330	- 270	- 312
51. Service	6 590	5 823	763	5 896
Intäkter	39 654	42 233	2 579	40 310
Kostnader	88 949	89 487	538	85 945
<i>Därav kapitalkostnader</i>	<i>12 989</i>	<i>14 034</i>	<i>- 1 045</i>	<i>12 851</i>
Summa nettokostnad	49 295	47 258	2 037	45 635

Periodens resultat

Teknik och hållbarhet hade totalt sett ett positivt resultat om 2,0 mnkr. Det beror på de sparåtgärder som sattes in tidigt första kvartalet 2018, enligt direktiv för att klara budgeten totalt inom alla verksamheter i kommunen.

Verklig kostnad för vaktmästeri och verksamhetshjälp i kommunhuset ligger årligen kring en halv miljon kronor. Kostnaden och effektiviteten analyserades under 2018 och det framkom att det går att effektivisera samt halvera kostnaden genom att avropa verksamhetshjälp i kommunhuset med ny webbtjänst.

Ansökningar gällande bostadsanpassningsärenden var färre än under 2017 och de ärenden som behandlades var inte kostnadskrävande, vilket innebar att den tilldelade budgeten gav stort positivt resultat.

Kostnaderna för vägbelysning har varit höga på grund av ett stort antal avgrävningar, framför allt i samband med fibergrävning. Många sträckor har varit mörka i perioder på upp till två månader. Totalt 101 procent av budgeten förbrukades.

Transportenheten ökade intäkterna genom att höja avgifterna för verksamhetsresorna som legat på samma nivå i minst 10 år. Samtidigt minskade reparationskostnaderna då nya fordon köptes in.

Utbildning

VERKSAMHETSOMRÅDE

Utbildningsverksamheten omfattar

- utbildning från 1 till och med 16 år i förskola, fritidshem, grundskola och grundsärskola
- biblioteksverksamhet.

Förskolor finns i Bergsjö, Gnarp, Harmånger, Hassela, Ilsbo och Strömsbruk. Skolor med tillhörande fritidshem finns i Bergsjö, Gnarp, Harmånger, Hassela och Ilsbo. Huvudbiblioteket finns i Bergsjö och filialbiblioteken finns i Harmånger, Hassela och Gnarp. Kommunens högstadieskola finns i Bergsjö och där har också grundsärskolan sina lokaler.

ÅRETS VERKSAMHET

Antalet elever i årskurs 9 som fått behörighet till gymnasiet ökade läsåret 2017/2018.

Grundsärskolan hade god måluppfyllelse.

Ämnet samhällskunskap var föremål för granskning enligt årshjulet för läsåret 2017/2018. En viss ökning av möjligheten att få högre betyg kunde ses vårterminen 2018.

Rutiner för övergångar mellan skolorna och stadierna förankrades på alla skolor, vilket leder till att mottagande lärare och skola får en bra bild av eleven som kommer och rätt stöd kan sättas in från början.

Elevernas närvaro analyserades var tredje månad, vilket har gjort att det på ett systematiskt sätt följs upp om en elev har hög frånvaro.

Ett lärcentrum fanns på Bergsjö skola under läsåret, med personal som hjälper eleverna (genom individanpassning) att få en högre måluppfyllelse och ökad trivsel.

Bringsta skola och Gnarp skola genomförde en anpassning av antalet anställda för att hamna inom tilldelad budgetram. Det återstår en hel del arbete i och med att många elever har valt att lämna främst Gnarp skola inför läsåret 2018/2019.

Språkval från årskurs 6 infördes från hösten 2018, vilket fick konsekvenser för samtliga skolor som har årskurs 6.

Skapande förskola, med bidrag från Kulturrådet, bidrog till många kulturevenemang för förskolans barn.

Det systematiska kvalitetsarbetet på kommunens förskolor sker numera på samma sätt och att alla vet vilka områden som är prioriterade. Från och med hösten infördes en liknande ordning för grundskolan.

På Lönnbergsskolan har man under många år varit trångbodd och till läsårsstarten hösten 2018 började en stor grupp sexåringar, vilket innebar att viss undervisning behövde bedrivas utomhus.

Asylboendet i Strömsbruk stängdes i februari. Det medförde att ett stort antal nyanlända elever och barn lämnade skolan och förskolan.

En stor rörlighet inom lärarkåren märktes av under läsåret, framför allt när de som bor utanför kommunen återvände till sina hemkommuner.

Matematiklyftet för förskolan väckte lusten samt gav inspiration och kunskapen att arbeta med matematik med barnen.

Utlåningen på biblioteken visade en liten ökning glädjande nog. Ett språknätverk startade i kommunen som riktar sig till de allra minsta barnen, 0–3 år, och deras föräldrar.

INFÖR KOMMANDE ÅR

Ämnet idrott kommer från hösten 2019 att utökas, vilket får till följd att den sedan tidigare konstaterade bristen på idrottssal blir än mer tydlig.

En arbetsplatsförlagd utbildning, vilken innebär att man studerar och arbetar samtidigt, kommer att starta på Mittuniversitetet. Nordanstigs kommun har två platser att disponera och förhoppningen är att studenter väljer att arbeta i kommunen under de 5,5 år som utbildningen pågår.

En marknadsföringsplan för förskolor och skolor behöver upparbetas så att behöriga och legitimerade lärare och förskollärare söker sig till kommunen.

Två stora utmaningar 2019 är att rymma all verksamhet inom den budgetram som är tilldelad och att få tillräckligt med lokaler i Bergsjö för att kunna bedriva skola. I Bergsjö drivs delar av verksamheten i moduler och det saknas en samlad skola som rymmer alla elever.

Förskolorna i Gnarp är i dåligt skick och skulle kunna sammanföras till en enda, ny, förskola.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget	Bokslut 2017
22. Bibliotek	2 467	2 434	33	2 470
26. Barnomsorg – grundskola	151 154	155 241	- 4 087	157 825
Intäkter	12 790	23 107	10 317	23 570
Kostnader	166 411	180 782	- 14 371	183 865
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>1 245</i>	<i>711</i>	<i>534</i>	<i>1 221</i>
Summa nettokostnad	153 621	157 675	- 4 054	160 295

Periodens resultat

Årets resultat är -4,1 mnkr. Utbildningsverksamheten har fått statsbidrag om 11,8 mnkr, vilket gör att intäkterna överstiger budget med 10,3 mnkr. Kostnaderna överstiger budget med 14,4 mnkr.

De konton som redovisade underskott är skolskjutsar, som består av skolskjuts för elever i grundskolan, grundsärskolan, gymnasiet, grundsär mot gymnasiet och Ung i Gävleborg (fritidskortet). Medel för kortet Ung i Nordanstig fanns inte med i budget för 2018 utan skulle tas av befintliga medel, vilket redan på förhand visade sig omöjligt i och med att skolskjutskostnadens index uppräknas under året. Att bokslutet för 2017 visade på ett överskott innebar inte att det skulle vara pengar över för att finansiera denna icke lagstadgade rättighet.

Interkommunal ersättning (ersättning för elever som inte går i kommunens egna

skolor) blev dyrare än beräknat i och med att fler elever än beräknat valde annan skolvård.

Nyanlända och asyl-kontot anpassades inte i tid inför det minskande antalet nyanlända.

Samtliga förskolor förbrukade mer medel än budgeterat, och där är analysen att beräkningarna på antalet heltidsbarn var felaktig, eftersom fler än beräknat använde sig av femtontimmars förskoleverksamhet.

Gnarps skola använde mer resurser än vad budgeten tillät. Det kan förklaras med en stor omsättning på rektorer de senaste åren, vilket har påverkat personalsituationen.

Beviljade medel för särskilt stöd till kommunala och interkommunala elever har ökat i och med att verksamheten har svårt att rekrytera utbildade pedagoger. Analysen är också att sedan lärartätheten drogs ner har kostnaden för barn i behov av särskilt stöd ökat.

Vård och omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Äldreomsorgen består av tre särskilda boenden, korttidsvård, hälso- och sjukvårdsorganisationen, hemtjänst i kommunal och privat regi enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), dagverksamhet samt anhörigstöd.

Omsorgen om funktionshindrade består bland annat av två gruppboendestäder, verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt andra former av stöd till personer med funktionsnedsättning. Personlig assistans utförs som det kommunala alternativet av privata företag. Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) ingår också verksamheten.

ÅRETS VERKSAMHET

Äldreomsorgen

Hagängsgårdens avveckling av avdelning E-nedre fortsatte under första halvåret. Antalet årsarbetare har minskats ner i takt med minskat antal boende.

Sörgården hade perioden januari–juni 2018 cirka 880 fler sjukfrånvarotimmar jämfört med samma period 2017. Det var ett flertal långsjukskrivningar, ingen hade dock samband med arbetsmiljön. En lång influensaperiod föranledde en stor del av korttidsfrånvaron.

Bergesta hade under första halvåret en bemanning på cirka 0,79 årsarbetare per

plats mot budgeterade 0,62. Erfarenheten visade att det annars skulle bli oacceptabelt många incidenter och avvikelser gällande arbetsmiljö, socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Bergesta hade under första halvåret ett högt sjuktal – flera långtidssjukskrivningar samt även en hel del korttidsfrånvaro.

Bällebo korttidsvård hade under första halvåret 2018 fortsatt överbeläggning, vilket förde med sig ökade kostnader för både personal och förbrukningsmaterial. Några tjänster har på grund av det ekonomiska läget i kommunen inte återbesatts. Det medför ökad arbetsbelastning för resten av personalen.

Den kommunala hemtjänsten hade svårt att få planeringen optimal. Effektiviteten för hemtjänsten i sin helhet har legat i närheten av 65 procent. Hemtjänststimman fortsatte att öka de tre första månaderna, därefter har timmarna sjunkit något, främst i Bergsjö hemtjänst. Hemtjänsten har många multisjuka kunder där det krävs dubbelbemanning. Nya omvårdnadsinsatser som påsdialys krävde extra utbildning för personalen.

Rehab hade svårigheter att nå full bemanning under både våren och sommaren.

En ny utskrivningslag kom i januari. Den nya lagen innebär att om man är inskriven i hemsjukvården så har hemsjukvården huvudansvaret att vara sammankallande för samordnad individuell planering (SIP).

Omsorgen om funktionshindrade

Boendet Lotsen i Bergsjö är för personer med olika slags psykisk funktionsnedsättning. Det krävs mycket variation från medarbetarna eftersom behoven är olika. För att ha möjlighet till en förändring flyttade Lotsens dagliga verksamhet ner till Palettens lokaler. Det är inte en optimal lösning, eftersom man blandar kunder med olika diagnoser.

Socialpsykiatrien har tagit av besparingskraven i kommunen genom att slå ihop Lotsens boende och boendestöd och därmed reducerat personalen med cirka två årsarbetare.

På Dagcenter i Harmånger är verksamheten anpassad till personer med fysisk funktionsnedsättning utöver sin intellektuella funktionsnedsättning. Här finns bland annat sinnesrum, olika former av handarbeten, förpackning för industri, en teatergrupp och ett snickeri. Vidare anordnas besök på biblioteket för brukarna.

Den dagliga verksamheten Fikerian i kommunhuset innebär sedvanliga arbetsuppgifter inom kök och kafé. Arbetsplatsen är väldigt uppskattad av dem som arbetar där, de ser det som ett riktigt jobb.

En del personer som blir beviljade daglig verksamhet har önskemål om att i större utsträckning få ”arbeta”. Av den anledningen har antalet tjänsteköp successivt ökat under de senaste åren, eftersom kommunens verksamheter i egen regi är mer inriktade mot personer som har större behov. Inför delårsbokslut 2018 har kommunen 14 stycken tjänsteköp och ytterligare några på ingång.

Kontaktpersoner och ledsagare

Svårigheten kvarstår vid rekrytering till uppdragen som kontaktperson och ledsagare, och första halvåret 2018 fick kommunen beslut om särskild avgift (så kallat vite) från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Anledningen till det är att det har tagit för lång tid från beslut till dess att individen fått beslutet verkställt.

INFÖR KOMMANDE ÅR Äldreomsorgen

Verksamheten kommer att fortsätta arbetet med att förändra arbetssätt inom hemtjänsten.

Inför kommande år är det av största vikt att trygghetsboenden blir inflyttningsklara.

Omsorgen om funktionshindrade

Det är viktigt att fortsätta det påbörjade förändringsarbetet med att utveckla verksamheten till att kunna tillgodose behoven hos brukarna i den egna regionen. Målsättningen är att kunna erbjuda mer individanpassade aktiviteter och därmed avsluta vissa tjänsteköp.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget	Bokslut 2017
18. Vård och omsorg gemensam	4 711	5 003	- 292	4 909
34. Äldreomsorg	117 411	133 360	- 15 949	127 245
35. Omsorg om funktionshindrade	46 622	42 980	3 642	44 909
Intäkter	47 021	62 311	15 290	58 527
Kostnader	215 765	243 654	- 27 889	235 590
<i>därav kapitalkostnader</i>	2 063	1 752	311	2 057
Summa nettokostnad	168 744	181 343	- 12 599	177 063

Periodens resultat

Äldreomsorgens (programpunkt 34) resultat blev ett underskott på 15,9 mnkr jämfört med budget. Det finns tre stora orsaker till underskottet. Den största orsaken är att det beviljats och utförts 100 000 hemtjänst-timmar jämfört med budgeterade 85 000 timmar. Den andra orsaken till äldreomsorgens underskott är att de särskilda boendena har behov av att bemanna med förstärkningsturer för att kunna säkra vården och omsorgen om brukarna. Den tredje orsaken till äldreomsorgens underskott är att det budgeterats för att Hagängsgården

avvecklats i annan takt än vad som kunnat verkställas.

Resultatet för omsorgen om funktionshindrade (programpunkt 35) blev ett överskott på 3,6 mnkr. Orsaken till överskottet är främst minskade kostnader inom personlig assistans.

Intäkterna är 15,3 mnkr över budget. Orsakerna är bland annat det statsbidrag på cirka 2 400 tkr som verksamheten fick för ökad bemanning inom äldreomsorgen samt att fler av brukarna har möjlighet till att betala den avgift som är fastställd inom vård och omsorg.

Social omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Arbetsmarknadsenheten arbetar med individer som står utanför arbetsmarknaden av någon anledning. Målet är studier eller arbete på den öppna arbetsmarknaden. Även feriearbete för skolungdom och det kommunala aktivitetsansvaret KAA hanteras av arbetsmarknadsenheten.

Flyktingenheten hanterar ett antal olika stöd för att nyanlända smidigt ska kunna etablera sig i samhället. Verksamheten finansieras i sin helhet med statliga ersättningar.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) omfattar enheterna barn och familj samt vuxen och försörjningsstöd.

Enheten barn och familj jobbar med handläggning av ärenden gällande barn 0–18 (21) år samt ensamkommande. Där finns även familjerätten, och enheten sköter också rekrytering av uppdragstagare.

Enheten vuxen och försörjningsstöd jobbar med ekonomiskt bistånd, budget- och skuldrådgivning samt ärenden som rör våld i nära relationer och missbruksproblematik.

Kommunens öppenvård går under namnet *Familjeteamet* och omfattar all form av öppenvård riktad till både vuxna och barn. Det kan röra sig om familjebehandling, föräldragrupper, barngrupper, gruppbehandling för missbruk, enskilda samtal, råd och stöd med mera. Utöver detta finns två familje-

centraler som bedriver tidigt förebyggande arbete med föräldrar och barn 0–6 år.

Biståndsenhetens huvudområde är myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enheten handlägger och beslutar i frågor som rör äldre och insatser till personer med funktionsnedsättning samt avgifter inom omsorgen för äldre och funktionshindrade.

ÅRETS VERKSAMHET Arbetsmarknadsenheten

Två projekt finansieras via Europeiska socialfonden. *Ung i Gävleborg* riktar sig till unga som står utanför arbetsmarknaden och *eXtra stöd i Gävleborg* till nyanlända som står särskilt långt från arbetsmarknaden. *Ung i Gävleborg* förlängdes ytterligare ett år och sträcker sig nu till den 30 juni 2019. Under våren gjorde *eXtra stöd* sin analysfas och gick in i genomförandefasen från augusti.

Från den 1 april 2018 har arbetsmarknadsenheten ett projekt på 13 månader. Det finansieras av Arbetsförmedlingen som skapar resurser för en extra anställd i projektet i syfte att ta emot personer som omfattas av etableringsinsatser via Arbetsförmedlingen.

Andra aktuella projekt gällde förstärkta insatser via arbetsintegrerande sociala före-

tag, arbete för nyanlända med familjen i fokus samt feriearbetande ungdomar.

Under året hade enheten 320 inskrivna deltagare varav 187 nyinskrivna och 180 avslutade. Av dessa är 157 kvinnor och 163 män. 117 personer är utomeuropeiskt födda.

Staten bidrog med medel för ytterligare platser för feriearbetande ungdomar. För Nordanstigs del omfattade det cirka 10 nya platser utöver de 50 som ingår i ordinarie budget.

Arbetsmarknadsenheten bedriver ett framgångsrikt arbete med att skapa stödstrukturer för arbetsintegrerande sociala företag. För detta uppmärksammas man regionalt och nationellt, och erfarenheterna i enheten efterfrågas vid konferenser och liknande. Under hösten 2017 genomfördes en upphandling av sysselsättningsplatser enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Avtal har tecknats med ett antal företag som svarade upp på den upphandling som nyttjas av arbetsmarknadsenheten, flyktingenheten samt omsorgen om funktionshindrade.

Flyktingenheten

Den 1 april 2018 övertog flyktingenheten delar av ansvaret för de unga vuxna som tidigare hade stöd från Mobila Teamet. En fördjupad samverkan med socialtjänsten har inletts för den målgruppen i syfte att bereda insatser och struktur så att externt placerade unga vuxna kan flytta tillbaka till Nordanstigs kommun.

Sedan april 2018 ingår Nordanstig i konceptet Mötesplatsen. Parterna är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Pensionsmyndigheten tillsammans med kommunerna. Syftet med Mötesplatsen är att förenkla och effektivisera processen för nyanlända i deras myndighetskontakter.

Enheten har på olika sätt drivit av länsstyrelsen finansierade projekt för utvecklad samverkan med föreningslivet.

Migrationsverkets verksamhet i Nordanstig avvecklades under första halvåret 2018. Alla boende på Migrationsverkets anläggningsboenden flyttades den 1 februari 2018. Flyktingenheten var aktiv i nedläggningen genom att uppsöka samtliga som hade uppehållstillstånd för att erbjuda möjligheter att stanna kvar i kommunen och på så vis undvika flytt.

År 2018 hade flyktingenheten 144 personer inskrivna kopplat till sitt uppdrag, 61 nyinskrivna och 62 avslutade. Av dessa är 67 kvinnor och 77 män. 43 personer är under 16 år.

Till och med november kommunplacerades 59 personer i Nordanstig. Av dem är 6 anvisade kvotflyktingar, 21 personer från anläggningsboende varav 15 anvisad, 6 egenbosatta och 32 anhöriga. Ytterligare en kategori personer som omfattas av lagstiftning och etableringsinsatser under de första 24 månaderna är de som flyttat från sin första kommunplaceringskommun. Totalt flyttade 18 personer från Nordanstig och 6 personer flyttade till kommunen.

Genom ett gott samarbete med Nordanstigs Bostäder AB, skola, sjukvård och andra genomförs mottagandet av flyktingar på ett smidigt sätt. Mottagandet kan ske via hämtning på tågstation, flygplats eller busstation. Kommunens anvisningstal uppfylldes under oktober.

Individ- och familjeomsorgen

Två konsulter som varit i verksamheterna under flera år ersattes med ordinarie personal.

Ny IFO-chef tillsattes under våren. Bemanningen på IFO-enheten är i skrivande stund rimlig.

Öppenvården kunde på ett bra sätt möta de ofta komplexa hjälpbehov som finns och har på ett bättre sätt utnyttjat individ- och familjeomsorgens resurser.

Det var ett fortsatt hårt tryck i verksamheten avseende utredningar inom barn och familj. Vid analys av situationen kan konstateras att en stor del av trycket berodde på långa utredningstider.

Sjukskrivningssituationen i verksamheten har inte varit tillfredsställande med flera medarbetare i längre sjukskrivningar. Positivt var att sjukskrivningarna minskade under andra halvåret.

Antalet aktualiseringar av ärenden inom barn och familj var i genomsnitt 27 per månad med en topp i maj med 41 aktualiseringar.

Antalet aktualiseringar inom vuxen (ej ekonomiskt bistånd) minskade under våren räknat per månad. I snitt gjordes 9 aktualiseringar per månad med toppar i januari samt februari med 16 respektive 13 aktualiseringar. Lägst antal var i april med 5 aktualiseringar.

Antalet aktualiseringar gällande ekonomiskt bistånd ökade kraftigt de sista två månaderna av första halvåret. Från januari till april låg månadsnittet på 20 aktualiseringar. I maj ökade detta till 34 och i juni till 54 aktualiseringar. Under året har antalet aktualiseringar varit fortsatt högt. Ekonomiskt bistånd påbörjade deltagandet i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) utvecklingsprojekt för att arbeta med personer som har långvarigt ekonomiskt bistånd.

Antalet pågående utredningar per månad inom barn och familj varierade något under första halvåret men låg på cirka 65 i snitt. Ungefär hälften av dessa utredningar hade en utredningstid på över fyra månader och i flera fall långt mer än så. Detta har man arbetat med under året och är något som prioriterats för att stärka och rättssäkra utredningsverksamheten.

Antalet pågående utredningar vuxen (ej LVM eller ekonomiskt bistånd) per månad låg relativt stadigt under första halvåret: i snitt 12 pågående utredningar per månad med en toppnotering i juni med 16 pågående utredningar.

Biståndsenheten

Utifrån en rapport från revisionsföretaget PwC hösten 2015 har det gjorts ett antal förbättrings- och utvecklingsåtgärder som rör bland annat ärende- och ansvarsfördelning, rutiner/nya rutiner och arbetsprocesser samt systematiska samtal mellan enhetschefen och biståndshandläggarna för genomgång av arbetsbelastning, utredningstider och genomförandet av individuella uppföljningar.

INFÖR KOMMANDE ÅR Arbetsmarknadsenheten

Stor osäkerhet råder i skrivande stund om hur arbetsmarknadspolitiken formas under den nu påbörjade mandatperioden. Regeringens utredning om hur det statliga åtagandet för arbetsmarknadspolitiken kan göras mer effektivt och tydligt och hur Arbetsförmedlingens uppdrag kan utformas (Arbetsmarknadsutredningen) redovisas den 31 januari 2019.

Utredningen kommer i sitt slutbetänkande att återkomma med en bedömning av om kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken bör förtydligas och vid behov lämna fullständiga författningsförslag, inklusive förslag om hur enskilda kommuner, i de fall det är effektivt, i högre grad ska kunna medverka i genomförandet av arbetsmarknadspolitiken.

Flyktingenheten

De närmsta åren kommer mottagandet troligen kvarstå i befintlig nivå för att sedan sjunka, givet läget i skrivande stund. År 2019 har Nordanstig ett anvisningstal på 13 personer som är fastlagt av staten. Utöver dessa självbosätter sig nyanlända samt att det kommer anhöriga till dessa grupper. Enheten räknar med ett totalt flyktingmottagande på cirka 55 personer (60 personer 2018).

Flyktingenheten ser att fler och fler av dem som anlände 2013–2015 går ut i jobb och egen försörjning. De första åren med språkinläring, validering av formella och

informella kunskaper har genomförts. För dem med fortsatt behov av stöd, eller förstärkt stöd, pågår insatser framför allt i projektform. Regeländringar har genomförts gällande de etableringsinsatser som erbjuds via Arbetsförmedlingen, vilka ställer samma krav på en nyanländ som på en annan arbetssökande.

Regeringens mottagandeutredning föreslog i mars 2018 att staten, kommunerna och landstingen tar ett gemensamt ansvar för mottagandet. I förslaget ingår bland annat att

- ankomstcenter inrättas för den första tiden, med asylprövning och där information ges och hälsoundersökningar görs inför flytt till en plats i en kommun
- avresecenter inrättas för dem som ej beviljas asyl i väntan på avresa
- möjligheten till egen bosättning minskas
- alla kommuner ska ordna boende samt stå för hjälp för asylsökande enligt ett fördelningssystem
- kommunerna står för tidiga insatser som information om lagar och regler, språkkurser och arbetsmarknadskunskap
- ersättningssystemet förändras och bli mer schabloniserat för de kostnader kommunerna har.

Beslut väntas under 2019.

Individ- och familjeomsorgen

Öppenvården, familjeteamet, kommer att stärkas med flexibla förstärkningsresurser så att enheten alltid kan hålla den kvalitet som eftersträvas. Detta system syftar till att kapa insatstoppar men även att stärka med särskild kompetens när så behövs. När det här är på plats blir det färre placeringar och lägre kostnader.

En stabilisering av personalomsättningen kommer att ske. Utredningstiderna kommer att ligga inom lagstadgad tid för barn och familj, och även inom denna tidsram kommer utredningstiderna att kortas.

Biståndsenheten

En viktig del med hög prioritet är att uppdatera Pro Capita, vilket är det system som biståndshandläggarna använder i sin myndighetsutövning och som också ska fungera som stöd i att ta fram aktuell statistik för redovisning av bland annat volymer, utredningstider, uppföljningsresultat med mera. Det är ett viktigt verktyg som syftar till att fortlöpande kunna kvalitetssäkra enhetens myndighetsutövning.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse mot budget	Bokslut 2017
32. Arbetsmarknadsenheten	6 577	4 428	2 149	7 224
33. Individ- och familjeomsorgen	32 399	39 974	- 7 575	42 142
36. Flyktingenheten	- 167	- 1 707	1 540	- 426
37. Social omsorg gemensam	4 476	6 703	- 2 227	6 867
38. Boende egen regi	331	908	- 577	451
Intäkter	17 846	24 438	6 592	38 607
Kostnader	61 462	74 744	- 13 282	94 865
därav kapitalkostnader	282	78	204	251
Summa nettokostnad	43 616	50 306	- 6 690	56 258

Periodens resultat

Social omsorg visade ett totalt underskott på 6,7 mnkr.

Social omsorg gemensam genererade ett underskott på 2,2 mnkr. Ett sparkrav 2,0 mnkr fanns budgeterat. Biståndsenheten och administrativ verksamhet genererade ett underskott på grund av anlitade konsulter. Den sista konsulten avslutades den 31 augusti 2018, och planeringen är att inga nya konsulter anställs utan att verksamheterna ska kunna rekrytera handläggare när behovet finns. Färdtjänst och riksfärdtjänst visade överskott.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) visade underskott på totalt 7,6 mnkr. Ekonomiskt bistånd har en hög andel långvariga biståndsmottagare och genererar därför ett högt underskott. Utifrån detta är ekonomiskt bistånd delaktigt i ett projekt genom SKL för att kunna hitta vägar tillsammans med arbetsmarknadsenheten för att minska antalet långtidssökande. Detta skulle främst ge en vinst för individen att åter komma ut på arbetsmarknaden men också långsiktigt

kunna minska IFO:s kostnader. Ensamkommande flyktingar bidrar också till underskottet inom IFO, verksamheten kommer att ha minskade kostnader under 2019 då den nu är i fas med inkomster/utgifter. Även familjehemsvården visade stort underskott 2018, och det är ett av de prioriterade områdena inom IFO under 2019 där enheten ska arbeta mot att nå ett högre antal egna familjehem, vilket minskar kostnaderna jämfört med att placera i konsultstödda familjehem. Migrationsintäkter för särskilda kostnader täcker upp en del av underskotten, likaså stimulansmedel från Socialstyrelsen.

Arbetsmarknadsenheten genererade ett överskott på 2,1 mnkr. Alla underliggande verksamheter genererade överskott, detta bland annat på grund av bra planering och tydlig uppföljning av "extratjänsterna" och att viss personal arbetar i projekt och täcks av bidrag från Region Gävleborg.

Flyktingenheten visade ett överskott på 1,5 mnkr. NSCH-intäkter (nya schablonbidrag) från Migrationsverket var högre än förväntat, och dessutom hade verksamheten låga kostnader. Även intäkter från 18+-verksamheten¹ bidrog till överskottet.

Boende egen regi visade underskott på 0,6 mnkr. Verksamheten är stängd, men personalkostnader finns fortfarande på grund av lång uppsägningstid. Intäkterna har minskat eftersom verksamheten inte är i drift.

¹ 18+-verksamheten var en stödverksamhet för ungdomar över 18 år med behov av stöd i eget boende. Största andelen inskrivna var kommunens ensamkommande ungdomar, men även ungdomar från andra kategorier kunde vara inskrivna. Under slutet av 2017 såg man att antalet ungdomar minskade snabbare än förväntat, och under början av 2018 beslutades att stödboendet 18+ skulle avvecklas, vilket också gjordes. För att inte lämna de ungdomar som fanns kvar utan stöd övertog flyktingenheten en mindre stöd- och informationsfunktion.

Byggnadsnämnden

VERKSAMHETSOMRÅDE

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Byggnadsnämnden initierar och beslutar även om mindre omfattande detaljplaner.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Byggnadsnämnden har inga egna antagna specifika mål utöver kommunfullmäktiges mål. Byggnadsnämnden strävar särskilt i sitt arbete mot ”att utveckla miljöer för attraktivt boende”. Det ska bland annat göras genom en aktiv tillsyn för att verka för att byggnader och tomter hålls i vårdat skick. En annan viktig förutsättning för måluppfyllelse är att skapa planmässigt goda förutsättningar för boende. Det innebär till exempel att göra nödvändiga planändringar av gamla detaljplaner som har föråldrade bestämmelser och begränsande byggrätter.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Totalt 158 bygglov behandlades, vilket var 24 fler än föregående år. Antal tillsynsärenden minskade med nio stycken. Den totala ärendemängden hamnade på samma nivå som 2016.

Tillsynsarbetet gällande ovårdade tomter och skrotbilar fortgick, likaväl som den obligatoriska ventilationskontrollen och all annan tillsyn som är ålagd byggnadsnämnden.

Arbetet fortsatte med att förbättra servicen till allmänheten genom att göra verksamhetens webbsidor mer informativa.

Koncernföretag

NORDANSTIGS BOSTÄDER AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs Bostäder AB äger och förvaltar egna hyresfastigheter i Nordanstigs kommun. Bolaget förvaltar också kommunägda fastigheter på uppdrag av kommunen samt säljer tjänster avseende mindre byggnadsarbeten. Även verksamhets hjälp och fastighetsskötsel säljs till externa kunder, huvudsakligen Nordanstigs kommun. Bolaget ansvarar också för driften av tre värmeproduktionsanläggningar som ägs av Nordanstigs Fjärrvärme AB, för administrationen vid företaget samt för två vattenkraftverk i Gnarpån som ägs av Nordanstigs kommun.

Viktiga händelser

Vid årets början förvaltade bolaget 767 lägenheter och cirka 9 100 kvadratmeter egna lokaler. En fastighet med 12 lägenheter i Ilsbo förvärvades under året. Vid årets slut förvaltade bolaget 779 lägenheter och cirka 9 100 kvadratmeter egna lokaler.

Migrationsverket avslutade förhyrningen av 16 lägenheter på Humlegårdsvägen i Strömsbruk, vilka nyttjats för asylboende. Flera av dessa är fortfarande vakanta.

En ny förhandlingsöverenskommelse gjordes med Hyresgästföreningen om hyresjustering från den 1 januari 2019, för bostäder och lokaler med förhandlingsklausul.

Ett nytt förvaltningsavtal upprättades med kommunen. Det reglerar bolagets skötsel av

kommunägda fastigheter på cirka 54 000 kvadratmeter, i huvudsak lokaler.

Beslut togs om att producera åtta nya lägenheter i Gnarp, i form av ett passivhus. Detta kommer att ske på fastigheten Gnarp-Berge 12:43 under 2019.

Efter flera års fiberutbyggnad är samtliga lägenheter i beståndet försedda med fiber.

Inför kommande verksamhetsår

Satsningen på underhåll av bolagets fastigheter fortsätter enligt tidigare plan.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiven följdes i största möjliga mån i avvaktan på att ett nytt direktiv utarbetas och fastställs. Beträffande samverkan med ägaren anser sig bolaget ha uppfyllt samtliga åtta punkter i ägardirektivet.

Soliditeten uppgick till mer än 30 procent gällande de ekonomiska och finansiella målen. Någon utdelning till ägaren har inte lämnats de senaste åren.

Aktuell borgensprovision betalades enligt fastställt direktiv.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017	2018
Budget	3 500	5 051	4 460
Prognos	5 000	4 000	1 500
Årets resultat	4 315	2 570	1 115

Periodens resultat

Bolaget upprättade en avkastningsvärdering för fastigheterna. Fastighetsbeståndet värderades inför bokslutet till cirka 183 mnkr. Belåningen ökade med 625 tkr under perioden och var per den 31 december 2018 drygt 90 mnkr, beroende på inköp av fastighet. Periodens resultat var något lägre än prognosen vid delåret.

Vakansgraden ökade jämfört med föregående år, vilket medförde minskade intäkter samtidigt som räntekostnaderna låg på likvärdig nivå som föregående år. Förvaltningsintäkterna minskade kraftigt. På utgiftssidan minskade kostnaden för fastighetsunderhåll, medan lönekostnaderna ökade något.

Nyproduktion, större investeringar och ombyggnader

Två nya lägenheter iordningställdes i Harmånger, detta efter en tidigare vattenskada.

Delar av Hälsinglands utbildningsförbunds lokaler i Bergsjö verksamhetsanpassades. Omfattande åtgärder av fastighetens ventilationssystem genomfördes också.

Åtgärder på delar av fasaden utfördes vid fastigheten på Kyrkvägen 4 i Ilsbo.

Renovering av lastkajen genomfördes vid Postnords lokaler i Bergsjö.

Delar av fastighetsbeståndet i Strömsbruk samt Hassela försågs med fiber.

På uppdrag av Nordanstigs kommun genomfördes följande större åtgärder:

- Anpassning av 12 lägenheter till trygghetsboende, vid Hagängsgården i Harmånger.
- Byte av yttertak vid brandstationen i Hassela samt byte av delar av tak vid stationen i Jättendal.
- Byte av delar av tak och solcellsanläggningen vid Bergesta servicehus i Gnarp, på grund av skador från vinterns snömängd.
- Byggnad av ett vindskydd, avsett för pedagogisk verksamhet vid Lönnbergsskolan i Bergsjö.
- Byte av delar av skadat tak på Bergsjö centralskola.
- Installation av nytt passersystem vid samverkanskontoret i Bergsjö.

NORDANSTIG VATTEN AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstig Vatten AB är ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av Nordanstigs kommun. Bolaget äger den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Nordanstigs kommun.

Nordanstig Vatten AB producerar och distribuerar dricksvatten till drygt 4 300 människor samt omhändertar och renar avloppsvatten. Knappt 48 procent av kommuninvånarna är anslutna till bolagets anläggningar.

Ågarens syfte är att genom bolaget driva och utveckla vattenförsörjning och avloppshantering för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Inga anställda finns i bolaget. Utveckling, drift och underhåll av de allmänna VA-anläggningarna i Nordanstig utförs av MittSverige Vatten & Avfall på uppdrag av Nordanstig Vatten AB. MittSverige Vatten & Avfall är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för VA- och avfallssamverkan över kommungränserna.

Viktiga händelser

VATTENPRODUKTION

Sommarens torra påverkade vattentäkterna en del, och det var främst Ilsbo som hade kapacitetsproblem. Under 2019 planeras att utreda Ilsbos framtida vattenförsörjning. Mellanfjärdens nya brunn visade en väldigt god kapacitet efter provpumpning, dock behöver råvattnet behandlas precis som nuvarande produktionsbrunn.

Sörfjärdens nya vattentäkt fungerade utan kapacitetsproblem, och tidigare bakterieproblem har avtagit. Skyddsområdet för vattentäkten är under behandling hos länsstyrelsen.

LEDNINGSNÄT

Delar av ledningsnätet i Morängsviken togs i bruk eftersom fem fastigheter i Rammelsand bildat en samfällighet och anslutit sig till den kommunala anläggningen.

Två år har gått sedan Sörfjärdens VA-anläggning togs i drift och under 2018 gjorde bolaget de sista kompletterande arbetena. VA-systemet har uppvisat god funktion sedan driftstarten, och det är endast ett fåtal enskilda fastigheter som idag inte är inkopplade till VA-anläggningen. Exploateringsområdet Varpsand, i anslutning till Sörfjärdens, byggdes ut och några fastigheter anslöt sig till det kommunala VA-ledningsnätet.

AVLOPPSRENINGSANLÄGGNINGAR

Alla avloppsreningsverk utom ett klarade sina gällande gränsvärden för utsläpp. Begränsningsvärdet för Strömsbruks avloppsreningsverk överskreds på grund av problem med slamskrapor under hösten och för att fällningskemikalien tog slut strax innan julhelgen. Orsaken till det och hur nivåalarmet ska ställas utreds. Anmälan är inlämnad till miljökontoret.

Bergsjö avloppsreningsverk hade problem med den biologiska reningen med följd att riktvärdena överskreds. Olika faktorer kan vara orsak till detta, och en projektgrupp är tillsatt för utredning. Miljökontoret informeras löpande.

Arbetet med att lägga en överföringsledning från Högen till Bergsjö avloppsreningsverk påbörjades och i slutet av 2019 ska arbetet vara klart. Det innebär att Högen avloppsreningsverk byggs om till avloppspumpstation och spillvattnet från Högen pumpas till Bergsjö avloppsreningsverk.

Vid Sörfjärdens avloppsreningsverk pågår en jämförande fullskalestudie av bergkross och naturgrus som filtermaterial

i markbäddar. Under 2017–2020 ska funktionen hos de två filtermaterialen utvärderas i samarbete med RISE (Research Institutes of Sweden). Projektet finansieras av Svenskt Vatten Utveckling (SVU), Sweco, Nordanstig Vatten AB samt Ånge och Härjedalens kommuner. Naturgrus är en ändlig resurs och syftet med projektet är att bidra till framtida kunskap om huruvida, och i så fall under vilka förutsättningar, bergkrossmaterial kan ersätta naturgrus i markbäddar för kommunal avloppsvattenrening.

Inför kommande verksamhetsår

Inför 2019 behöver kommunens VA-plan revideras, vilket är viktigt för att kunna möta utvecklingsbehovet utifrån kommunens översiktsplan och kommande LIS-områden. Utöver VA-planering ska Nordanstigs kommun, enligt åtgärdsprogrammet för Bottenhavets vattendistrikt, även ta fram en dagvattenplan senast 2019.

Sedan den allmänna VA-anläggningen kom till stånd i Sörfjärden har det skett en tydlig utveckling med nya bebyggelseområden, camping och restaurang. Utvecklingen i Mellanfjärden är ett annat fokusområde där VA-försörjningen kan ta två vägar i framtiden – antingen genom en utveckling av befintliga VA-system eller genom en sammankoppling med Stocka/Strömsbruk. Blir Kustvägen en realitet kommer det att ha en stor betydelse för möjligheten att vinna samordningsvinster vid överföringsalternativet.

Bolaget har löst avsättningen av avloppsslam genom upphandling av en entreprenör som använt slammet för tillverkning av anläggningsjord. Under senare år har

marknaden för anläggningsjord minskat samtidigt som regeringen har beslutat om en statlig utredning – Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam – som ska ta fram ett lagförslag som innebär förbud mot avloppsslam på åkerjord och i anläggningsjord. Bolaget kommer att bevaka resultatet av den statliga utredningen och arbeta för att ha fler avsättningsalternativ i framtiden. Generellt kommer det att krävas ett betydligt mer omfattande och aktivt arbete från alla VA-aktörer i Sverige jämfört med tidigare, för att lyckas avsätta allt kommunalt avloppsslam.

Mark- och miljödomstolen har beviljat rivning av två dammar längs Gnarpån. Nordanstig Vatten AB har tidigare lämnat synpunkter på den planerade rivningen på grund av risken att rivningen kan påverka vattenförsörjningen i Sörfjärden. Det blir viktigt att över tid följa upp om grundvattentillgången i Sörfjärden påverkas av rivningen av dammarna.

Uppföljning ägardirektiv

Bolaget drevs under 2018 utifrån ändamålet som fastställdes av kommunfullmäktige, och bolaget agerade i sin verksamhet med iakttagande av samma begränsande villkor som skulle ha gällt om bolagets verksamhet istället utförts i kommunal regi. Ägardirektiv fastställdes för Nordanstig Vatten AB utifrån kommunens mål för bolaget.

EKONOMISKT ÄGARDIREKTIV: SOLIDITETEN LÄNGSIKTIGT 2–4 PROCENT

Under 2018 uppgick soliditeten till 0,8 (0,8) procent.

ANLÄGGA OCH DRIVA, VIA MITTSVERIGE VATTEN & AVFALL AB, OCH FINANSIERA DE ANLÄGGNINGAR SOM BEHÖVS

Bolaget arbetar aktivt med att minimera kostnaderna och samtidigt leverera långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

I Nordanstig är det få anslutna på stora ytor som delar på kostnaderna för det kommunala VA-nätet. Det, tillsammans med ett eftersatt underhåll vid övertagandet för elva år sedan, har lett till behovet av en högre taxenivå för VA-tjänsten än riksgenomsnittet. Kommunfullmäktige har därför under flera år beslutat om begränsade höjningar av VA-taxan i kombination med ett förlusttäckningsbidrag.

De begränsade taxehöjningarna har inneburit att enbart dagens VA-taxa inte kan täcka Nordanstig Vatten AB:s nödvändiga kostnadsnivåer för att upprätthålla underhållet på VA-anläggningarna.

År 2018 höjdes intäkterna från VA-avgifterna med 2,5 procent i kombination med en maximal förlusttäckning på 3,3 mnkr. Kommunfullmäktige fattade beslut om en minskad förlusttäckning inför 2019 på 2,1 mnkr, vilket innebär att intäkterna från VA-avgifterna behöver höjas med 12 procent under 2019.

Samarbete pågår löpande med andra kommunala bolag genom bland annat initiativ till nätverksträffar, och bolagets kompetens efterfrågas i olika frågor. Under 2017 och 2018 samarbetar MittSverige Vatten & Avfall med Sundsvalls kommuns bostadsbolag, Mithem AB, i ett EU-finansierat projekt för att öka medvetenheten om individens ansvar för

ett hållbart samhälle (*Hållbara tillsammans*).

Resultatet av detta projekt kommer att kunna användas även i ägarkommunerna Timrå och Nordanstig.

Nordanstig Vatten AB deltar även aktivt med representanter i Svenskt Vattens (branschorganisation) olika kommittéer och utvecklingsprojekt. Vidare deltar bolaget i forskningen kring vattentjänsterna via Luleå tekniska universitet och klustret Dag & Nät inom avdelningen arkitektur och VA-teknik. Bolaget har också flera samarbeten med Mittuniversitetet inom ramen för kommunens samverkansavtal.

UPPRÄTTHÅLLA OCH UTVECKLA DEN ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNINGEN – UPPNÅ HÖG FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET OCH DRICKSVATTENKVALITET SAMT LÅG PÅVERKAN PÅ MILJÖN

Sommarens torra innebar att bolaget uppmanade till vattenbesparande åtgärder i Ilsbo, och gensvaret var mycket bra. En utredning om Ilsbos framtida vattenförsörjning kommer att påbörjas under 2019.

Utifrån bolagets mission (*För ett hållbart samhälle*) och vision (*Vi är miljöföretaget som är ledande inom kretsloppstjänster*) pågår ett arbete i bolaget med att omsätta dessa och lyfta fram dem tydligt, både i den kommunikation som bedrivs och i den dagliga verksamheten. En hållbarhetspolicy antogs av styrelsen i februari 2018, och under april genomfördes en medarbetardag i hållbarhetens tecken. En handlingsplan är framtagen för 2018–2019.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017	2018
Budget	- 1 882	- 3 989	- 3 349
Prognos	- 1 837	- 3 139	- 2 947
Årets resultat	- 883	- 3 682	- 2 937

Periodens resultat

Under 2018 hade bolaget lägre kostnader jämfört med budget, och det gav ett underskott före skatt och bokslutsdispositioner på 2,9 mnkr, vilket är 0,4 mnkr bättre än budget. Det planerade underskottet kommer att täckas av ett förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun.

Orsaken till det bättre utfallet är främst att kapitalkostnaderna påverkar resultatet med lägre kostnader på cirka 0,3 mnkr. Orsaken är svårigheten att exakt beräkna när projektavsluten kommer att göras, vilket främst medfört lägre avskrivningskostnader under året. Även lägre driftskostnader på 0,1 mnkr påverkar resultatet positivt.

Bolagets nettoomsättning uppgick till 23,9 mnkr (22,8 mnkr), varav VA-avgifter utgjorde 96,2 (95,7) procent.

Vid en jämförelse av nettoomsättningen för 2018 med den för 2017 har omsättningen ökat med 1,1 mnkr. Det högre intäkt utfallet beror dels på den taxehöjning som gjordes inför 2018, vilken motsvarade 4,06 procent för en villakund och 5,65 procent för flerfamiljshus, dels på att i princip samtliga nya abonnenter i Sörfjärden nu är inkopplade.

Miljöredovisning**ALLMÄNT**

Bolagets mission *För ett hållbart samhälle* innebär att miljöarbetet ska ha sin grund i kretsloppstanken och bidra till ett varaktigt samhälle med långsiktigt hållbar utveckling.

Hållbarhetspolicyn som beslutades under februari lyfter fram att Nordanstig Vatten AB ska ta miljöansvar i allt bolaget gör, vilket ytterligare stärker bolaget i det långsiktiga arbetet.

MILJÖPÅVERKAN

Vattenverken i Nordanstig använder grundvatten som råvatten. Det måste ibland behandlas för att uppfylla Livsmedelsverkets krav.

I avloppsreningsanläggningarna omhändertas och renas avloppsvatten som därefter återförs till naturen. Avloppsvattnet i de flesta anläggningarna renas i tre steg: mekaniskt, kemiskt och biologiskt. Här tas 90–95 procent av de förorenande ämnena bort. En del av de borttagna ämnena hamnar i avloppsslammet som sedan används i tillverkning av anläggningsjord.

TILLSTÅNDSPLIKT

Nordanstig Vatten AB:s verksamhet är till väsentliga delar tillståndspliktig enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Norrhälsinge miljökontor är tillsynsmyndighet för bolagets anläggningar.

För bolagets större reningsanläggningar har länsstyrelsen lämnat tillstånd för att släppa ut renat avloppsvatten. Mindre avloppsverk är anmälningspliktiga till Norrhälsinge miljökontor.

KLIMATARBETET 2018

Bolaget arbetar aktivt med att minimera Nordanstig Vatten AB:s egen kemikalieanvändning, med avseende på både mängd och risk. En kemikaliegrupp bestående av en laboratorieingenjör och driftpersonal driver arbetet.

Bolaget har ett aktivt och strukturerat uppströmsarbete med inventering av verksamheter per område, information, uppföljning av tidigare inventerade verksamheter samt att kemikalielistor begärs in. Under 2018 inventerades inga nya områden utan arbetet inriktades mot uppföljning.

Region Västernorrland har bjudits in till samverkansarbetet som görs med miljökontoren, och en ny samverkan har påbörjats med VA-kluster Mälardalen.

Samarbetet med Mittuniversitetet fortsätter med två gemensamma projekt inom klimat. *Detektering av oljeutsläpp i dagvatten* – en oljesensor som ska detektera och larma för olja och andra petroleumprodukter i dagvattenledningar – samt *Bräddmätning*, vars mål är att signalera och till viss del mäta bräddning online vid bräddpunkter på ledningsnätet, framför allt där strömförsörjning saknas samt

vid svåråtkomliga brunnar. Under 2018 provbyggdes fem mätare och placerades ut för test i ledningsnätet. Projektet kommer att fortsätta under 2019.

Andra exempel på förebyggande klimatarbete är Miljötratten, som bolaget delar ut med syfte att minimera fett i avloppsledningsnätet, och en ny webbplats för skol elever 9–12 år (lärmig.msva.se).

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringar (tkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
	2018	2018	mot budget
Reinvesteringar, netto	10 000	8 165	- 1 835
Nyinvesteringar, netto	2 120	2 030	-90
Summa	12 120	10 195	- 1 925

Totalt uppgick investeringarna till 10,2 (17,7) mnkr netto, vilket är 1,9 mnkr lägre än budget.

REINVESTERINGAR

Av de totala investeringarna avsåg 8,2 mnkr reinvesteringar, vilket är 1,8 mnkr lägre än budget.

Det lägre utfallet för reinvesteringarna beror på att fortsatta fördjupade utredningar efter framtagen vägvalsutredning för Mellanfjärden inte kunde fortsätta som planerat under 2018. Vägvalsutredningen godkändes av styrelsen i november 2017 och pekade på att det bästa alternativet långsiktigt är att överleda spillvatten till avloppsreningsverket i Strömsbruk, att vattenförsörjningen tas från Harmångers vattentäkt och att Forsa reservvatten förbereds för att klara kapacitetsbehov.

För att få bättre kunskap kring vattenförsörjningssituationen bedömdes att en vattenförsörjningsplan för Nordanstig var avgörande innan ett inriktningsbeslut kan fattas och arbetet med de fördjupade utredningarna kan fortsätta. Vattenförsörjningsplanen kommer att ge nödvändig information för att bättre kunna bedöma förutsättningarna för vattenförsörjningen i

såväl kustområdet som i kommunen som helhet. Vägvalsutredningen översändes för vidare beslut till Nordanstigs kommun, dock hade kommunen inte möjlighet att fullfölja arbetet med en vattenförsörjningsplan under 2018.

NYINVESTERINGAR

Resterande del av investeringarna utgör nyinvesteringar, som uppgick till 2,0 mnkr, vilket är 0,1 mnkr lägre än budget.

VA-utbyggnaden i Sörfjärden avslutades under 2018. VA-utbyggnadens slutkostnadsprognos var beslutad till 80,0 mnkr. Efter avslutat projekt uppgår kostnaden till 76,2 mnkr. Intäkterna i form av anläggningstaxa och exploateringsintäkter uppgår till 25,3 mnkr, vilket ger en underfinansiering. Underfinansieringen hanteras via externa lån, och den årliga påverkan som underfinansieringen har på resultatet kommer att täckas av förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun.

NORDANSTIGS FJÄRRVÄRME AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget äger tre värmeproduktionsanläggningar belägna i Bergsjö, Harmånger och Strömsbruk. Företaget levererar värme till ett fyrtiotal kunder i kommunen.

Via ett avtal med Nordanstigs kommun ansvarar bolaget för två vattenkraftverk, belägna i Gnarpån.

Nordanstigs Bostäder AB svarar för drift av anläggningarna samt för administrationen. Förutom vd saknar bolaget egen personal.

Viktiga händelser

Löpande underhållsarbeten utfördes på samtliga anläggningar, främst under icke-eldningssäsong.

Ett nytt avtal gällande leverans av pellets tecknades med leverantören.

Fjärrvärmeföretaget höjdes med 1 procent under den aktuella perioden.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiven följdes i största möjliga mån under perioden, i avvaktan på att ett nytt direktiv utarbetas och fastställs. Beträffande samverkan med ägaren anser sig bolaget ha uppfyllt samtliga punkter i ägardirektivet.

När det gäller de ekonomiska och finansiella målen har soliditeten ökat för varje år sedan bildandet. Bolagets soliditet uppgick till 18 procent 2018. Någon utdelning till ägaren lämnades inte.

All upplåning skedde genom ägaren och någon borgensprovision var inte aktuell.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017	2018
Budget	300	434	403
Prognos	400	400	500
Årets resultat	0	0	0

Periodens resultat

Periodens resultat efter finansiella poster uppgår till 269 tkr, lägre än prognosen vid delårsskiftet. Bokslutsdispositioner i form av skattemässiga överavskrivningar reducerade resultatet till 0 kr.

Miljöredovisning

Vid företagets anläggningar användes i stort sett endast biobränsle av typen flis och pellets.

Investeringsredovisning

Inga investeringar gjordes under perioden.

NORDANSTIGS FASTIGHETS AB**Verksamhetsberättelse**

Bolagets verksamhet är att äga, förvalta samt hyra ut industrifastigheter och lokaler, äga aktier samt att skapa möjligheter för att behålla och utveckla näringslivet i Nordanstigs kommun. Bolaget ska verka för näringslivets främjande genom bevakning, marknadsföring och service.

Ingen verksamhet bedrevs under 2018. Bolaget är vilande.

Uppföljning ägardirektiv

Eftersom ingen verksamhet bedrevs i bolaget kan ingen bedömning göras om hur ägardirektiven följts.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017	2018
Budget			
Prognos			
Årets resultat	- 38	- 32	- 33

Periodens resultat

Bolagets kapital gav inte någon avkastning. Det negativa resultatet beror på att vissa kostnader, bland annat för revision, fanns i bolaget.

**NORDANSTIGS
KOMMUNFASTIGHETER AB****Verksamhetsberättelse**

Bolaget ska inom Nordanstigs kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och sälja fastigheter och tomträtter. Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja lokal-försörjningen i Nordanstigs kommun.

Den 31 mars 2016 köpte kommunen samtliga aktier i bolaget. På så vis blev det ett av Nordanstigs helt kommunägda bolag.

År 2018 fanns endast fastigheten Gnarps-Berge 5:20 (äldreboendet Bergesta) i bolaget.

Viktiga händelser

Bolaget äger fastigheten Gnarps-Berge 5:20 och uppförde där ett särskilt boende (säbo), äldreboendet Bergesta. Fastigheten hyrs ut till Nordanstigs kommun sedan den 31 december 2000.

Inga väsentliga händelser ägde rum under 2018.

Inför kommande verksamhetsår

Bolaget kommer att fortsätta äga Gnarps-Berge 5:20 och hyra ut fastigheten till kommunen som särskilt boende, Bergesta.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiv kommer att beslutas under 2019.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017	2018
Budget	100	35	35
Prognos	100	35	35
Årets resultat	52	43	27

Uppdragsföretag

FIBERSTADEN AB

Fiberstaden AB är ett bolag som samägs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner, där Hudiksvall äger 80 procent och Nordanstig 20 procent. Bolaget bedriver stadsnätverksamhet i kommunerna, sköter IT-driften, samt svarstjänst för båda kommunerna.

Attraktivare region

Stadsnätets ambition är att knyta samman alla fastigheter i de orter där bolaget finns i ett gemensamt nätverk för snabba IT-kommunikationer. Precis som man byggt elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt vägnät, är stadsnätet en infrastruktur som alla får ta del av. Det utvecklar regionen och gynnar näringsliv, samhällsservice och individerna. Stadsnätets lokala nätverk når snabbt ut i världen via olika internetleverantörer. Till sammans med andra öppna stadsnät utgör Fiberstaden AB en mycket viktig samhällsnyttig infrastruktur.

Ett öppet nät med full valfrihet

Hudiksvalls och Nordanstigs stadsnät är öppna nät. Fiberstaden AB erbjuder en snabb och effektiv marknadsplats till alla leverantörer som vill kunna erbjuda sina tjänster. Idag finns ett stort urval av tjänster i nätet från leverantörer som konkurrerar med varandra på lika villkor. Denna mångfald skapar full valfrihet för alla konsumenter.

Verksamhetsberättelse

STADSNÄT

Levererade fiberanslutningar till adresser i Nordanstigs och Hudiksvalls kommuner ökade under 2018 till över 10 000 stycken. Från början av april fick Fiberstadens internetkunder tillgång till telefonsupport sju dagar i veckan.

Som internetleverantör är Fiberstaden AB i skrivande stund näst störst, med 15 procent av kunderna i nätet. Tjänsteutbudet utökades med ComHem och Boxer under mars 2018.

Ett nytt servicerouter-kluster infördes, för att säkerställa leverans och kapacitet till kommande fiberprojekt.

Projekt GIG startade i två områden. Utrustningsbyte i node/site och i fastigheter möjliggjorde leverans av gigabithastighet till kunder anslutna i östra delen av centrala Hudiksvall.

STADSNÄT HUDIKSVALL OCH NORDANSTIG

Utbyggnaden av bredband i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner fortsatte, både med och utan bidrag.

De områden som byggdes utan bidrag i Hudiksvall var centrala Hudiksvall, Näsbyn-Myra samt Långvind. I Nordanstig var det centrala Hassela och Stocka samt förtätningar i övriga områden.

Nytt område med beviljat stöd i Nordanstig är Hassela glesbygd. Införsäljning pågår med förhoppning om en tillräckligt hög anslutningsgrad för att projektet ska kunna starta och genomföras 2019–2020.

Anslutningar gjordes i Morängsviken och arbete pågår även i Varpsand för möjliga anslutningar under 2019.

I Hudiksvalls kommun genomfördes flera projekt med beviljade stöd, bland annat från Tillväxtverket samt Jordbruksverket.

Årets utbyggnad genererade 161 nya adresser i Nordanstig och 1 025 adresser i Hudiksvall.

VERKSAMHETSOMRÅDE IT

Flera större projekt avslutades under våren och sommaren. Kommunernas gemensamma IT-plattform lanserades. Migrering gjordes från gamla serverplattformen Hyper-V till den nya plattformen VMware. Totalt migrerade Fiberstaden AB 125 stycken servrar, med mycket lite påverkan på verksamheternas drift. Det resulterade i högre prestanda samt bättre användargränssnitt.

Ett stort MIM-projekt pågick och avslutades. Det handlade om att minska antalet inloggningskonton som en del anställda har.

Sedan januari 2018 finns ett IT- och telefonistjänsteavtal mellan Hudiksvalls kommun och Fiberstaden AB. Bolaget fakturerar tjänsten ”IT-arbetsplats” direkt till kommunen. Det har lett till mer dialog med verksamheterna och ett uppdaterat inventarium. Sedan april 2018 finns samma avtal med Nordanstigs kommun.

TELEFONVÄXEL/SVARSTJÄNST

Under maj 2018 bytte båda kommunerna telefonisystem, till TouchPoint/Callguide. Avtal finns för alla tjänster rörande telefoni. Från och med oktober hanterar Fiberstaden AB samtliga Hälsinglands kommuner förutom Ovanåker.

Framtid

Intresset för att fiberansluta sin fastighet är enormt och fortsätter att öka. Fler aktörer märks av på marknaden och Telias nedläggning av telestationer blir en utmaning framöver.

Nästa steg i projektet *IT som tjänst* är att kommunerna vill att Fiberstaden AB ska köpa in datorer, plattor med mera och hyra ut dem till kommuner. En analys ska göras för att se hur detta påverkar bolagets likviditet, om bolaget klarar av investeringen med egna medel eller om andra alternativ ska utredas.

Fortsatt samarbete och gärna ett utökat samarbete med grannkommuner är en framtidsfaktor som bolaget ser och har höga förväntningar på.

Resultat

Bolaget redovisade en vinst efter finansnetto om 6 466 tkr (4 995 tkr år 2017).

HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND

Hälsinglands Utbildningsförbund är ett kommunalförbund som bildats av Bollnäs, Nordanstigs och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet.

Övertagandet av gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten från medlemskommunerna ägde rum den 11 augusti 2015.

Det ekonomiska resultatet för 2018 blev -940 tkr (-775 tkr år 2017). Årets resultat fördelat per verksamhet ser ut så här:

Gymnasieskolorna redovisade sammanlagt ett negativt resultat på 6,9 mnkr mot budget, och medlemsintäkterna för gymnasiet minskade med 11,5 mnkr jämfört med 2017. Även Migrationsverksbidragen minskade, främst eftersom det var antalet asyl elever som blev färre.

Vuxenutbildningen redovisade ett positivt resultat på 5,4 mnkr varav 2,6 mnkr var resultatbalanserade medel från föregående år.

Kösituationen inom SFI kvarstår och en ökning av antalet sökande till grundläggande vuxenutbildning kommer att märkas 2019, vilket får till följd att förbundet på sikt inte kan klara medfinansieringskravet i den statliga satsningen på yrkesvux.

Administration och övergripande verksamhet redovisade ett överskott om 0,3 mnkr inklusive motbokning för resultatbalanserade medel. Höghammargymnasiets resultat på 0,2 mnkr är nollställt gentemot Bollnäs kommun.

Medlemskommunernas andel av förbundet uppgick till följande fördelning utifrån medlemsbidrag exklusive schablonersättning och interkommunal ersättning:

Medlemskommunernas andel av förbundet

(%)	2017	2018
Bollnäs kommun	44	43
Söderhamns kommun	49	51
Nordanstigs kommun	7	6
Summa	100	100

NORRSKEN AB

Verksamhetens mål är att skapa, äga och underhålla stamnät.

Bolaget ska vara den naturliga samarbetspartnern för operatörer, tjänsteleverantörer och region- och stadsnät som finns i området.

De flesta region- och stadsnäten ska vara Norrsken AB:s kunder.

Bolaget ska alltid präglas av oberoende och neutralitet gentemot operatörer.

Bolaget ska växa genom spridning inom området.

Norrsken AB ägs av Borlänge Energi, Gävle Energi AB, Gävleborgs läns landsting, Helsing Net AB, Härnösand Energi och Miljö AB, Jämtkraft Telecom AB, Sandviken Energi AB, Sundsvall Energi Elnät AB och Söderhamn Teknikpark AB samt Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs och Ockelbo kommuner.

KOMMUNALFÖRBUNDET INKÖP GÄVLEBORG

Inköp Gävleborg är kommunernas gemensamma organ för inköpsverksamhet.

Förbundet ska även sköta kommunernas upphandlingsverksamhet med vissa undantag: byggtreprenader, vissa tjänster och direktupphandling. Förbundet ska biträda kommunerna med upphandling inom de undantagna områdena och även kunna bistå kommunernas företag med upphandling.

Förbundet är upphandlande enhet för Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs, Ockelbo, Ovanåkers, Söderhamns och Älvkarleby kommuner med förvaltningar, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Alla kommuner i Hälsingland och Gästrikland utom Sandvikens kommun är delägare i kommunförbundet. Dessutom är Älvkarleby kommun delägare.

Andelarna bestäms av hur mycket bidrag respektive kommun skjutit till. Bidragen (täckning av kommunalförbundets kostnader) bestäms via procentuell fördelning i förhållande till skatteunderlaget. Nordanstigs kommuns andel är 3,5 procent.

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs kommun betalade 784 tkr (794 tkr år 2017) i bidrag till kommunalförbundet. Ersättningen avser alla tjänster som förbundet utför åt kommunen.

Ett stort antal upphandlingar gjordes gemensamt för flera kommuner och vissa kommunspecifika.

Den 19 juni 2017 beslutade kommunfullmäktige i Gävle kommun att begära sitt utträde ur kommunalförbundet.

Verksamheten redovisade ett resultat på 4 179 tkr (2 451 tkr år 2017).

MITTSVERIGE VATTEN OCH AVFALL AB

MittSverige Vatten & Avfall AB är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för VA- och avfallssamverkan över kommungränserna. MittSverige Vatten & Avfall AB ansvarar för huvudmannens sysslor och ansvar, utveckling samt drift och underhåll av de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuner samt avfallsanläggningarna i Sundsvalls kommun.

MittSverige Vatten & Avfall AB arbetar för ett hållbart samhälle. Den ständiga närvaron hos natur och människor gör att bolaget har ett stort ansvar och en viktig

roll för ett fungerande kretslopp. I de tre ägarkommunerna bor över 126 000 invånare. Det är för dem, men kanske ännu mer tillsammans med dem, bolaget arbetar för att driva, utveckla och bidra med kunskap inom vatten- och avfallsfrågor. Alltid med hållbarhet och miljö i fokus.

MittSverige Vatten och Avfall AB är ett kommunalt bolag och ägs av Sundsvall Vatten AB (76 procent), Timrå Vatten AB (18 procent), Reko Sundsvall AB (4 procent) och Nordanstig Vatten AB (2 procent).

Verksamheten redovisade ett resultat på 74 tkr efter finansiella poster (46 tkr år 2017).

Räkenskaper

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen		
		Budget 2018	Bokslut 2018	Budget 2017	Bokslut 2017	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter		101 964	116 751	196 190	124 866	124 859	169 126	184 975
Verksamhetens kostnader	1	-639 775	-658 127	-724 534	-676 882	-681 447	-688 675	-712 469
Jämförelsestörande poster	2		-4 766	0	0		-4 766	0
Avskrivningar	3	-14 393	-14 848	-13 500	-14 605	-17 200	-31 034	-31 790
Verksamhetens nettokostnader		-552 204	-560 990	-541 844	-566 621	-573 788	-555 349	-559 284
Skatteintäkter	4	407 914	407 187	395 717	397 635	416 395	407 187	397 635
Generella statsbidrag	5	158 258	157 957	153 553	160 512	163 430	157 957	160 512
Finansiella intäkter	6	455	2 589	591	1 106	1 271	2 330	884
Finansiella kostnader	7	-5 569	-1 149	-2 162	-1 884	-4 409	-4 913	-5 695
Resultat före extraordinära poster		8 854	5 594	5 855	-9 252	2 899	7 212	-5 948
Skatter							-299	-430
Extraordinära intäkter								
Extraordinära kostnader								
Årets resultat – förändring av eget kapital		8 854	5 594	5 855	-9 252	2 899	6 913	-6 378

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8		185 645	185 776	389 011	385 057
Maskiner och inventarier	8		20 773	22 052	140 643	145 312
Finansiella anläggningstillgångar						
Värdepapper andelar			11 321	11 321	8 319	8 319
Långfristiga fordringar			27 630	30 230	4 689	4 813
Summa anläggningstillgångar		234 150	245 369	249 379	542 662	543 501
Omsättningstillgångar						
Förråd			1 693		2 287	381
Fordringar	9		43 857	48 960	50 779	48 372
Kortfristig placering			33 956	47 758	33 956	47 758
Kassa och bank			53 585	16 724	56 271	19 587
Summa omsättningstillgångar		128 987	133 091	113 442	143 293	116 098
Summa tillgångar		363 137	378 460	362 821	685 955	659 599
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	10		138 526	147 778	189 311	193 294
Årets resultat	10		5 594	-9 252	6 913	-6 378
Obeskattad reserv					0	2 131
Summa eget kapital		154 163	144 120	138 526	196 224	189 047
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	11	32 200	37 972	35 432	37 972	35 432
Andra avsättningar	12	4 436	292	2 967	1 433	4 124
Summa avsättningar		36 636	38 264	38 399	39 405	39 556
Skulder						
Långfristiga skulder	13	61 075	83 486	71 212	314 144	300 610
Kortfristiga skulder	14	111 263	112 590	114 684	136 182	130 386
Summa skulder		172 338	196 076	185 896	450 326	430 996
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		363 137	378 460	362 821	685 955	659 599
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	15		217 258	214 008	122 169	121 919
Pensionsförpliktelse	16		193 790	210 797	193 790	210 797
Ansvarsförbindelser	17		0	0	246	232
Tillgångar med äganderättsförbehåll			0	0		0

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen	
		Budget 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Från verksamheten tillförda medel							
Resultat efter finansiella poster	10	8 854	5 594	-9 252	2 899	7 214	-5 947
Justering för av- och nedskrivningar	3	14 393	19 614	14 605	17 200	35 800	31 790
Justering för gjorda avsättningar		0	0	2 469	0	231	2 360
Övriga ej likviditetspåverkande poster		0	231	308	0	674	102
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital							
		23 247	25 439	8 130	20 099	43 919	28 305
Korta fordringar (ökning -/minskning +)	9	2 000	5 103	7 284	2 000	3 083	38 026
Lager (ökning -/minskning +)		0	-1 693	0	0	-1 906	52
Korta skulder (ökning +/minskning -)	14	0	-2 095	1 486	-2 000	622	-7 789
Kassaflöde från den löpande verksamheten							
		25 247	26 754	16 900	20 099	45 718	58 594
Investeringsverksamhet							
Investering i materiella							
anläggningstillgångar	8	-20 000	-15 631	-27 052	-38 000	-34 860	-52 993
Försäljning av anläggningar		0	0	0	4 000	2 687	490
Kassaflöde efter investeringar							
		-20 000	-15 631	-27 052	-34 000	-32 173	-52 503
Finansieringsverksamhet							
Nyupptagna lån – leasing		0	20 398	14 821	18 000	25 023	16 821
Amortering av skuld		-4 500	-8 124	-9 184	-10 000	-14 724	-77 794
Förlusttäckningsbidrag		-3 500	-2 938	-3 682		-2 938	-3 682
Ökning långfristiga fordringar		0	16 402	-28 324	0	15 922	21 991
Kassaflöde från finansieringsverksamhet							
		-8 000	25 738	-26 369	8 000	23 283	-42 664
Årets kassaflöde							
Likvida medel vid årets början			16 724	53 245		19 079	55 652
Likvida medel vid årets slut			53 585	16 724		55 907	19 079

NOTHÄNVISNING

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 1				
Verksamhetens kostnader				
Enligt driftsredovisning minus avskrivningar				
Enligt resultaträkningen	- 658 127	- 676 882	- 688 675	- 712 469
därav				
Utbetalning av pensioner	- 11 908	- 11 044	- 12 024	- 11 054
Förändring av semesterlöneskuld samt övertidsskuld	825	601	731	557
Not 2				
Jämförelsestörande poster				
Nedskrivning av fastigheten Fröstuna skola	- 4 766	0	- 4 766	0
Not 3				
Avskrivningar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	- 9 551	- 9 073	- 17 860	- 20 332
Avskrivning maskiner och inventarier	- 5 297	- 5 532	- 13 174	- 11 458
	- 14 848	- 14 605	- 31 034	- 31 790
Not 4				
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	409 168	399 072	409 168	399 072
Preliminär slutavräkning innevarande år	- 577	- 1 943	- 577	- 1 943
Slutavräkningsdifferens föregående år	- 1 404	506	- 1 404	506
	407 187	397 635	407 187	397 635
Not 5				
Generella stats- och utjämningsbidrag samt fastighetsavgift				
Inkomstutjämningsbidrag	119 385	123 857	119 385	123 857
Kommunal fastighetsavgift	21 809	19 025	21 809	19 025
Avgift för LSS-utjämning	- 3 033	- 3 448	- 3 033	- 3 448
Kostnadsutjämningsbidrag	10 703	13 165	10 703	13 165
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag	1 488	- 93	1 488	- 93
Ersättning för flyktingkrisen (totalt 16,6 mnkr)	7 605	8 006	7 605	8 006
Kompensation för sociala avgifter för unga			0	0
	157 957	160 512	157 957	160 512

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 6				
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	50	41	120	150
Ränteintäkter NVAB	181	163	0	0
Återföring nedskrivning aktier och andelar	0	0	0	0
Övriga intäkter	2 358	902	2 210	734
	2 589	1 106	2 330	884
Not 7				
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	- 1 064	- 1 602	- 3 807	- 5 413
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	- 85	- 282	- 1 106	- 282
	- 1 149	- 1 884	- 4 913	- 5 695
Not 8				
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde mark, byggnader, tekniska anläggningar	405 238	391 051	754 687	729 160
Ackumulerade avskrivningar	- 219 593	- 205 275	- 365 676	- 344 103
Bokfört restvärde	185 645	185 776	389 011	385 057
därav				
Mark, byggnader	117 221	121 929	320 587	321 210
Tekniska anläggningar	57 007	52 708	57 007	52 708
Tekniska anläggningar – affärsdrivande verksamhet	11 417	11 139	11 417	11 139
	185 645	185 776	389 011	385 057
Anskaffningsvärde maskiner och inventarier	79 088	75 071	259 324	237 760
Ackumulerade avskrivningar	- 58 315	- 53 019	- 118 681	- 92 448
Bokfört restvärde	20 773	22 052	140 643	145 312
därav				
Maskiner – affärsdrivande verksamhet	562	774	562	774
Inventarier	20 211	21 278	140 081	144 538
	20 773	22 052	140 643	145 312
Not 9				
Fordringar				
Kundfordringar	6 434	7 035	8 895	11 134
Skatteverket	13 763	10 911	13 932	10 920
Interimsfordringar – övriga	23 660	31 014	27 952	26 318
	43 857	48 960	50 779	48 372

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 10				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	138 526	145 309	189 311	190 825
Årets resultat	5 594	-9 252	6 913	-6 378
Avsättning skuld till renhållningskollektivet	0	2 469	0	2 469
Obeskattad reserv			0	2 131
	144 120	138 526	196 224	189 047
varav				
Renhållningskollektivet har en skuld till skattekollektivet på 510 tkr (- 2 675) tkr. Från och med 2015 redovisas fordran under avsättningar.				
Not 11				
Avsättningar för pensioner				
Intjänade från och med 1998 exklusive ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	35 432	33 624	35 432	33 624
Intjänat under året	1 567	547	1 567	547
Utbetalt under året	- 210	- 272	- 210	- 272
Löneskatt	496	791	496	791
Ränteuppräknig	687	742	687	742
Utgående avsättning inklusive löneskatt	37 972	35 432	37 972	35 432
Not 12				
Andra avsättningar				
Täckning av deponi	292	292	292	292
Renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet	0	2 675	0	2 675
Andra avsättningar			1 141	1 157
	292	2 967	1 433	4 124
Not 13				
Långfristiga skulder				
Ingående skuld justerad med koncernskulder	71 212	65 575	300 610	250 315
Amortering	- 8 000	- 8 050	- 11 365	- 14 530
Amortering leasade bilar	- 1 124	- 1 134	- 1 124	- 1 134
Nya lån	20 000	13 322	24 625	64 460
Nya lån - leasing	1 398	1 499	1 398	1 499
	83 486	71 212	314 144	300 610

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 14				
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	22 946	19 965	35 682	32 867
Arbetsgivaravgifter	11 730	11 885	12 330	12 787
Skatteverket – slutavräkning	3 924	3 392	3 924	3 392
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	5 991	5 898	6 326	6 217
Personalens löneskuld timanställda	2 190	2 740	2 190	2 740
Pension individuell del inklusive löneskatt	15 541	23 613	15 541	23 613
Amortering leasade bilar	1 276	1 276	1 276	1 276
Amortering långfristig skuld	8 000	7 000	12 000	11 000
Semesterlöneskuld	10 928	11 348	12 687	12 994
Kortfristig skuld till koncern NVAB	2 938	3 682	0	0
Kortfristig skuld stiftelser	648	1 233	0	0
Skuld till andra kommuner	267	267	267	267
Skuld för statligt investeringsbidrag	7 637	6 806	7 637	6 806
Statligt flyktingbidrag	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	18 573	15 579	26 322	16 427
	112 589	114 684	136 182	130 386
Not 15				
Borgensättaganden				
Egnahem	107	107	107	107
Bostadslån med kreditgaranti	19	19	19	19
Nordanstigs Bostäder AB	95 089	92 089	0	0
Samkraft AB	0	0	0	0
Nordanstig Vatten AB	120 000	120 000	120 000	120 000
Hälsingeutbildningar	640	640	640	640
Övriga	1 403	1 153	1 403	1 153
	217 258	214 008	122 169	121 919

Nordanstigs kommun har i november 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nordanstigs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 348 680 184 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 347 833 341 kronor.

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Not 16				
Pensionsförpliktelser				
(Pensioner intjänade före 1998)				
Ingående ansvarsförbindelse	169 642	171 749	169 642	171 749
Aktualisering				
Ränteuppräkning	1 175	1 954	1 175	1 954
Basbeloppsuppräkning	2 651	2 725	2 651	2 725
Övrig post	- 9 155	2 838	- 9 155	2 838
Årets utbetalningar	- 8 358	- 9 624	- 8 358	- 9 624
Försäkring IPR	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelser	155 955	169 642	155 955	169 642
Löneskatt	37 835	41 155	37 835	41 155
Utgående ansvarsförbindelse	193 790	210 797	193 790	210 797
Not 17				
Ansvarsförbindelser				
Garantibelopp Fastigo			246	232

FEMÅRSÖVERSIKT

	Bokslut					Budget			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BEFOLKNING									
Folkmängd 31/12	9 493	9 490	9 511	9 481	9 517				
Folkmängd 1/11 året									
före budgetåret	9 484	9 485	9 491	9 526	9 487	9 478	9 464	9 447	9 427
Medelålder, antal									
personer 31/12	44,8	45,0	45,0	45,1					
0–5 år	622	603	600	610	614	592	604	618	616
6–15 år	975	1 007	1 025	1 059	1 094	1 058	1 050	1 036	1 047
16–18 år	304	291	286	274	294	309	321	321	300
19–64 år	5 153	5 108	5 116	5 012	4 959	4 960	4 921	4 891	4 862
65 år–	2 439	2 481	2 484	2 526	2 556	2 566	2 571	2 581	2 602
Totalt SCB:s prognos									
31/12						9 485	9 467	9 447	9 427
PERSONAL									
Antal kommunanställda									
31/12	804	766	789	760	718	-	-	-	-
Antal årsarbetare	722	691	710	687	653	-	-	-	-
SKATTESATS									
Kommunal skattesats	22,61	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51
Total skattesats									
kommun och landsting	34,57	34,44	35,64	35,49	35,49	35,50	35,50	35,50	35,50
KOMMUNENS EKONOMI									
Likviditet (%)	117	118	117	99	118	81	81	82	83
Soliditet exklusive									
ansvarsförbindelse (%)	44,4	40,4	40,0	38,2	38,1	34,8	37,6	40,5	43,6
Soliditet inklusive									
ansvarsförbindelse (%)	- 48	- 36	- 19	- 20	- 13	- 19	- 15	- 12	- 8
Årets resultat (tkr)	12 481	7 868	778	- 9 252	5 594	2 899	11 262	12 123	12 434
4 % av skatteintäkter									
samt generella									
statsbidrag före									
finansnetto (tkr)	20 063	20 622	21 869	22 326	22 606	23 194	23 730	23 246	24 868
Årets investeringar (tkr)	12 367	15 216	24 562	28 266	19 116	38 000	20 000	20 000	20 000
Ansvarsförbindelser									
exklusive									
borgensåtagande (tkr)	288 154	258 911	213 415	210 797	193 790	209 415	207 415	205 415	203 415
Ansvarsförbindelser									
exklusive borgens-									
åtagande (kr/invånare)	30 354	27 283	22 439	22 234	20 363	22 079	21 909	21 744	21 578

	Bokslut					Budget			
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Låneskuld (tkr)	55 907	51 873	65 575	71 212	83 486	91 212	81 212	71 212	61 212
Låneskuld (kr/invånare)	5 889	5 466	6 895	7 511	8 772	9 616	8 578	7 538	6 493
Amortering (tkr)	4 972	5 337	5 379	8 050	8 000	9 000	10 000	10 000	10 000
Eget kapital (tkr)	141 807	145 121	145 309	138 526	144 120	136 425	147 687	159 810	172 244
Eget kapital (kr/invånare)	14 938	15 292	15 278	14 611	15 143	14 383	15 600	16 916	18 271
Finansnetto (tkr)	-2 579	-687	-536	-778	1 440	-3 138	-2 618	-2 306	-2 365
Verksamheternas nettokostnader (summa boxar) (tkr)	481,750	498,156	482,403	547,635	540 777	556,116	558,974	570,474	580,088
Verksamheternas nettokostnader (summa boxar) (kr/invånare)	50 748	52 493	50 721	57 761	57 038	58 631	59 044	60 387	61 535
Verksamheternas nettokostnader resultaträkning (tkr)	486 523	507 005	545 382	566 622	560 990	573 788	579 367	591 730	606 922
Verksamheternas netto- kostnader resultat- räkning (kr/invånare)	51 251	53 425	57 342	59 764	58 946	60 494	61 199	62 637	64 381

Antalet personer fördelat i åldersgrupper för budget 2019, FP 2020–2022, är beräknade av SCB utifrån befolkningen 2016-12-31.

Mandatfördelning vid valen 2014 respektive 2018 såg ut enligt följande:

	2014	2018
Socialdemokraterna	11	10
Centerpartiet	5	5
Nordanstigspartiet.se	0	1
Moderaterna	4	4
Liberalerna	2	1
Vänsterpartiet	2	3
Kristdemokraterna	1	2
Miljöpartiet	1	0
Sverigedemokraterna	5	5
	31	31

GAMMELSK

RÖMNSKÅR

359

Bilagor

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett enligt god redovisningssed och enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal

redovisning (RKR). Eventuella avvikelser beskrivs under berörd rubrik. Alla belopp och beräkningar är presenterade i respektive års penningvärde.

Principer för periodisering och värdering	Redovisningen har varit öppen för externa transaktioner. Till och med den 18 januari 2019 har kostnader och intäkter av väsentlig betydelse hänförs till redovisningsåret 2018.
Kostnads- och intäktsräntor	Har periodiserats.
Långfristiga skulder	Amorteringar för 2018 har bokförts som kortfristig skuld.
Skatteintäkter	Prognosen för slutavräkning 2018 och 2019 ingår i posten Skatteintäkter i resultaträkningen.
Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner	Från och med redovisningsåret 2002 redovisas löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner när kostnaden uppstått, det vill säga när lönerna intjänats.
Sociala avgifter	Har redovisats i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Arbetsgivaravgiften för december månad har periodiserats.
Personalomkostnadspålägg	Interndeberas verksamheterna med 38,8 procent.
Förändring av pensions- och semesterlöneskuld	Respektive skuld redovisas som en samlad kostnad för hela verksamheten under Verksamhetens kostnader (ökning pensionskuld inklusive löneskatt och förändring semesterlöneskuld) i resultaträkningen.

Redovisning av pensionsförpliktelser	Från och med redovisningsåret 1998 redovisas nyintjänade pensionsförmåner, dels den individuella delen som i bokslutet redovisas som kortfristig skuld, dels resterande delar som en avsättning i balansräkningen, och ingår i posten Verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen. Visstidspensioner avseende förtroendevalda ingår i avsättningen, dock har inte hänsyn tagits till nuvarande kommunalråds intjänade pensionsförmån. Räntan på pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas i posten Finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Kommunen har ingen förvaltning av medel finansiellt placerade för pensioner, vilket innebär att hela pensionsförpliktelsen återlånas i verksamheten. Pensionerna beräknas enligt RIPS 07.
Löneskatt på pensioner	Från och med 1999 redovisas löneskatt på årets intjänade pensioner och ingår i Verksamhetens kostnader (posten Ökning pensioner inklusive löneskatt) i resultaträkningen.
Redovisning av materiella anläggningstillgångar	Uptas till anskaffningsvärde reducerat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar fördelas på betydande komponenter där komponentavskrivning tillämpas, enligt RKR 11:4.
Korttidsinventarier	För att en investering ska klassas som en anläggningstillgång och därmed fördela kostnaden (avskrivningen) över minst tre år ska investeringen ha en ekonomisk varaktighet på minst tre år samt uppgå till ett värde av lägst ett prisbasbelopp.
Avskrivningar	Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i SKL:s förslag till avskrivningstider. Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. I kommunen påbörjas avskrivningarna månaden efter anskaffning. Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider: anläggningar 20 till 100 år, maskiner, fordon, inventarier 5–20 år och energianläggningar 10–30 år.
Kapitalkostnader	Kapitalkostnad är den ersättning verksamheterna erlägger för gjorda investeringar. Denna räknas enligt nominell metod med 1,75 procents internränta 2018. Kapitalkostnad kostnadsbokförs månaden efter genomförd investering.
Kundfordringar	Kundfordringar har minskats med summan av osäkra fordringar (befarade kundförluster). Kundfordringar äldre än 12 månader bedöms som osäkra.

Leasingavtal	Från och med redovisningsåret 2003 redovisas nya finansiella leasingavtal i balansräkningen, det vill säga som anläggningstillgång och långfristig skuld. Från och med årsredovisning 2003 redovisas nyleasade bilar enligt denna princip. Hyresavtal för lokaler samt bostäder redovisas som operationell leasing, och är även enligt definitionen operationell leasing.
Redovisning av bredbandsinvestering	Kostnader och intäkter (bidrag från länsstyrelsen och EU) i bredbandsprojekten redovisas som anläggningstillgång, och planenlig avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen är klar.
Extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål	Extraordinära poster ska avse händelser som saknar tydligt samband med kommunens ordinarie verksamhet, att händelsen inte förväntas inträffa ofta samt att posten uppgår till ett väsentligt belopp. Jämförelsestörande poster är sådana poster som uppgår till väsentliga belopp och påverkar årets resultat men hänförs till annan period.
Klassificering av finansiella tillgångar	Kommunfullmäktige har inte tagit beslut om att placerade medel anses vara ett långsiktigt innehav.
Redovisning av avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar	En avsättning är på balansdagen säker eller sannolik till sin förekomst men ovisst till belopp eller till tidpunkt då den ska infrias, till exempel pensionsskuld och täckning av deponi.
Redovisning av immateriella tillgångar	Nordanstigs kommun har inga immateriella tillgångar redovisade.
Redovisning av lånekostnader	Redovisas enligt huvudprincipen, det vill säga lånekostnaden belastar resultatet för den period till vilken den hänförs, oavsett hur de lånade medlen används.
Sammanställd redovisning	<p>Resultaträkningen och balansräkningen visar en sammanställd redovisning för koncernen.</p> <p>Enligt rekommendationen RKR 8.2 ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas om bolagens omsättning uppgår till minst 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, eller om bolagens balansomslutning uppgår till minst 5 procent av kommunens balansomslutning. Företag vars omsättning är av obetydlig omfattning kan undantas. Som obetydlig omfattning definieras företag där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den sammanlagda kommunala andelen av omsättningen hos de företag som undantas får dock inte överstiga 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.</p> <p>Kommunens sammanställda redovisning omfattar Nordanstigs Bostäder AB, Nordanstig Vatten AB, Nordanstigs Fjärrvärme AB samt Nordanstigs Kommunfastigheter AB. I årsredovisningen ingår även Nordanstigs Fastighets AB. I den sammanställda redovisningen upptas inte bolag som är under likvidation eller har beslutats att likvideras.</p>

Ordlista

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk och som kan vara immateriella (goodwill m.m.) materiella (mark, byggnader, maskiner m.m.) eller finansiella (aktier, andelar m.m.)
AME	Arbetsmarknadsenheten
Avskrivning	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd
Avsättningar	Avser ekonomiska förpliktelser som inte är helt bestämda till storlek eller förfallotidpunkt
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder) – består av anläggningsskapital och rörelsekapital
GMO	Genetiskt modifierade organismer
HR	Human resources, personalresurser
Internränta	Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet
Kapitalkostnader (kpk)	Benämningen på internränta och avskrivning – det är denna ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar
KF	Kommunfullmäktige
KL	Kommunallagen
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning inom ett år
KS	Kommunstyrelsen
Likviditet	Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen som visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder
LOV	Lagen om valfrihetssystem
LU	Ledningsutskottet
Långfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år

Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande ett år
NBAB	Nordanstigs Bostäder AB
NFAB	Nordanstigs Fastighets AB
NFjAB	Nordanstigs Fjärrvärme AB
Nettokostnader	Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag m.m.
NKAB	Nordanstigs Kommunfastigheter AB
NVAB	Nordanstig Vatten AB
Nyckeltal	Ett mått på verksamheten, exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal
OSA	Offentligt skyddat arbete
OU	Omsorgsutskottet
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte är anläggningstillgångar, exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank
Rörelsekapital	Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting, en arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 20 regioner
SNAC	Swedish National Study on Aging and Care
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan som visar andelen eget kapital av totala tillgångar
Stratsys	Kommunens planerings- och kvalitetsledningssystem
Säbo	Särskilt boende, äldreomsorgsboende
UU	Utbildningsutskottet
ÅR	Årsredovisning

Revisionens verksamhetsberättelse

I revisionsberättelsen för 2017 riktade revisionen en anmärkning mot kommunstyrelsen, på grund av bristande styrning och uppföljning samt intern kontroll över ekonomin.

Revisionen ansåg att underskottet på drygt 9 miljoner kronor bland annat orsakades av att beslut om besparingar inte verkställdes i tillräcklig omfattning samt att kommunstyrelsen fattat beslut om åtgärder som medfört ytterligare kostnader utan att ha bedömt risk och konsekvenser eller finansiering.

Revisionen träffade fullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och kommunchefen. Inga studiebesök gjordes.

Förutom obligatoriska granskningar av hel- och delårsboksluten gjordes granskningar av grundskolan och sjukfrånvaron. Även en grundläggande granskning av kommunstyrelsen gjordes. Granskningarna utfördes av revisionsbyrån KPMG.

Revisionen träffades nio gånger i möten och arbetade med revisionsfrågor.

Av revisionens anslag på 700 000 kronor förbrukades 656 412 kronor. Under de två senaste mandatperioderna har revisionen hållit sig inom budgetramen.

Revisorerna i Nordanstigs kommun, januari 2019

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Den med Hudiksvalls kommun gemensamma nämnden, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd har granskats i samverkan med revisorerna i Hudiksvalls kommun. Överförmyndarnämnden, gemensam med Sundsvalls, Timrå och Ånge kommuner, har granskats i samverkan med revisorerna i dessa kommuner. FOU – Välfärd, RegNet och HelGe har granskats i samverkan mellan kommunerna i Gästrikland och Hälsingland samt Gävleborgs läns landsting.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Nordanstigs kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Även om kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat är vi fortfarande oroade över den ekonomiska utvecklingen avseende kommunstyrelsens verksamheter som sammantaget visar ett underskott på – 13,7 mnkr. Underskotten avser verksamheterna vård och omsorg, social omsorg och utbildning.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte följt upp och utvärderat den interna kontrollen för kommunen. Vi har därför inte kunnat bedöma om den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med fullmäktiges mål.

Nordanstigs kommuns
revisorer

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Nordanstigs kommun 2019-03-13

Lars-Erik Trapp
Ordförande

Karl-Rune Lindberg
Vice ordförande

Michael Gradin

Åsa Löf

Sverker Söderström

Åsa Löf har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av överförmyndarnämnden.

Bilagor:

Bil. 1 Revisorernas redogörelse

Bil. 2 Granskningsrapporter samt revisionsberättelser från kommunalförbund och kommunala bolag

Bil.3 Sakkunnigas rapporter

**NORDANSTIGS
KOMMUN**

Box 56, 820 70 Bergsjö Telefon: 0652-360 00
www.nordanstig.se